

**Algemeen Rijksarchief en
Rijksarchief in de Provinciën**

Jaarverslag 2004
Feiten en cijfers in perspectief

**Brussel
2005**

Voorwoord

Jaarlijks maakten de Rijksarchieven in de Provinciën plichtsgetrouw hun jaarverslag. Om allerlei redenen kwam men er niet toe deze te bundelen tot een jaarverslag van de instelling. Dit jaarverslag poogt dit manco weg te werken. Daarbij werd niet gewoon een momentopname gegeven voor 2004 – hoewel dit de kern van het verslag is – maar werd het verslagjaar geprojecteerd tegen de achtergrond van de voorbije vijf jaar 2000-2004.

Het jaarverslag is dus de synthese van de verslagen van de centrale directie en van achttien archiefdiensten. Elk van die verslagen werd opgemaakt volgens een uniform schema. Ook dit rapport volgt die indeling in 1° de uitvoering van de taken; 2° de interne werking. Voor de persoonlijke wetenschappelijke activiteiten van het personeel – het derde deel van de verslagen van de Rijksarchieven – verwijs ik naar de dienstverslagen die separaat worden uitgegeven. Ik dank alle afdelings- en diensthoofden voor het geduldig bijeenbrengen van het cijfermateriaal en de gedisciplineerde redactie van elk rapport. Zonder hun medewerking was dit jaarrapport er nooit gekomen.

2004 was geen gemakkelijk jaar voor het Rijksarchief. Het was het tweede jaar dat de leiding van de instelling was toevertrouwd aan een waarnemend algemeen rijksarchivaris, eerst Daniel Van Overstraeten van november 2002 tot april 2004 en vervolgens ondergetekende van mei 2004 tot april 2005. Hoewel beiden daar volledig toe bevoegd waren, hebben zij zich bewust onthouden van al te ingrijpende maatregelen op lange termijn teneinde de vrijheid van handelen van de nieuwe directeur niet te hypothekeren.

Met dit jaarverslag houdt de instelling zichzelf een spiegel voor. Een jaarverslag is echter meer dan een instrument voor zelfonderzoek. Door een jaarverslag verantwoordt de instelling zich ook ten aanzien van haar opdrachtgevers. Dat is in laatste instantie de maatschappij die haar werking mogelijk maakt door financiële middelen ter beschikking te stellen. Het Rijksarchief geeft langs deze weg concreet gestalte aan de openbaarheid van bestuur waartoe alle overheden verplicht zijn. Er wordt niet alleen uitgepakt met positieve acties. Ook zwakke punten worden niet onder de mat geveegd. Ik hoop dat dit nieuwe verslag een referentiepunt kan worden voor het toekomstige beleid.

Herman Coppens,
Waarnemend algemeen rijksarchivaris

1. TAKEN

1.1 TOEZICHT OP OPENBARE ARCHIEFVORMERS EN VERWERVING VAN HUN ARCHIEF

De bevoegdheid om toezicht uit te oefenen op de bewaring van archief door openbare archiefvormers werd in de Archiefwet van 1955 toevertrouwd aan de Algemeen Rijksarchivaris. Tegelijk werd de vernietiging van archiefbescheiden zonder diens uitdrukkelijke toestemming verboden.

In de loop der jaren heeft de vorm van dit toezicht diverse ontwikkelingen ondergaan. Het accent werd verlegd van occasionele inspecties naar structurele ingrepen, waarbij meer nadruk werd gelegd op het verstrekken van algemene richtlijnen, op het lanceren van gerichte campagnes voor bepaalde categorieën archiefvormers, op het adviseren in de plaats van het inspecteren en op de vorming en voorlichting van ambtenaren. Daarnaast heeft het Rijksarchief de opdracht om te waken over de integriteit van het archivalisch erfgoed door afgedwaalde overheidsarchieven op te sporen en te doen restitueren aan de rechtmatige eigenaar.

1.1.1 ALGEMENE ACTIES

1.1.1.1 Algemene richtlijnen en adviezen inzake archiefbeheer

Het middel bij uitstek om de documentenstroom bij overheidsbesturen in een vroeg stadium in te dijken en tegelijk de instroom naar het Rijksarchief te beperken tot de archieven van historisch en maatschappelijk belang, zijn klare richtlijnen en goede selectielijsten en archiefbeheersplannen.

De Richtlijn betreffende de archieven van de rechterlijke macht: selectielijsten en bewaartermijnen die door K. Velle (Rijksarchief Beveren) werd opgesteld en door de minister van Justitie in 2002 aan alle hoven en rechtbanken werd opgelegd, is een model van samenwerking tussen Rijksarchief en archiefvormende overheid. In 2004 volgden nog instructies voor het voormalig directoraat-generaal Strafzaken van de POD Justitie (R. Depoortere, Rijksarchief Anderlecht). De selectielijst voor de Justitiehuisen, grotendeels door K. Velle opgesteld, werd door haar afgewerkt.

In 2003 werd een ontwerp van een instructie uitgewerkt ten behoeve van de registratie- en de hypotheekkantoren door Ch. Vancoppenolle en D. Vandaele (Rijksarchief Beveren), M. Trigalet (Rijksarchief Anderlecht) en A. Vanrie (Rijksarchief Namen), die nadien als instructie AKRED 33/2003 werd uitgevaardigd en onder alle betrokken besturen werd verspreid. Dit initiatief had pas effect in 2004. M. Preneel (Rijksarchief Beveren) stelde in 2004 selectielijsten samen voor de gewestelijke directies van Douane en Accijnzen en voor de Vlaamse gewestelijke directies van het Kadaster.

In het kader van het IAVA-project (Instellingenstudie en archiefbeheer Vlaamse administratie) werd een stappenplan voor de overdracht van archieven door de Vlaamse administraties uitgewerkt. Kernstuk hierin is de brochure *Archiefbeheersplan en selectielijst: een handleiding*.

Voor het Ministerie van de Duitstalige gemeenschap bezorgde A. Minke (Rijksarchief Eupen) een nota over het archiefbeheer.

Met de Nationale Kamer van Notarissen werden door D. Van Overstraeten (algemeen rijksarchivaris), H. Coppens (departement II) en C. de Moreau de Gerbehaye (Rijksarchief Louvain-le-Neuve) intensieve contacten onderhouden met het oog op de voorbereiding van een samenwerkingsovereenkomst waarbij de overdracht van notariële minuten conform de in 1999 aangepaste wet van 25 ventôse jaar XI wordt geregeld. Ten behoeve van de notarissen werd door H. Coppens (departement II) een *Richtlijn voor de overdracht, het beheer en de beschikbaarstelling van minuten en repertoria van notarissen* opgesteld. M. Trigalet (Rijksarchief Anderlecht) nam de Franse vertaling voor zijn rekening. De richtlijn moet in 2005 worden verspreid.

Traditioneel zijn ook de lokale overheden een voorwerp van zorg voor het Rijksarchief. B. Desmaele (Rijksarchief Doornik) is bezig met het opstellen van een selectielijst voor de archieven van de voormalige gemeentepolitie. Een belangrijke stap was de voltooiing door E. Bodart (Rijksarchief Namen) van de Franse vertaling van de selectielijsten voor gemeentearchieven, die in 1986-1993 onder de leiding van G. Maréchal waren tot stand gekomen. Het Rijksarchief te Eupen bezorgde de Duitse versie van de richtlijnen voor het beheer van gemeentearchieven en redigeerde een richtlijn betreffende de raadpleging van de registers van de burgerlijke stand in de gemeenten van de Duitstalige gemeenschap.

L. Honnoré (Rijksarchief Bergen), M. Libert (Rijksarchief Anderlecht) en M. Nuyttens (Rijksarchief Brugge) zetten zich samen aan de redactie en publicatie van *Archief gevormd door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn : selectielijst en ordeningsplan - Archives produites par les Centres publics d'Action sociale : plan de classement et tableau de tri*, in 2005 uitgegeven in de nieuwe reeks *Archiefbeheersplannen en selectielijsten - Tableaux de gestion et tableaux de tri*.

Door alle selectielijsten op het intranet te plaatsen wordt hun beschikbaarheid voor alle rijksarchivarissen sterk bevorderd. Na de vernieuwing van de Website zullen zij ook op internet beschikbaar zijn voor ambtenaren en voor collega's archivarissen .

1.1.1.2 Gericht toezicht op bepaalde categorieën archiefvormers

Het uitkiezen van doelgroepen binnen de massa openbare archiefvormers is efficiënter dan het doen van occasionele, in ruimte en tijd gespreide inspecties. In het Rijksarchiefjargon heet dat "brandjes blussen" en "dweilen met kraan open". In de loop van 2004 werden geen nieuwe sectoren voor gecoördineerde acties uitgekozen maar werden de in het verleden uitgezette lijnen gecontinueerd. Het uitwerken van richtlijnen (zie 1.1.1) loopt over het algemeen parallel met de gerichte acties voor bepaalde sectoren.

Hoven en rechtbanken werden systematisch bezocht. Het is een gecoördineerde actie die reeds verscheidene jaren loopt. In Vlaanderen stond deze operatie onder de leiding van K. Velle (Rijksarchief Beveren) en nadien van M. Vandermaesen (Rijksarchief Brugge). Innoverend was de samenwerking met de archiefploegen die door het ministerie van Justitie werden ingezet om de achterstanden inzake ontsluiting en overbrenging in te halen. Rijksarchivarissen nemen de coördinatie en de begeleiding van de ploegen voor hun rekening. In 2004 werd de actie toegespitst op

de rechtbanken van koophandel omwille van de stopzetting van de activiteiten van het handelsregister. De overdrachtsoperatie wordt gecoördineerd door M. Vandermaesen (Rijksarchief Brugge).

Om de verwachte massale verhuizingen van ca. 50 km. documenten van federale overheden in goede banen te leiden werd door P.-A. Tallier (Algemeen Rijksarchief - Coördinatie van de inspecties) in 2003 een brief gericht tot de voorzitters van FOD's en POD's waarbij hen werd gewezen op de mogelijke gevolgen van die verhuizingen voor hun archiefbeheer. Desondanks verliep de verhuizing allesbehalve vlekkeloos. Dank zij de inzet van alle archivariissen in het Algemeen Rijksarchief, ongeacht hun specialiteit of hun opdracht, kon de schade worden beperkt.

Een omvangrijke gecoördineerde actie van inspecties bij overheidsarchiefvormers in 2004 werd toegespitst op de kantoren van registratie en domeinen, de hypotheekkantoren, de gewestelijke directies en de aankoopcomités. Op basis van voornoemde instructie AKRED 33/2003 zijn alle besturen begin 2004 met de overdrachten begonnen. De voorbereiding (o.m. door het organiseren van vormings-sessies) en de opvolging van de overdrachten verliep in Vlaanderen via het Rijksarchief Beveren (Ch. Vancoppenolle en M. Preneel) en het Rijksarchief Hasselt (M. Van der Eycken). Met het oog op een gecoördineerde aanpak voor het gehele land werd voor de FOD Financiën een landelijke werkgroep (Ch. Vancoppenolle, M. Preneel, M. Trigalaet en E. Bodart) in het leven geroepen.

De uit 1963 daterende selectielijst voor Douane en Accijnzen was dringend aan herziening toe. Op basis van inspecties ter plaatse en in overleg met het *Nationaal Archief en Museum voor Douane en Accijnzen* werd een nieuw voorstel van selectielijst uitgewerkt door M. Preneel (Rijksarchief Beveren). Zij begon ook aan het opstellen van een uniforme selectielijst voor het Kadaster op basis van *De documenten in omloop bij het Belgisch Kadaster (1835-1975)* van A. Zoete uit 1979.

In bepaalde Rijksarchieven met voldoende opnamecapaciteit werden in uitvoering van de wet op het notariaat van 1999 gecoördineerde acties ten aanzien van notarissen opgezet, in het bijzonder in het Rijksarchief van Kortrijk waar in 2004 haast alle notarissen hadden overgedragen (H. Van Isterdael, M. Therry) . In enkele andere Rijksarchieven, die met plaatsgebrek kampen, is men verplicht tot een meer restrictieve aanpak.

Sinds 2001 loopt het project "Instellingenstudie en archiefbeheer Vlaamse administratie", kortweg IAVA. Dit project van departement II werkt vanuit het Rijksarchief te Beveren, staat onder leiding van Ch. Vancoppenolle en telt vijf projectmedewerkers. Het heeft tot doel een gecoördineerde actie van toezicht te voeren bij de departementen en buitendiensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Elke projectmedewerker werkt samen met een archivaris van departement II om de archieven binnen een bepaald beleidsdomein in kaart te brengen, het gevoerde archiefbeheer te evalueren en aangepaste beheersinstrumenten op te stellen. Grote aandacht gaat in dit project naar de institutionele studie van de archiefvormende diensten. Samen met de Vlaamse administratie werden archief-beheersplannen uitgewerkt. Eind 2004 waren er 34 afgewerkt. Ze werden nadien geïmplementeerd en hebben tot diverse overdrachten aan het Rijksarchief geleid.

De gecoördineerde acties ten behoeve van gemeenten, die eind jaren negentig naar hun einde waren gelopen, beperkten zich tot het occasioneel opvolgen van

probleemdossiers. Inmiddels was de aandacht verschoven naar de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. In het verlengde van de inspecties die elders in vorige jaren werden doorgevoerd, startte S. Dubois (Rijksarchief Luik) in 2004 een systematische inspectieronde van OCMW's in het arrondissement Luik.

Met het oog op de verfilming en digitalisering van de bevolkingsregisters en van de burgerlijke stand werden door H. Van Isterdael contacten gelegd met gemeentebesturen en werden systematische inspecties uitgevoerd in de provincie Vlaams-Brabant en het gerechtelijk arrondissement Gent.

De campagne om kerkfabrieken te inspecteren is door omstandigheden in het arrondissement Hoei pas in 2003 van start gegaan. L. Druez (Rijksarchief Hoei) zette haar inspectiewerkzaamheden voort in 2004.

1.1.1.1 Voorlichting en vorming van ambtenaren en archiefverantwoordelijken

Voorlichting en vorming van ambtenaren is een efficiënte manier om de kwaliteit van het archiefbeheer van openbare archiefvormers te verhogen. In het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd de implementatie van de archiefbeheersplannen bevorderd door informatiesessies, die werden georganiseerd voor de departementale archiefverantwoordelijken en voor diverse afdelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, o.m. voor Algemene Zaken en Financiën, Wetenschap en Innovatie, de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, het departement Buitenlands Beleid en voor de Vlaamse Openbare Instellingen.

Om de geplande overdrachten van archieven van de registratie- en hypotheekkantoren op een geordende wijze te laten verlopen werden door het Rijksarchief te Beveren twee vormingsdagen georganiseerd voor de ambtenaren van de buitendiensten van de FOD Financiën met zetel in Vlaanderen. R. Depoortere en M. Trigalet (Rijksarchief Anderlecht) verzorgden een informatiesessie voor de ambtenaren van de buitendiensten van de FOD Financiën in het Brussels gewest.

Rijksarchivarissen verlenen hun medewerking aan de provinciale opleidingsinstellingen waar zij de lessen archiefbeheer voor hun rekening nemen. In 2004 gaven M. Van der Eycken (Rijksarchief Hasselt) en M. Nuyttens (Rijksarchief Brugge) een archiefcursus aan de bestuurschool van resp. Limburg en West-Vlaanderen bestemd voor ambtenaren van provincie en lokale besturen. Door archivarissen van de Rijksarchieven van Antwerpen, Beveren en Hasselt werd samen met de provincie Antwerpen een soortgelijke cursus opgezet.

Door de Rijksarchieven te Brugge en Kortrijk (M. Nuyttens en L. Therry) werden lesnamiddagen georganiseerd voor de verantwoordelijken voor het archief van de kerkfabrieken van West-Vlaanderen, resp. in Brugge en Kortrijk. E. Bodart (Rijksarchief Namen) deed hetzelfde in de gemeente Yvoir.

L. Honnoré (Rijksarchief Bergen) verzorgde met M. Libert en R. Depoortere (Rijksarchief Anderlecht), A. Vanrie (Rijksarchief Namen) en B. Desmaele (Rijksarchief Doornik) vier informatiedagen over het archiefbeheer voor secretarissen van OCMW's van Brussel en van Waals-Brabant.

1.1.2 OVERZICHT VAN DE INSPECTIE- EN SELECTIEACTIVITEITEN

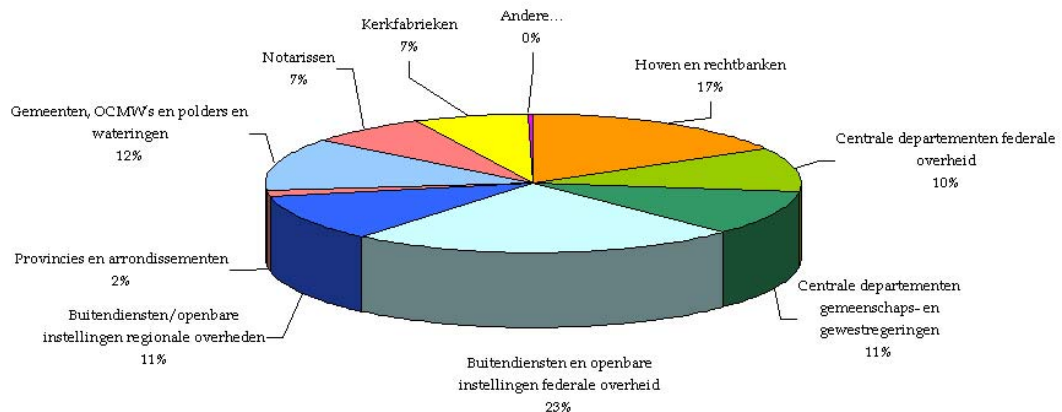
Algemeen overzicht van de activiteiten in 2004

Activiteiten en betrokken personen	Dept. I Brussel	Dept. II Vlaanderen	Dept. III Wallonië	Totaal Rijksarchief
Uitgevoerde inspectiebezoeken	173	403	142	718
%	24,1%	56,1%	19,8%	
Aantal betrokken personeelsleden	16	23	15	54
Aantal man/vrouwdagen	480	1149	173	1809
Gem. aantal dagen per personeelslid	30	50	12	33

In 2004 hadden 718 activiteiten betrekking op inspectie, acquisitie, waardering en selectie van archieven. Daarbij waren bijna alle archivariissen betrokken. Ongeveer één derde van die toezichtsactiviteiten werden gerealiseerd door het Rijksarchief te Beveren, waar de IAVA-ploeg een actief inspectie- en acquisitiebeleid ten aanzien van met Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap voerde. Eveneens zeer actief waren de inspecteurs van het Algemeen Rijksarchief die toezicht houden op de Federale Overheidsdiensten.

Inspectie-, waarderings- en selectieactiviteiten in 2004 naar het type archiefvormer

Type archiefvormer	Aantal activiteiten	%
Hoven en rechtbanken	119	16,6
Centrale departementen federale overheid	74	10,3
Centrale departementen gemeenschaps- en gewestregeringen	77	10,7
Buitendiensten en openbare instellingen federale overheid	169	23,5
Buitendiensten/openbare instellingen regionale overheden	77	10,7
Provincies en arrondissementen	11	1,5
Gemeenten, OCMW's en polders en wateringen	87	12,1
Notarissen	53	7,4
Kerkfabrieken	49	6,8
Andere...	2	0,3
Totaal	718	100,0

Uit de uitsplitsing van de inspectie-, acquisitie en selectieactiviteiten naar het type archiefvormer kan men concluderen dat het Rijksarchief zich concentreert op zijn hoofdtaak, de inspectie van het federale bestuursniveau (50 % voor hoven en rechtbanken, centrale departementen en buitendiensten van de federale regering). Organen van gewesten en gemeenschappen kwamen op de tweede plaats (21,3 %). In uitvoering van de notariswet van 1999 werd ook relatief veel aandacht besteed aan de notarissen (7,4 %). Dat kerkfabrieken zo hoog scoren (6,8 %) is het gevolg van de systematische afwerking van vroeger ondernomen campagnes.

Aard van de activiteiten in 2004

Achter de algemene term “inspectie” gaat een brede waaier van activiteiten schuil. De voornaamste (23,6 %) is de inspectie in enge zin (het vaststellen van de toestand van archieven en hun bewaaromstandigheden in uitvoering van de archiefwet van 1955). Steeds meer worden inspectiebezoeken aangegrepen om openbare archiefvormers te adviseren omtrent documentbeheer, record management, waardering en selectie, bewaarruimten en ontsluiting. Het opstellen van archiefbeheersplannen en selectielijsten om op die manier de kwaliteit van het archiefbeheer bij de overheid te verbeteren is eveneens een constante bekommernis (9,5 % van de activiteiten). Andere prestaties zijn eerder verbonden met het verwerven van archieven en hun overbrenging naar het Rijksarchief.

Aard van de activiteiten	Aantal activiteiten	%
Inspectie en advisering inzake archiefbeheer en archiefruimten	169	23,6
Inspectie met waardering en selectie van het aangeboden archief	139	19,4
Inspectie van het aangeboden archief zonder selectie	65	9,1
Waardering en selectie zonder inspectie ter plaatse	79	11,0
Redactie van een selectielijst of archiefbeheersplan	68	9,5
Goedkeuring van een door de archiefvormer opgestelde selectielijst	14	1,9
Inspecties met overbrenging en controle van de overdracht	150	20,9
Totaal	718	100,0

1.1.3 BESCHERMING VAN ARCHIEVEN BEHOREND TOT HET OPENBAAR DOMEIN

In 2002 werd de archiefwereld geschokt door een zaak van archiefdiefstal. B. Dumont (Rijksarchief Luik) speelde als expert een belangrijke rol in de identificatie en beschrijving van de meer dan 57.000 door de rechtbank in beslag genomen documenten. In 2004 werd de zaak afgerond en konden op bevel van de rechtbank alle stukken aan hun rechtmatige eigenaars worden terugbezorgd.

In de nasleep van deze geruchtmakende affaire deed het Rijksarchief bijzondere inspanningen voor de restitutie van openbare archiefbescheiden. Dit beleid wordt sedert 2003 landelijk gecoördineerd door C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen Rijksarchief – Rijksarchief Louvain-la-Neuve). Hij werkt tevens aan een gedragscode en aan praktische richtlijnen.

B. Dumont (Rijksarchief Luik) had een groot aandeel in de acties die in 2004 door de gerechtelijke politie van Luik werden ondernomen om overheidsarchieven te

beschermen, eerst op de beurs Leodifilex op 13-15 mei 2004 te Luik en vervolgens begin juni 2004 bij diverse collectioneers. De gerechtelijke politie van Brussel stelde een onderzoek in op de internationale filateliebeurs op 29 oktober 2004.

Het Rijksarchief dient nauwlettend toe te zien op het aanbod van archiefbescheiden via het vaak ter goeder trouw handelend antiquariaat. Het Rijksarchief handelt in deze aangelegenheid niet in de eerste plaats voor zichzelf maar in naam van gedupeerde lokale besturen. Het doet grote inspanningen om overheidsdocumenten die zich ten onrechte in handen van privé-personen bevinden, aan de rechtmatige eigenaar te doen restitueren. In 2004 kon een aantal successen worden geboekt.

Het Rijksarchief Brugge nam het voortouw in de terugvordering van de kadastrale atlas van Oedelem. Deze actie zou in 2004 leiden tot een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge, waarna de atlas werd gerestitueerd aan de gemeente Beernem. Door Rijksarchief Brugge werd met succes van een antiquariaat een alfabetische tafel van de burgerlijke stand van Westkapelle (1796-1798) teruggevorderd.

Het Rijksarchief Hasselt maakte het stadsbestuur van Tongeren attent op bescheiden van het gemeentebestuur en van het Bureau van Weldadigheid van Henis en Piringen die door een boekhandelaar in Haarlem (Nederland) werden aangeboden. De stukken werden nadien aan het stadsbestuur geretourneerd.

P.-J. Niebes (Rijksarchief Bergen) kwam tussenbeide bij een boekhandelaar om archieven van Silly (18de eeuw) uit een openbare verkoping terug te trekken. De stukken werden begin 2005 aan het Rijksarchief overgedragen.

Nadat het Rijksarchief het OCMW van Holst op de hoogte had gebracht dat via internet een stuk van de armentafel van Sint-Pieters-Rode (thans fusiegemeente Holsbeek) werd aangeboden, heeft het OCMW bij de lokale politie klacht neergelegd, waarna het stuk bij de verkoper in beslag werd genomen en aan het OCMW van Holst werd terugbezorgd.

Nog niet met succes bekroond zijn de interventies van het Rijksarchief te Kortrijk om een antiquair te bewegen tot de teruggave van een oorkonde van de stad Kortrijk uit 1299.

Wanneer ontvreemde stukken zich in het buitenland bevinden is hun restitutie als gevolg van verschillen in het rechtssysteem en het ontbreken van drukkingmiddelen niet evident. Toen in maart 2004 bij een Berlijnse antiquair een bulle van paus Urbanus III aan de abdij van Mesen (9 januari 1186/87) te koop werd aangeboden, waren er voldoende redenen om dit stuk terug te eisen. De abdij was immers op het einde van de 18de eeuw genationaliseerd. Bovendien kon worden aangetoond dat het stuk tijdens de Eerste Wereldoorlog door Duitse soldaten werd ontvreemd. Omwille van het delicate karakter van deze zaak en de onzekere afloop van een rechtszaak heeft de Koning Boudewijnstichting de bulle aangekocht en aan het Rijksarchief geschonken, waarna het bijzonder waardevolle document aan het Rijksarchief te Brugge werd overgedragen.

Het Belgische Rijksarchief verleende eveneens zijn actieve medewerking aan het opsporen van overheidsarchieven op vraag van andere landen. C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen Rijksarchief - Rijksarchief Louvain-la-Neuve) is in 2004 tussengekomen bij een Brusselse verkoopzaal op uitdrukkelijk verzoek van de Direction des Archives de France om de restitutie te bekomen van een dertigtal documenten. Diverse stukken w.o. een deel met rekeningen van de Armentafel van Mont-Saint-André (Waals-Brabant) werden uit eigen beweging gerestitueerd.

In juni 2004 werd in samenwerking met het Nationaal Archief van Bulgarije een gezamenlijke actie opgezet door het Rijksarchief (C de Moreau de Gerbehaye en A. Vanrie) en de federale politie om de heling op Belgisch grondgebied te voorkomen van ongeveer 800 zegels van de 14de tot de 19de eeuw die klaarblijkelijk tot het nationaal domein van de Bulgaarse staat behoren.

Soms kan het Rijksarchief personen die overheidsarchief in hun bezit hebben er toe bewegen om dit aan de rechtmatige eigenaar of aan het Rijksarchief te restitueren. Op deze wijze kwam een schepenprotocol van Ekeren (1630-1639) in het bezit van het Rijksarchief Antwerpen. Het Rijksarchief te Namen bemiddelde bij de terugkeer van archief van het Bureel van Weldadigheid en van de gemeente Graux. Het Rijksarchief te Aarlen kon zich verheugen op de spontane restitutie van een parochieregister van Tournay (1823-1831), documenten van diverse gemeenten (o.m. Assenois, Bonnert) en twee protocollen van pastoor-notarissen.

1.2 ADVISERING VAN PARTICULIERE ARCHIEFVORMERS EN VERWERVING VAN HUN ARCHIEF

Ten aanzien van particuliere archiefvormers heeft het Rijksarchief vanzelfsprekend geen inspectiebevoegdheid. In deze sector concentreren archivariissen zich op advisering, prospectie en verwerving. Dat het Rijksarchief een actief beleid voert, blijkt uit navolgende tabel: in het totaal werden door 28 personen 120 prestaties geleverd, die samen ongeveer 201 werkdagen aan deze opdracht hebben besteed.

Algemeen overzicht van de activiteiten in 2004

Activiteiten en betrokken personen	Dept. I Brussel	Dept. II Vlaanderen	Dept. III Wallonië	Totaal Rijksarchief
Aantal prestaties	29	53	38	120
Aantal betrokken personeelsleden	5	13	10	28
Aantal man/vrouwdagen	116	42	43	201
Gemiddeld aantal dagen per persoon	23,2	3,2	4,3	7,7

Activiteiten in 2004 naar hun aard

Aard van de activiteiten	Aantal activiteiten	%
Advisering inzake archiefbeheer en archiefruimten	17	14,2
Contacten in verband met de mogelijke overdracht	8	6,7
Waardering en selectie van het aangeboden archief	12	10,0
Onderzoek naar een aangeboden archief zonder selectie	8	6,7
Waardering en selectie zonder onderzoek ter plaatse	3	2,5
Voorbereiding (selectie, inventarisatie) van de overdracht	55	45,8
Inontvangstneming en controle na de overdracht	14	11,7
Totaal	120	100,0

De activiteiten gericht op advisering inzake archiefbeheer en inrichting van archief-ruimten (14,2 % van het geheel. Haast alle andere activiteiten waren gericht op acquisitie, met name de voorafgaande contacten (6,7 %), de waardering en selectie

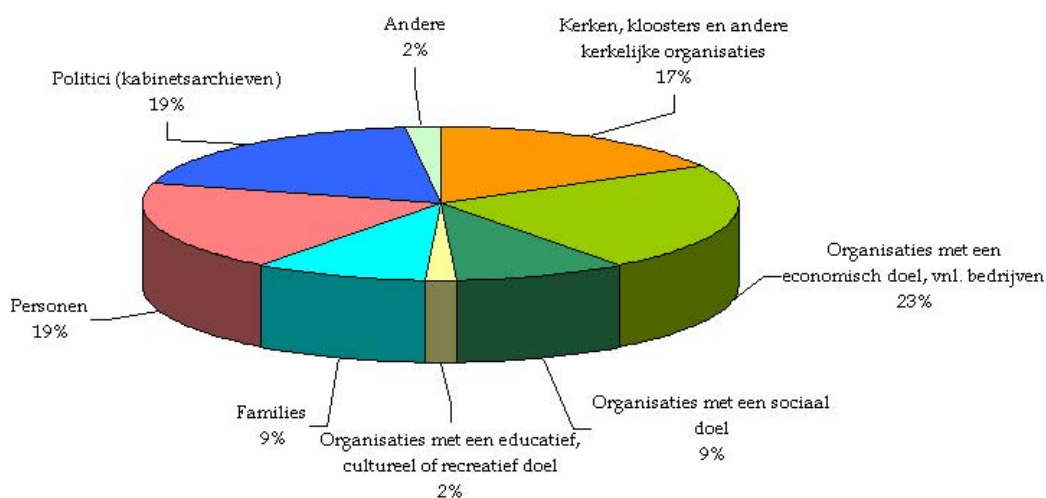
(10,0 % en 2,5 %, het onderzoeken van het aangeboden archief (6,7 %), vooral de voorbereiding (45,8 %) en inontvangstneming van de overdracht (11,7 %).

Uit onderstaande tabel blijkt dat de aandacht van de rijksarchivarissen vrij evenwichtig over de diverse sectoren is gespreid.

Kerken en andere kerkelijke instellingen, voornamelijk parochies waarvan de archiefvormer een gemengd publiek- en privaatrechtelijk statuut heeft, vertegenwoordigen 15,0 %.¹

Activiteiten voor particuliere archiefvormers in 2004 naar het type archiefvormer

Type archiefvormer	Aantal activiteiten	%
Kerken, kloosters en andere kerkelijke organisaties	18	15,0
Organisaties met een economisch doel, vnl. bedrijven	24	20,0
Organisaties met een sociaal doel	10	8,3
Organisaties met een educatief, cultureel of recreatief doel	2	1,7
Families	10	8,3
Personen	20	16,7
Politici (kabinetsarchieven)	20	16,7
Andere	2	1,7
Totaal	120	100,0

¹ De kerkelijke instellingen zijn haast allemaal parochiekerken. Hun archief is echter tegelijk publiekrechtelijk (de archieven van de kerkfabriek) en privaatrechtelijk (de archieven van de pastoor en van de parochiale verenigingen). De bezoeken aan kerkfabrieken dragen het karakter van een inspectie maar tegelijk vervult de rijksarchivaris ook zijn rol als adviseur voor de archieven van privaatrechtelijke oorsprong. De rapportering heeft dus betrekking op beide facetten. Aangezien omwille van archivalische beginselen besloten werd beide delen als een eenheid te behandelen, moest een keuze worden gemaakt en werden zij samen onder het hoofdstuk "Advisering aan particuliere archiefvormers" behandeld. Hierdoor doen we uiteraard geen afbreuk aan het publiekrechtelijk karakter van de archieven van de kerkfabrieken.

De contacten met bedrijven zijn erg intensief (20,0 %). Een belangrijke rol inzake de verwerving en ontsluiting van archieven van bedrijven speelt de *Vereniging voor de valorisatie van bedrijfsarchieven* waarin algemeen rijksarchivaris D. Van Overstraeten een zeer actieve rol speelt. Het Algemeen Rijksarchief (vnl. C. Six en M. Jacquemin) rondde de overdracht af van Forges de Clabecq, Morgan, Fabelta Tubize, Compagnie du Bois Sauvage, Entreprises et Chemins de fer en Chine, Generale Maatschappij van België (5^e neerlegging). Onderhandelingen met Belgacom en MBL Philips zijn aan de gang.

Het project "West-Vlaamse bedrijfsarchieven" van het Rijksarchief te Brugge (J. Derwael) wil bedrijven sensibiliseren voor een beter beheer van hun archief. Het archiefbeheer van de bedrijven Vanmarcke (Beveren-Leie) en Soen (Ieper) werd onder de loep genomen. Het oplijsten van de bestaande bedrijfsarchieven heeft geleid tot de overdracht van Sofinal-Sofitex (Waregem-Kluisbergen), Espeel (Rumbeke) en landmeter Van Robaeys (Brugge).

Het Rijksarchief te Beveren realiseerde de overdracht van de bedrijfsarchieven van Sofinal, Cinta, ITB (Imperial Tobacco), de brouwerij Slaghmuylder, de Scheepswerven Langerbrugge te Gent en de faillissementsdossiers van curator J. Dauwe.

Het Rijksarchief te Luik werkt nauw samen met het "Maison de la Metallurgie de Liège" en met het "Centre d'Histoire des sciences et des techniques de l'Université de Liège" van professor R. Halleux voor de selectie en acquisitie van archieven van bedrijven uit het mijnwezen en de metaalsector. Het Rijksarchief te Bergen tenslotte heeft de acquisitie van de archieven van Wauty te Manage en van Dupont in Fayt-lez-Manage tot een goed einde gebracht.

In de sociale sector werd succes geboekt met de overbrenging naar het Algemeen Rijksarchief van de archieven van het Belgische Rode Kruis, de Stichting Pater Damiaan en de vrouwenbeweging "Présence". Het Rijksarchief te Beveren acquireerde het archief van drie Sociale huisvestingsmaatschappijen te Dendermonde (Ons Huis, Volkswelzijn en Geluk in ons Huis).

Op verzoek van prins Antoine de Ligne heeft C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen Rijksarchief - Rijksarchief Louvain-la-Neuve) een bezoek gebracht aan het kasteel van Beloeil om te onderzoeken op welke manier de inventarisatiewerkzaamheden aangevat door A. Scufflaire, ere-departementshoofd, kunnen worden voortgezet. De goede betrekkingen met het Huis Arenberg werden bezegeld door de opname van C. de Moreau de Gerbehaye in het wetenschappelijk comité van het Archief en Cultureel Centrum te Edingen.

De prospectie van familiearchieven leverde goede resultaten op. Het Algemeen Rijksarchief verwierf de archieven van De Merbeck de Meylegem (schenking Eric Halflants) en van conservator Jules Vannérus (schenking De Peuter).

Het Rijksarchief te Kortrijk deed het nodige om het archief van de familie De Smet-Holvoet en de persoonsarchieven Jaak Stervelynck (pseudoniem van Henri Vergote) en van Marie Delbeke, beiden te Kortrijk, te laten overbrengen.

Het Rijksarchief te Bergen kon bogen op de verwerving van het familiearchief van Obert de Thieusies en de persoonsarchieven van Le Tellier, Maurice Arnould, Michel Tromont, Yolande Deleu-Cools en Yves Vandergeynst.

Een belangrijke groep archieven in het acquisitieprofiel van het Rijksarchief zijn deze van politici en hoge ambtenaren. In 2004 werden door het Algemeen Rijksarchief (L. Bernardo y Garcia) contacten gelegd die succesvol werden afgesloten door overdrachten vanwege Wilfried Martens, Pierre Harmel, Isabelle Durant,

Valmy Féaux, Bart Somers, Jef Tavernier, Nicole Maréchal, Adelheid Byttebier, Charles Michel, Jean-Marc Nollet, Didier Gosuin, Fernand Rigot, Herman Dehennin, Jean Leclercq en Marcel Nyns.

1.3 BEWARING

1.3.1 STAAT VAN DE COLLECTIE OP 31.12.2004

Behalve uit de archieven die in de eigen bewaarplaatsen van het Rijksarchief berusten (zie 1.3.1.1) blijven de bestanden die in de jaren negentig door de algemene rijksarchivaris in bewaring werden gegeven bij provinciale en gemeentelijke archiefdiensten (zie 1.3.1.2) eveneens deel uitmaken van de collecties van het Rijksarchief. De toestand wordt weergegeven op 31 december 2004.

De taakverdeling tussen de Rijksarchieven werd vastgelegd in het archiefbesluit van 1957. Het Algemeen Rijksarchief verwerft en bewaart de archiefbestanden van nationale en later de federale archiefvormers. De rijksarchieven gevestigd in de hoofdplaats van een provincie bewaren de archieven gevormd door de provincies. Voorts verwerven en bewaren de Rijksarchieven de archieven tot stand gebracht door archiefvormers gevestigd in hun ressort. Voor het Rijksarchief te Anderlecht is dit het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Provincies vormen het ressort voor de Rijksarchieven te Antwerpen, Leuven, Hasselt, Louvain-la-Neuve en Namen. Het ambtsgebied van de Rijksarchieven te Brugge, Kortrijk, Gent, Ronse, Beveren, Doornik, Bergen, Hoei, Luik, Saint-Hubert en Aarlen strekt zich uit over één of meer gerechtelijke arrondissementen.² Het Gerichtsbezirk Eupen vormt het ressort van het Rijksarchief te Eupen.

² Bij de oprichting van arrondissementale Rijksarchieven in 1963 werd het administratief arrondissement als ressort genomen. Aangezien de activiteiten van de Rijksarchieven nauwer verbonden waren met de gerechtelijke arrondissementen (overdrachten van dubbels van registers van de burgerlijke stand, dubbels van repertoria van notarissen, archieven van rechtbanken, hypotheekkantoren, enz. werd in het begin van de jaren 1990 overgeschakeld op de gerechtelijke arrondissementen.

1.3.1.1 Overzicht van de archieven bewaard in het Rijksarchief

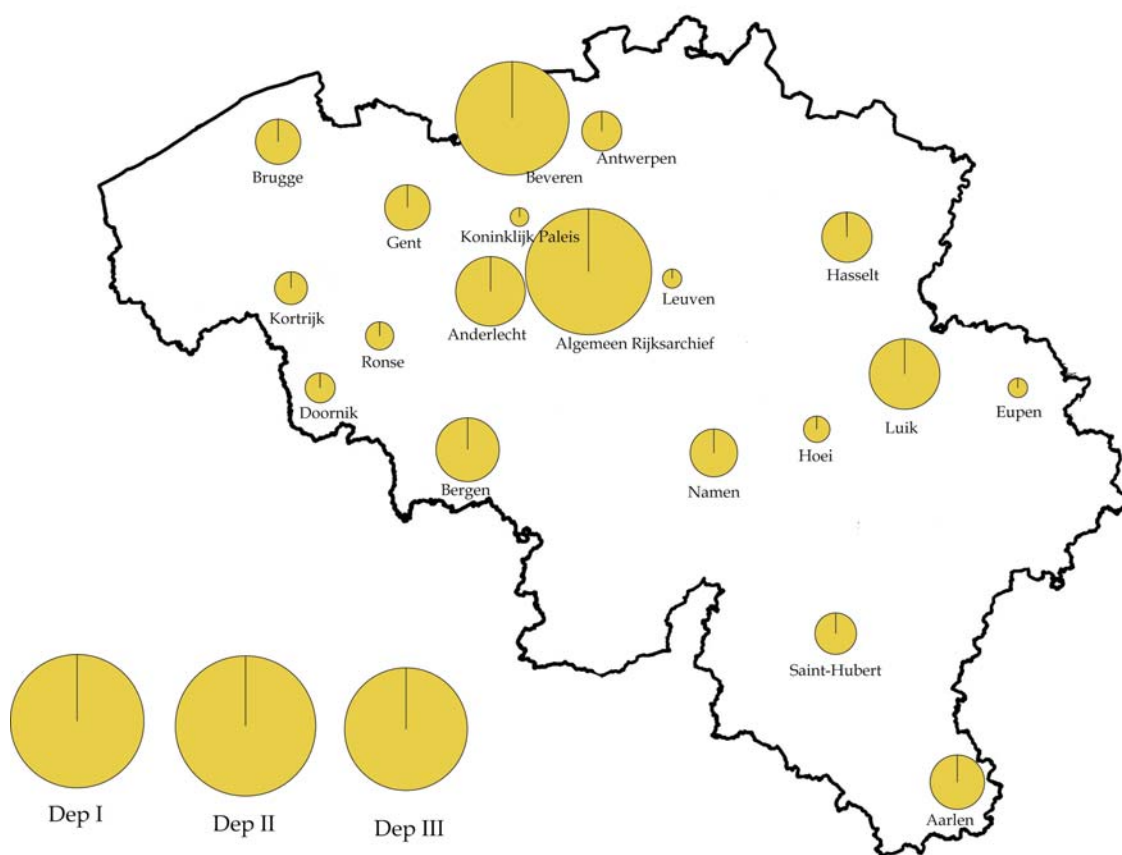
Het Rijksarchief beheert in het totaal bijna 200 kilometer archief. Een kwart daarvan berust in het Algemeen Rijksarchief (51 km. of 25,6 %); een vierde wordt bewaard in het Rijksarchief te Beveren (41 km. of 20,7 %), op verre afstand gevolgd door archiefbewaarplaatsen die een opslagcapaciteit hebben van ongeveer 16 km., de Rijksarchieven van Luik (8 %) en Anderlecht (7,8 %). In volgorde van grootte volgen dan Bergen (6,4 %), Aarlen (4,8 %), Hasselt (4,0 %), Namen (3,6 %), Brugge en Gent (3,3 %), Antwerpen (2,5 %) en Saint-Hubert (2,8 %). Hun totaalbestand schommelt tussen 13 en 5 km. Beduidend kleiner dan 5 km zijn het pas opgerichte Rijksarchief van Leuven dat op de afwerking van zijn depot wacht (0,6 %), de arrondissementele Rijksarchieven van Kortrijk (1,7 %), Doornik (1,4 %), Ronse (1,3 %) en Hoei (1,1 %) en het Rijksarchief te Eupen (0,6 %).

Gegroepeerd per departement, blijkt dat departement I (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief te Brussel) bijna 68 km. of 34 % van het totaalbestand beheert. Voor Departement II (Vlaamse Rijksarchieven) is dat bijna 75 km., hetzij 37 %. Departement III (Rijksarchieven in Wallonië) herbergt 57 km. of bijna 29 %.

Overzicht van de bewaarde archieven per archiefbewaarplaats

Archiefbewaarplaats	streckende meter	% departement	% Rijksarchief
Departement I Brussel			
Algemeen Rijksarchief	51080	75,4	25,6
Archief van het Koninklijk Paleis	1099	1,8	0,6
Rijksarchief Anderlecht	15523	22,9	7,8
Totaal	67702	100,0	33,9
Departement II Vlaamse provinciën			
Antwerpen	5077	6,8	2,5
Beveren	41382	55,3	20,7
Brugge	6538	8,7	3,3
Gent	6617	8,8	3,3
Hasselt	8057	10,8	4,0
Kortrijk	3437	4,6	1,7
Leuven	1168	1,6	0,6
Ronse	2532	3,4	1,3
Totaal	74807	100,0	37,4
Departement III Waalse provinciën³			
Aarlen	9499	16,6	4,8
Hoei	2214	3,9	1,1
Luik	15946	27,8	8,0
Bergen	12810	22,4	6,4
Namen	7174	12,5	3,6
Saint-Hubert	5521	9,6	2,8
Doornik	2876	5,0	1,4
Eupen	1218	2,1	0,6
Totaal	57257	100,0	28,7
Algemeen totaal Rijksarchief	199766		100,0

³ De collecties van het Rijksarchief Louvain-la-Neuve bevinden zich tijdelijk in het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchieven te Anderlecht, Beveren en Saint-Hubert. Zij zijn opgenomen in de cijfers van deze twee bewaarplaatsen.

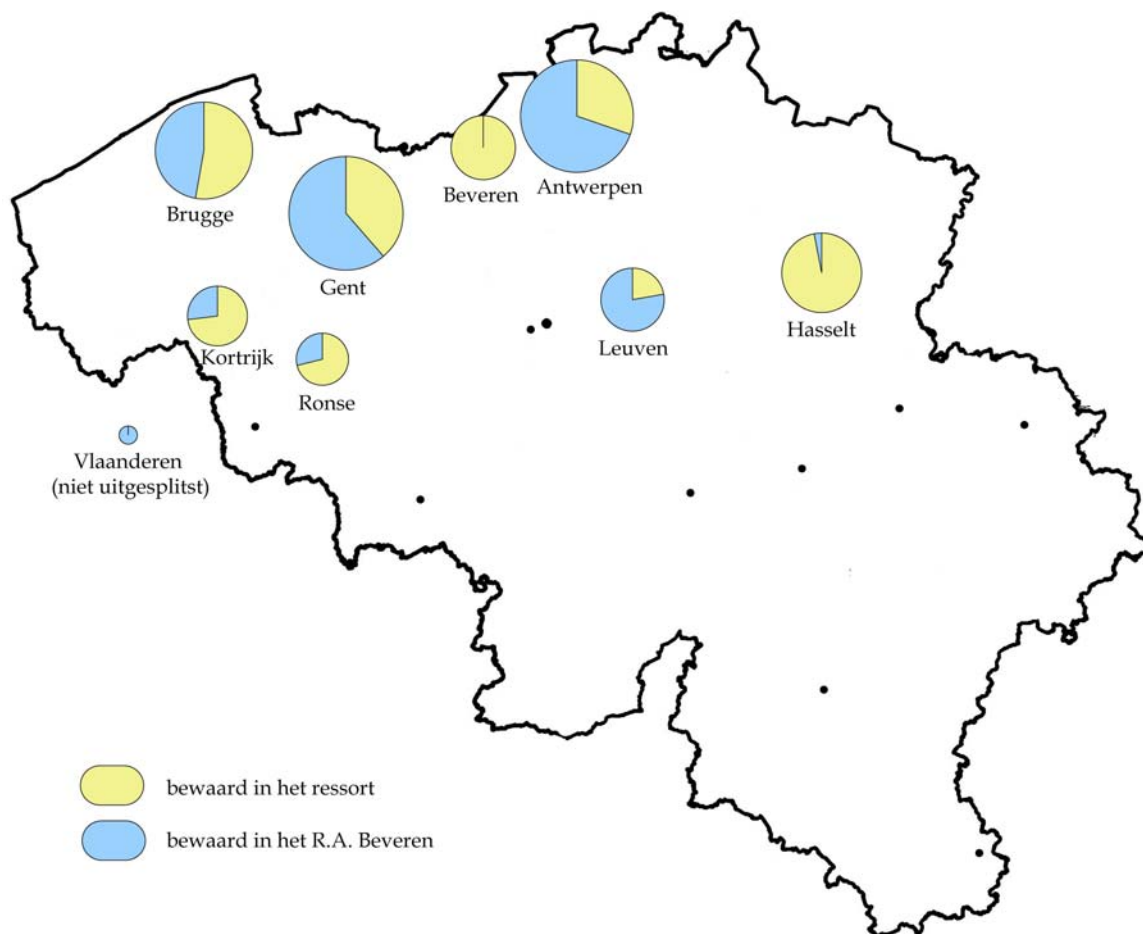
In Vlaanderen vervult het Rijksarchief te Beveren een speciale functie. Behalve als Rijksarchief voor het arrondissement Dendermonde, fungeert het ook als hulpdepot voor de Vlaamse Rijksarchieven en als centraal bewaardepot voor de parochieregisters en de registers van de burgerlijke stand van heel Vlaanderen.

Overzicht van de archieven in het Rijksarchief te Beveren per archiefressort

Rijksarchief	PR en BS	Andere archiefbestanden	Totaal archief RA Beveren	%
Algemeen Rijksarchief		122	122	0,3
Anderlecht, Leuven en Louvain-la-N.	1030	0	1030	2,5
Antwerpen	868	10679	11547	27,9
Beveren	405	5007	5412	13,1
Brugge	1102	4723	5825	14,1
Gent	754	9651	10405	25,1
Hasselt	253		253	0,6
Kortrijk	142	1109	1251	3,0
Leuven	142	3933	4075	9,8
Ronse	196	832	1028	2,5
Vlaanderen (niet uitgesplitst)		434	434	1,0
Totaal	4893	36490	41382	100,0
%	11,8	88,2	100,0	

In de veronderstelling dat in de Vlaamse Rijksarchieven voldoende archiefruimte zou beschikbaar zijn en dus alle archieven naar de archiefbewaarplaats van herkomst zouden kunnen terugkeren, zou de toestand er aldus uitzien⁴:

Overzicht van door het Rijksarchief Beveren beheerde archieven van departement II

Rijksarchief	Bewaard in het ressort	Bewaard in RA Beveren	Totaal ressort
Antwerpen	5077	11547	16624
Beveren	5412		5412
Brugge	6538	5825	12363
Gent	6617	10405	17022
Hasselt	8057	253	8310
Kortrijk	3437	1251	4688
Leuven	1168	4075	5243
Ronse	2532	1028	3560
Vlaanderen (niet uitgesplitst)		434	434

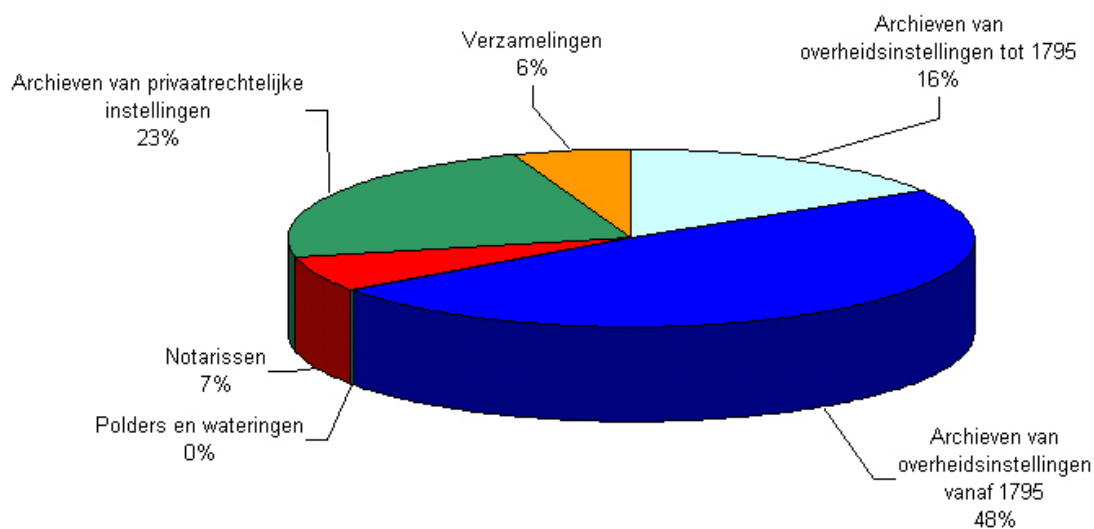
⁴ Zonder de archieven van het Algemeen Rijksarchief (122 str. m.) en de nog niet uitgesplitste archieven van de Rijksarchieven Anderlecht en Leuven (parochieregistere en registers van de burgerlijke stand: 1030 str. m.)

In Wallonië werd de functie van hulpdepot te Saint-Hubert na de nieuwbouw in Aarlen en Luik niet verder uitgebouwd. Het levert samen met het Rijksarchief te Luik tijdelijke opslag voor departement III. In de toekomst kan de nieuwe locatie te Bergen eveneens voorlopig archieven van aangrenzende ressorten opvangen.

Overzicht van de door het Rijksarchief in 2004 beheerde archieven per type archiefvormer

Archieven volgens type archiefvormer	in str. m.	% per type	% van het bestand
Archieven van overheidsinstellingen tot 1795			
Centrale overheden	9693	30,2	
Regionale en bovenlokale overheden	11214	34,9	
Lokale overheden	11213	34,9	
Totaal	32121	100,0	16,1
Archieven van overheidsinstellingen vanaf 1795			
Hoven en rechtbanken	27312	27,9	
Ministeries van de nationale/federale regering	19591	20,0	
Ministeries van gemeenschaps- en gewestregeringen	506	0,5	
Federale buitendiensten en openbare instellingen	22050	22,6	
Buitendiensten en openbare instellingen deelstaten	1516	1,6	
Provincie	16777	17,2	
Regionale en bovenplaatselijke overheden	519	0,5	
Gemeenten en andere plaatselijke overheden	8462	8,7	
Totaal	97738	100,0	48,9
Polders en wateringen	382		0,2
Notarissen	13057		6,5
Archieven van privaatrechtelijke instellingen			
Kerkelijke instellingen	5432	12,0	
Particuliere organisaties, verenigingen, bedrijven	24598	54,4	
Families en personen	15158	33,5	
Totaal	45253	100,0	22,7
Verzamelingen			
Parochieregisters en klappers	968	8,6	
Burgerlijke stand en tafels	7604	67,8	
Andere documentaire verzamelingen	2609	23,3	
Totaal	11218	100,0	5,6
Totaal van het beheerde archief	199766		100,0

Het uitzicht van de collectie anno 2004 is de neerslag van meer dan tweehonderd jaar archiefgeschiedenis. Zij vindt haar oorsprong in de archieven van door Jozef II onteigende kloosters en de in de Franse tijd genationaliseerde documenten van kerken en kloosters, gerechtshoven, rechtbanken, heerlijkheden, schepenbanken, kasselrijen en kwartieren, die nadien via de rechtbanken van Eerste aanleg en de provinciebesturen in de Rijksarchieven zijn terecht gekomen. Deze archieven van het Ancien régime, die nog steeds 16,1 % van het bestand uitmaken, vormden tot het midden van de twintigste eeuw het kernbezit van de Rijksarchieven. Een definitieve profielwijziging kwam er pas na de Archiefwet van 1955 waarin nationale en provinciale overheden werd opgedragen hun archieven ouder dan 100 jaar over te dragen aan het Rijksarchief. Al gauw vonden ook massa's jongere archieven en archieven van instellingen, zoals gemeenten en openbare instellingen, die niet tot neerlegging verplicht waren, hun weg naar het Rijksarchief.

Na vijftig jaar archiefwet hebben hoven en rechtbanken en overheidsbesturen hun weg naar het Rijksarchief gevonden. Zij maken bijna de helft van de totale archiefcollectie uit (97 km. of 48,9 %). Binnen de groep hedendaagse archieven is 27 km. of 27,9 % afkomstig van hoven en rechtbanken en 41,6 km. of 42,6 % van de nationale, nu federale overheid (centrale departementen en buitendiensten). De provincies brachten 16,8 km. of 17,2 % over. De archieven van regionale en lokale overheden leggen beslag op 8,9 km (9,2 %). De gewesten en gemeenschappen, relatief jonge overheden, hebben reeds 1,5 km. (2,1 %) in het Rijksarchief neergelegd.⁵ Polders en wateringen beslaan een halve km. (0,2 %) en de notarisminuten 13 km. (6,5 %). Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat de blijvende bewaring van de archieven van de overheid de primaire opdracht van het Rijksarchief is. Indien alle overheidsarchieven (inclusief parochieregisters en registers van de burgerlijke stand) worden samengeteld, vertegenwoordigt het publiekrechtelijk archief 76 % van het totaal.

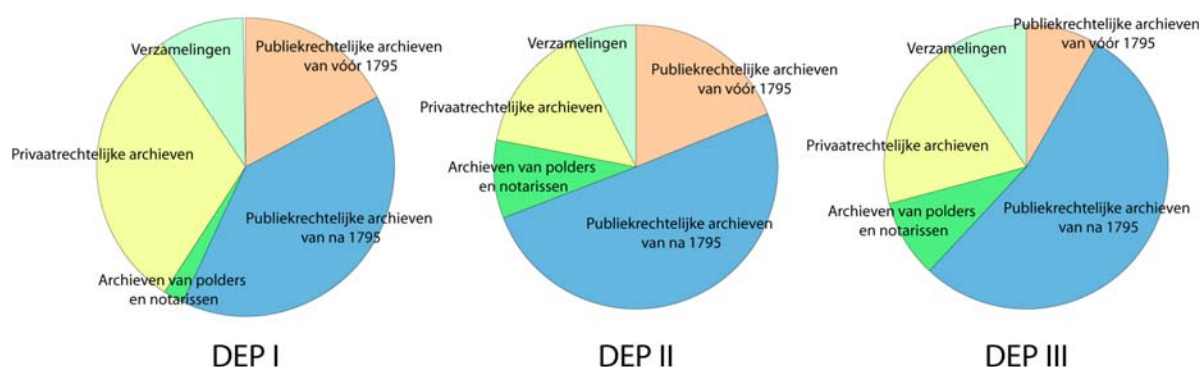
Archieven van privaatrechtelijke instellingen (met daarin begrepen de publiekrechtelijke kerkfabrieken) beslaan 45 km planklengte of 22,7 %. De resterende 1,3 % staat voor de "andere documentaire verzamelingen" met een gemengd karakter. Reeds in de 19de-eeuw had het Rijksarchief grote belangstelling voor het verwerven van particuliere archieven, vnl. adelsarchieven. Na de uitvaardiging van de archiefwet van 1955 kwam de acquisitie van archieven van privaatrechtelijke personen in een stroomversnelling. Het Rijksarchief werd immers bij wet gemachtigd om niet-overheidsarchieven te verwerven. In 2004 lagen 45,2 km (22,7 %) particuliere archieven in een Rijksarchief opgeslagen. Sommige daarvan hebben een privaatrechtelijk oorsprong maar werden genationaliseerd (kerk- en kloosterarchieven) of gesekwestreerd (bepaalde familie- en bedrijfsarchieven): 5,4 km. hiervan is van kerkelijke oorsprong; 24,5 km stamt van particuliere verenigingen en organisaties, vnl. bedrijven, en 15,2 km werd door families en personen in bewaring gegeven of geschonken.

⁵ Als gevolg van de nog niet volledige uitsplitsing van bestanden in het Algemeen Rijksarchief is dit percentage als een minimum te beschouwen.

Bij de collecties zijn de parochieregisters en de registers van de burgerlijke stand de belangrijkste component. Zij zijn in de loop der jaren aangegroeid tot 8,5 km. (4,3 % van het totale bezit). Diverse handschriftencollecties en door derden verzamelde archiefstukken hebben een omvang van 2,6 km.

Dit algemeen profiel wordt in hoofdlijnen bevestigd in de drie departementen. Zo schommelt het aandeel van de contemporaine overheidsarchieven (na 1795) overall rond 50 %. De afwijkingen in de percentages zijn veelal te verklaren door historische omstandigheden. Het grotere aandeel van archieven uit het Ancien régime in de departementen I en II (19,2 en 19 %) is toe te schrijven aan de aanwezigheid van de regeringsarchieven van de Nederlanden en van de centrale hoven en besturen van de grotere vorstendommen Vlaanderen en Brabant. Het hoge aandeel van de particuliere archieven in departement I is het gevolg van de relatief grote omvang van de bedrijfs-, familie en persoonsarchieven in het Algemeen Rijksarchief. Ook op dit vlak scoort departement III hoger omwille van het grote aandeel van de bedrijfs- en familiearchieven in de Waalse Rijksarchieven.

Percentueel aandeel van de archieven in 2004 per type archiefvormer en per departement

Type archiefvormer	Dept. I Brussel	Dept. II Vlaanderen	Dept. III Wallonië	Totaal
Publiekrechtelijke archieven van vóór 1795	19,2	19,0	8,6	16,1
Publiekrechtelijke archieven van na 1795	43,7	50,2	53,5	48,9
Archieven van polders en notarissen	2,4	9,1	8,8	6,7
Privaatrechtelijke archieven	34,5	14,2	19,7	22,7
Verzamelingen	10,3	7,5	9,4	5,6

Overzicht van de verzamelingen in 2004

Type verzameling	Aantal stuks
Microfilms	177104
Microfiches	24209
Totaal	201313
Kaarten en plattegronden	86224
Tekeningen en afbeeldingen	16418
Totaal	102642
Fotocollecties	2484
Audio-visuele media	12
CD-ROMs	16

Het Rijksarchief bewaart 201.303 rollen microfilms en microfiches. Deze collectie vormt de ruggengraat van de dienstverlening aan genealogen die deze, afgezien van enkele uitzonderingen, volledig in zelfbediening kunnen raadplegen.

De kaarten en tekeningen van een zeker formaat – kleinere kaarten blijven op hun oorspronkelijke plaats in de map of het dossier – worden ondergebracht in de kaartenverzameling en in iconografische collecties, samen 102.642 stuks.

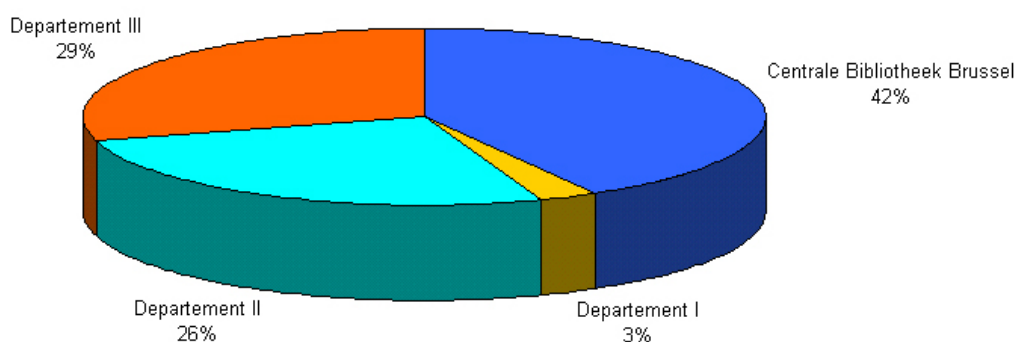
In 2004 stellen de audiovisuele en de digitale collecties nog weinig voor. Daar zal in de toekomst snel verandering in komen als gevolg van de massale digitalisering. Ook naar fotocollecties en audiovisuele media zal meer aandacht gaan.

Bibliotheek en gedrukt archief in 2004

Bibliotheken zijn onmisbare hulpmiddelen zowel voor de archivaris als voor de onderzoeker. Ongeveer één tiende van de totale collectie, in casu 24 km. op een totaal van 224 km., wordt ingenomen door boeken en tijdschriften.

De centrale bibliotheek in Brussel is gespecialiseerd in archivalische literatuur en in historische werken en tijdschriften over landelijke en internationale historische onderwerpen. Zij heeft een ondersteunende functie voor het gehele land.

De bibliotheken van de Rijksarchieven in de provincie concentreren zich op hun regio en trachten zo veel mogelijk alle publicaties over instellingen en personen uit hun ressort te verwerven.

Bibliotheken	Streckende Meter
Centrale Bibliotheek Brussel	10030
Departement I	660
Departement II	6331
Departement III	7058
Totaal	24078

Samenvatting

Het Rijksarchief beheert 223.844 strekkende meter historische informatie.

Totaal archief (in strekkende meter)	199766	89,2 %
Totaal bibliotheekcollectie (in strekkende meter)	24078	10,8 %
Algemeen totaal archief en bibliotheek	223844	100,0 %

1.3.1.2 Overzicht van de archieven van het Rijksarchief in langdurige bruikleen gegeven en gerestitueerd aan provincies en gemeenten

Tussen 1988 en 1999 werden door het Rijksarchief diverse archieven van kasselrijen, schepenbanken, polders, gemeenten en kerken in langdurige bewaring gegeven aan gemeenten en in één geval aan een provincie. Het was de bedoeling om de gemeenten er op die wijze toe te bewegen een goed uitgeruste en professioneel bemande archiefdienst in het leven te roepen. De hedendaagse gemeentearchieven in bewaring bij het Rijksarchief keerden bij deze gelegenheid terug naar hun oorspronkelijke bewaarplaats.

Volgende gemeenten gingen in op het aanbod: Aalst (1994), Dendermonde (1994), Duffel (1999), Geel (1998), Herentals (1992), Ieper (1992), Kontich (1994), Lier (1999), Lokeren (1992), Mechelen (1993), Mol (1997), Ninove (1988), Sint-Niklaas (-), Tienen (1992) en Tongeren (1990). In 1999 werd een vergelijkbare regeling getroffen met de provincie West-Vlaanderen over de inbewaringgeving van een deel van het provinciaal archief. In 2004 keerden ook de archieven van Lubbeek en Beersel terug naar de gemeente.

Type archiefvormer	Rijksarchieven					
	Antwerpen	Beveren	Brugge	Hasselt	Leuven	Totaal
Overheid tot 1795						
Regionale overheden		263	187,5			450,5
Lokale overheden	192,5	250,3		113,5	68,4	624,7
Totaal	192,5	513,3	187,5	113,5	68,4	1075,2
Overheid vanaf 1795						
Provincie			403,1			
Gemeenten	41,7	104,4	12,5		52,5	211,1
Totaal	41,7	104,4	415,0		52,5	614,2
Overheid voor/na 1795						
Polders en wateringeng	3,7					3,7
Particulieren en verzamelingen						
Kerkelijke instellingen	20,5	35,6		35,3	18,6	110,0
Families en personen				2,1	0,0	2,1
Diversen				3,5		3,5
Verzamelingen				4,3		4,3
Totaal	20,5	35,6		45,2	18,6	119,9
Totaal in bewaring gegeven en gerestitueerd archief	258,4	653,3	603,1	158,7	139,5	1813

In het totaal zijn 1.813 strekkende meter vanuit het Rijksarchief vertrokken: 211 strekkende meter (11,6 %) hedendaags gemeentearchief werd definitief gerestitueerd en 1.602 strekkende meter (88,4 %) werd tijdelijk in bewaring gegeven.

De verdeling over de diverse Rijksarchieven was als volgt: 258,4 str. m. door het Rijksarchief te Antwerpen (217 str.m. bewaargeving en 41,7 str.m. gerestitueerd); 653 str. m. door het Rijksarchief te Beveren (549 str. m. bewaargeving en 104 str. m. gerestitueerd); 603 str. m. door het Rijksarchief te Brugge (590,6 str. m. bewaargeving en 12,5 str. m. gerestitueerd); 159 str. m. door het Rijksarchief te Hasselt en 140 str. m. door het Rijkssarchief te Leuven (87 str. m. bewaargeving en 52, str. m. gerestitueerd).

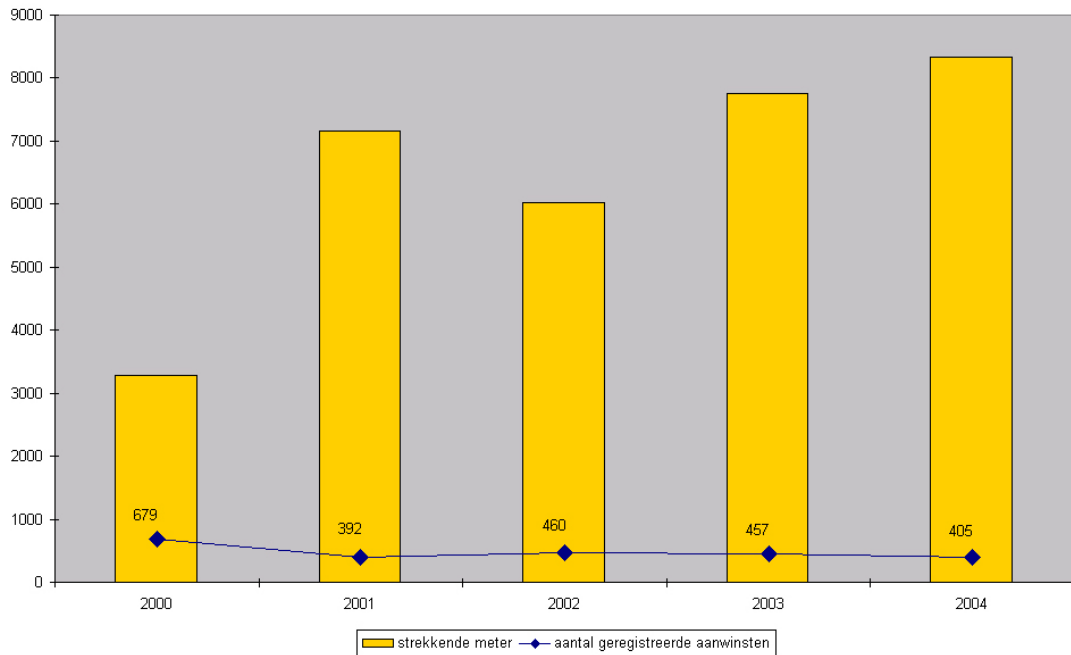
Zoals uit bovenstaande tabel blijkt waren vooral overheidsarchieven van vóór 1795 (59,3 %) bij de operatie betrokken.

1.3.2 AANGROEI VAN DE COLLECTIE

1.3.2.1 Verwerving

Het totaalbestand van het Rijksarchief groeide in de periode 2000-2004 jaarlijks aan met gemiddeld 6,5 km. archief, het equivalent van een middelgroot Rijksarchief.

Jaarlijkse aangroei in de periode 2000-2004

Aangroei in	2000	2001	2002	2003	2004	Gem.
aantal geregistreerde aanwinsten	679	392	460	457	405	458
streckende meter	3276	7159	6017	7760	8330	6508

In de laatste vijf jaar is de stijgende tendens onmiskenbaar: 3,2 km in 2000, 6 à 7,7 km in 2001-2003 met 2004 als voorlopig topjaar met 8,3 km. De jaarlijkse schommelingen zijn vaak niet voorspelbaar. Het Rijksarchief kan plannen maken maar is uiteindelijk afhankelijk van het aanbod van de rechtbanken en besturen. Dringende verhuizingen zoals deze bij de federale overheid in 2004 of de periodiciteit van de overdrachten (b.v. tienjaarlijks bij de FOD Financiën en voor de registers van de burgerlijke stand) beïnvloeden in grote mate de jaarresultaten.

In een aantal Rijksarchieven die nog over voldoende reserveruimte beschikken, is de aangroei in 2000-2004 voornamelijk toe te schrijven aan de uitvoering van de wet op het notariaat van 1999, waardoor notarissen verplicht zijn hun minuten ouder dan 75 jaar bij het Rijksarchief in bewaring te geven. Indien een Rijksarchief voldoende opslagcapaciteit heeft, kunnen ook de minuten van jonger dan 75 maar ouder dan 50 jaar worden overdragen.

Een centrale plaats in de verwerving van archieven wordt ingenomen door het Rijksarchief te Beveren waarnaar de meeste neerleggingen (behoudens het Rijksarchief te Hasselt) van de archieven van hoven en rechtbanken en van de diensten van de FOD Justitie worden gedirigeerd. In 2004 ging bovendien de overdracht voor

de buitendiensten van de Administratie van het Kadaster en de Registratie en Domeinen van start. In de periode 2001-2004 werd eveneens een aantal archieven verworven van Vlaamse administraties in het raam van het IAVA-project.

Bepaalde Rijksarchieven slaagden erin een eigen acquisitieprofiel uit te tekenen. Zo was de acquisitie van het Rijksarchief te Hasselt in de periode 2000-2004 vooral gericht op de lokale kerkarchieven. Het Rijksarchief Kortrijk deed een grote inspanning voor het notariaatsarchief. Eind 2004 hebben haast alle notarissen van het ressort die tot bewaargeving verplicht zijn, dat ook effectief gedaan (in grote mate de verdienste van Herman Van Isterdael). Een andere belangrijke aanwinst voor het Rijksarchief Kortrijk was het klankarchief en een gedeelte van het papieren archief van Radio 2 West-Vlaanderen.

Van de archieven die in de vijfjarige periode 2000-2004 werden overgebracht werd meer dan de helft (3.752 str. m. of 57,6 %) gerealiseerd door de Rijksarchieven van departement II (waarvan 2.516 str. m. of 38,7 % via het Rijksarchief te Beveren). De aangroei van de Waalse Rijksarchieven bedroeg 1.581 str. m. of bijna een kwart (24,3 %) van de totale aangroei. Het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief te Anderlecht werden in die periode 1.175 str. m. rijker, wat 18,1 % van de geacqui-reerde archieven vertegenwoordigt.

Aanwinsten per archiefbewaarplaats in 2000-2004

Archiefbewaarplaatsen	Gemiddeld aantal aanwinsten	Gemiddeld aantal str. meter	%
Algemeen Rijksarchief	39	956	14,6
Archief van het Koninklijk Paleis	5		
Rijksarchief Anderlecht ⁶	[18]	[546]	
Totaal dept. I	51	1175	17,9
Antwerpen	24	145	2,2
Beveren	83	2516	38,4
Brugge	21	126	1,9
Gent	8	39	0,6
Hasselt	83	557	8,5
Kortrijk	37	83	1,3
Leuven	15	264	4,0
Ronse	14	51	0,8
Totaal dept. II	283	3752	57,3
Aarlen	17	96	1,5
Hoei	2	50	0,8
Luik	30	557	8,5
Bergen	35	545	8,3
Louvain-la-Neuve		39	0,6
Namen	17	49	0,7
Saint-Hubert	4	61	0,9
Doornik	6	66	1,0
Eupen	14	156	2,4
Totaal dept. III	124	1581	24,7
Algemeen totaal Rijksarchief	458	6547	100,0

⁶ Gemiddelde van 2003 en 2004.

Doordat de Rijksarchieven te Brugge, Kortrijk, Gent, Ronse, Antwerpen en Leuven met een acuut plaatsgebrek kampen, moeten de recente aanwinsten van archief van rechtbanken en de hedendaagse overheids- en bedrijfsarchieven tijdelijk naar het Rijksarchief te Beveren worden overgebracht. In Wallonië wordt die rol gespeeld door het Rijksarchief Luik.

Van de 8.333 strekkende meter die in 2004 als aanwinst werden geregistreerd, zijn 589 strekkende meter het gevolg van interne verhuizingen tussen Rijksarchieven. Zij kunnen niet als eigenlijke acquisities worden beschouwd. Na uitzuivering uit de tabel bedroeg de netto aangroei 7.744 strekkende meter. Daarvan werd 58,1 % (4.497 str. m.) overgebracht in uitvoering van de archiefwet van 1955. 32,5 % (2.519 str. m.) werd overgedragen door middel van een schenking en 9,2 % (709 str. m.) was het voorwerp van bewaargeving. Slechts 0,2 % (19 str. m.) werd aangekocht.

De centrale bibliotheek van het Rijksarchief kende de laatste jaren een uitzonderlijke groei: 11.883 nieuwe catalogustitels in 2000, 13.012 in 2001, 7.700 in 2002, 4.800 in 2003 en 6.394 in 2004. Door schenkingen van bibliotheken van ministeries (b.v. FOD Mobiliteit en Vervoer) kon de administratieve bibliotheek zich nog sterk uitbreiden.

1.3.2.2 Uitgegane en vernietigde archieven

In 2003 werd in het Rijksarchief te Beveren overgegaan tot de vernietiging van 3.700 strekkende meter archief van de Ontvangkantoren van de BTW, die volgens een instructie voor de BTW-kantoren voor vernietiging in aanmerking kwamen. De effectieve vernietiging was echter nooit uitgevoerd. In de loop van 2005 wordt ook de rest van deze archieven vernietigd (874,18 meter). Het Rijksarchief te Aarlen voerde 45 str. m. archief af voor vernietiging. Voorts restitueerde het Rijksarchief te Beveren nog 53 str. m. aan de gemeenten Lubbeek en Beersel.

Het Rijksarchief te Aarlen diende de terugname door Charles-Ferdinand Nothomb van zijn 530 strekkende meter groot archief te betreuren. Hij heeft het vervolgens bij de UCL in bewaring te geven.

1.3.3 BESTANDSBEHEER

De meeste bestandsopnamen werden uitgevoerd in de jaren 1990. In het Algemeen Rijksarchief gebeurde bij de implementatie van het archiefbeheerssysteem Archeion. In de Rijksarchieven in de provincie vormde de bestandsopname de voorbereiding voor de redactie van het archievenoverzicht of de bestandenlijst. In 2004, bij het opstarten van ABS/Archeion in de Vlaamse Rijksarchieven, werden de bestandsopnamen geheel of gedeeltelijk overgedaan. Waar dit nog niet gebeurd was, zoals b.v. omwille van de verbouwingswerken in het Rijksarchief Hasselt, werd van alle archiefblokken de locatie in het depot genoteerd. De bestandsopnamen en -controles dienen ook voor het aanvullen van de bestandsdossiers.

Jaarlijks wordt in elk Rijksarchief een grondige controle van de bestanden uitgevoerd tijdens de zgn. "recolementsweek". Bij deze gelegenheid wordt nagegaan of alle ontleende en geraadpleegde stukken terug op hun plaats staan. Een deel van de collectie wordt nummer per nummer gecontroleerd. De depotverantwoordelijke

staat in voor de plaatsing en interne verhuizing van bestanden. Hij of zij actualiseert voortdurend de bestanden- of depotlijsten.

Om een efficiënt beheer van zijn bestanden te waarborgen wordt in elk Rijksarchief per archiefvormer of archiefblok een dossier aangelegd en bijgehouden. In het Algemeen Rijksarchief werd dit zgn. “centraal dossier” dat door gebrek aan personeel de laatste jaren een sluimerend bestaan kende, opnieuw geactiveerd. De verspreide informatie met betrekking tot archiefvormers uit het arrondissement Nijvel werden vanuit het Centraal dossier van het Algemeen Rijksarchief werd overgebracht naar een afzonderlijk centraal dossierbeheer voor Waals-Brabant. In de Rijksarchieven in de provincie actualiseert elk Rijksarchief regelmatig de bestandsinformatie over zijn archieven en archiefvormers.

In het Rijksarchief te Beveren worden de 6189 dossiers van archiefvormers en archiefblokken beheerd met behulp van een speciaal daarvoor ontwikkelde databank in Access, waarin de documentatie over de archiefvormer, de briefwisseling betreffende toezicht en acquisitie, de inspectieverslagen en de toegangen worden opgeslagen.

1.4 BEHOUD

Het ontbreken van een eigen restauratieatelier weegt sterk op het conserveringsbeleid. Tot 2004 werd de deskundigheid inzake materieel behoud gebundeld door W. Rombouts (Rijksarchief Beveren). Na zijn pensionering namen M. Van der Eycken en R. Nijssen (Rijksarchief Hasselt) deze taak van hem over.

1.4.1 BEHOUDSWERKZAAMHEDEN UITGEVOERD DOOR HET EIGEN PERSONEEL

Het onderhoudspersoneel speelt een grote rol in het creëren en handhaven van goede omgevingsfactoren voor de archiefbewaring. In principe worden de vloeren van alle depots jaarlijks nat gereinigd en worden dozen, portefeuilles en banden en de onbezette legborden stofvrij gemaakt. Door gebrek aan personeel en de noodzaak onderhoudspersoneel ook in de dienstverlening in te zetten, komt dit minimum-programma in sommige Rijksarchieven in het gedrang.

Overzicht van de behoudswerkzaamheden in 2004

Archiefbewaarsplaats	Verpakking		Etikettering	
	in str. meter	in aantal eenheden	in str. meter	in aantal eenheden
Dept. I Brussel				
Alg. Rijksarchief	205	1429	250	3500
Koninklijk Paleis	50	3500		
Anderlecht	188	1440	213	1940
Totaal	443	6369	463	5440
Dept. II Vlaanderen				
Antwerpen	127	1020		10000
Beveren	4097	60000	4097	250000
Brugge	200	3366	200	8258
Gent	228	1836	230	9000
Hasselt	400	5345	190	7000
Kortrijk	381	3459	330	18587
Leuven	90	900	90	7500
Ronse	142	867	142	1272
Totaal	5665	76793	5279	311617
Dept. III Wallonië⁷				
Aarlen	231	7294	231	7294
Hoei	71	463	66	428
Luik	14	122	24	216
Bergen			1500	
Namen	62	408	14	2951
Saint-Hubert	122	729	122	729
Doornik	100	600	100	600
Eupen	225	274	10	42
Totaal	825	9890	2067	12260
Totaal Rijksarchief	6490	93052	7809	329317

In 2004 werd een speciale archiefstofzuiger aangekocht door het Rijksarchief Antwerpen. In 2005 zal die aanschaf worden veralgemeend in alle Rijksarchieven. In 2004 werd ook de plaatsing van hygrometers in alle Rijksarchieven voorbereid.

⁷ Het Rijksarchief te Louvain-la-Neuve ontstofte 256 str. m., hetzij 4768 archiefnummers die werden voorzien van 4886 etiketten en verpakt in 2443 zuurvrije dozen. Zij zijn niet opgenomen in de opgave voor het Algemeen Rijksarchief.

Aangezien archiefdozen gemakkelijker stofvrij kunnen worden gehouden en bovendien meer weerstand bieden tegen brand en water dan portefeuilles, wordt het conserveringsbeleid volledig toegespitst op het herverpakken van archieven in zuurvrije mappen en dozen. Dit wordt ongetwijfeld een langdurig programma. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, slaagde het Rijksarchief te Beveren er in om in 2004 4.097 strekkende meter archief te verpakken in zuurvrije dozen. Dit vertegenwoordigt 63 % van alle in 2004 verpakte archieven. Een bijzondere inspanning werd eveneens geleverd door het Rijksarchief te Hasselt (400 str. m.). Dit Rijksarchief wordt wellicht het eerste waar alle bestanden in 2005 in zuurvrije dozen zullen verpakt zijn. In andere Rijksarchieven wordt de operatie voortgezet in de mate dat technisch personeel en onderhoudspersoneel beschikbaar is.

In 2004 startte in het Algemeen Rijksarchief (afdeling Overheidsarchieven van het Ancien régime) een inhaalprogramma voor het ontstoffen, het platten en herverpakken van de procesbundels in het archief van de Grote Raad van Mechelen.

1.4.2 RESTAURATIE UITGEVOERD DOOR EEN PARTICULIER RESTAURATIEATELIER

Omwille van het ontbreken van een professionele restauratiedienst in het Rijksarchief worden restauraties, binnen de perken van de financiële mogelijkheden, toevertrouwd aan professionele restauratieateliers. Enkel Rijksarchieven die in 2004 extra eigen inkomsten hebben gegenereerd, konden beperkte restauraties laten uitvoeren.

Het *Restauratie-Atelier Helmond* restaureerde voor rekening van het Rijksarchief te Antwerpen 15 delen en stukken uit diverse gemeente- en kerkarchieven en 5 charters (Turnhout). De stukken werden droog gereinigd en ontzuurd, aangevezeld en verstevigd. De delen werden op originele wijze ingebonden. Charters werden vlak en soepel gemaakt. Alles werd zuurvrij verpakt.

Vier wezerijregisters van stad en kasselrij Kortrijk werden door het Rijksarchief Kortrijk voor restauratie toevertrouwd aan J. Van Houcke te Sint-Andries (Brugge). De restauratie omvat het reinigen, herstellen van scheuren en losse gedeelten, verwijderen van plakbandresten, ontdoen van ezelsoren, het opnieuw naaien van boekblokken, het verstevigen van beschadigde bladen en het aanvullen van ontbrekende stukken papier. Het werk was eind 2004 nog in uitvoering.

Soms is de uitlening voor een tentoonstelling de aanleiding om stukken op koste van de ontlener te laten restaureren. Het Rijksarchief te Luik nam deze gelegenheid te baat om een waardevol charter van het Saint-Jacques-hospitaal te Luik te laten restaureren. Verder werden nog 4 delen van de Schepenbank van de stad Luik, die in het bombardement van 1944 zwaar beschadigd werden, ontstof en verstevigd met japans papier.

In elk Rijksarchief wordt een bepaald deel van het budget gereserveerd voor het binden van boeken en tijdschriften. In de centrale bibliotheek werden 52 kostbare werken gerestaureerd en 4150 werken gebonden. Een aantal sterk beschadigde jaargangen uit de collectie 'Staatsblad' werd heringebonden.

1.4.3 OPSLAG OP EEN ANDERE DRAGER

1.4.3.1 Microfilming

Door het fotoatelier van de Centrale directie werden volgende bestanden verfilmd: Buzet, Schenking d’Hoop, Oscar Plisnier en Jean Charles Snoy d’Oppuers.

Het overgrote deel van de verfilming gebeurt door externe bedrijven. De verfilming van de parochieregisters en de registers van de burgerlijke stand verloopt in samenwerking met de Genealogical Society of Utah (GSU), waarmee het Belgisch Rijksarchief een langlopende overeenkomst heeft. De verfilming geschiedt in ateliers van de GSU in de Rijksarchieven te Beveren, Bergen en Luik en in het stadsarchief te Antwerpen.

In het Rijksarchief te Beveren werden parochieregisters van Leuven, die bij een vorige verfilmingscampagne nog niet waren opgenomen, en de registers van de burgerlijke stand van de stad Turnhout verfilmd. In het totaal werden 28.830 beelden genomen.

In het Rijksarchief te Bergen werden microfilmopnamen gemaakt van de burgerlijke stand van het arr. Neufchâteau voor de periode 1880-1900 (Rijksarchief Aarlen), (156535 opnamen), burgerlijke stand, huwelijksbijlagen (23.224 opnamen) en parochieregisters van het arr. Doornik (1.820 opnamen), de burgerlijke stand van het arr. Charleroi, huwelijksbijlagen van Binche (41.895 opnamen), Waudrez (4.128 opnamen), Bray (1.871 opnamen), Péronnes-lez-Binche (4.496 opnamen), arr. Bergen (946 opnamen), arr. Charleroi – huwelijksbijlagen, Épinois (1.822 opnamen), de parochieregisters van Aiseau, Leernes, Saint-Denis, Obourg (1.548 opnamen), Fundaties van de Congrégation des Sœurs de Charité de Notre-Dame de Bonne-Espérance (138 opnamen) en het cartularium van Lobbes en het Obituarium van Oratorianen van Braine-le-Comte (946 opnamen).

Het gemeentebestuur van Tessenderlo liet door een particulier bedrijf een aantal nummers uit het schepenbank- en oud gemeentearchief verfilmen. Het Rijksarchief te Hasselt ontving in ruil een exemplaar van de microfilms. Datzelfde Rijksarchief kreeg vanwege het Regionaal Historisch Centrum te Maastricht de toelating om een duplicaat te laten vervaardigen van het archief van het departement van de Nedermaas, wat voor de studie van de Franse tijd in Limburg een enorme aanwinst betekent.

Overzicht van de verfilming uitgevoerd door externen

Soort archief	Rijksarchief	Verfilmd originelen		Substituut
		Aantal archiefnummers	Omvang in str. m	Aantal microfilmrollen
Parochieregisters	Beveren	11		2
	Bergen	18	0,5	2
Registers burgerlijke stand	Beveren	69		23
	Aarlen	633	37	208
	Bergen	253	20	59
	Doornik	3316	59,5	244
Departement Nedermaas	Hasselt		3754	646
Schepenbank Tessenderlo	Hasselt	675	9	57
Persoonsarchief	Bergen	1	0,5	1

1.4.3.2 Digitalisering

In de toekomst zal het digitaliseren voor een groot deel – voornamelijk de duplicering ten behoeve van de raadpleging – de rol van microfilming overnemen. Het dossier voor de aanschaf van digitaliseringsapparatuur voor alle Rijksarchieven werd in 2004 voorbereid, zodat vanaf 2005 met eigen digitaliseringsprojecten kan worden gestart.

De digitalisering van de parochieregisters van alle gemeenten van de provincie Antwerpen was het eerste project dat door het Rijksarchief in 2002 werd opgezet. De methodologie en informaticacoördinatie was in handen van L. Verachten (Centrale directie). De beschrijving van het te digitaliseren materiaal gebeurde door E. Houtman (Rijksarchief Antwerpen), die de gelegenheid te baat nam om de registers die nog nooit verfilmd waren, te ontlenen om ze alsnog te kunnen laten digitaliseren. Het project werd afgerond in 2004.

Eveneens in 2002 startte in het Rijksarchief te Beveren een gelijksoortig project voor de provincie Oost-Vlaanderen. De beschrijving van de parochieregisters van het gerechtelijk arrondissement Dendermonde (1.316 nrs.) was het werk van R. Willockx (Rijksarchief Beveren). De digitalisering wordt uitgevoerd door het atelier van de GSU in Beveren.

Vanaf 2004 besloot de GSU in overleg met het Rijksarchief de traditionele vastlegging van de burgerlijke stand op microfilm te vervangen door digitalisering. De microfilmateliers van de GSU in Beveren en Bergen werden uitgerust met digitale camera's. Het eerste digitaliseringsproject was de burgerlijke stand van het arr. Charleroi, tienjaarlijkse tafels, 1901-1910 (2.610 en 4.013 opnamen).

Overzicht van de digitalisering uitgevoerd door externen

Soort archief	Rijksarchief	Verfilmde originelen		Substituut
		Aantal archiefnummers	Omvang in strekkende meter	Aantal Gb in TIFF
Parochieregisters	Antwerpen	50	1,5	
	Beveren	675	24,6	340,2
Registers burgerlijke stand	Beveren	504	24,7	823,2
	Bergen	19	5	41,7

'Digitalisering van het patrimonium' was ook voor de POD Wetenschapsbeleid een belangrijk aandachtspunt. Ter voorbereiding van een overkoepelend digitaliseringsproject voor alle wetenschappelijke instellingen, werd overleg gepleegd met alle betrokken instellingen om de noden op het vlak van digitalisering in kaart te brengen. Door L. Verachten werd een syntheserapport opgesteld en werden het belang en de noden van het Rijksarchief toegelicht tijdens de overlegvergaderingen.

1.5 ONTSLUITING

Het toegankelijk maken van archieven gebeurt op drie niveaus: op bestandsniveau door archievenoverzichten, op bestanddeelniveau door diverse soorten toegangen en op stuksniveau door nadere toegangen.⁸

Het ontsluiten van de archiefbestanden is één van de hoofdopdrachten van het wetenschappelijk personeel van de instelling. Uit de maand- en jaarrapporten van de Rijksarchieven blijkt echter dat ook technici en vrijwillige medewerkers hieraan hun bijdrage leveren. Archivarissen dragen echter de eindverantwoordelijkheid voor de afgeleverde producten.

1.5.1 ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE ONTSLUITINGSWERKZAAMHEDEN

Algemeen overzicht van de ontsluitingswerkzaamheden in 2004

Activiteiten en betrokken personen	Dept. I Brussel	Dept. II Vlaanderen	Dept. III Wallonië	Totaal Rijksarchief
Aantal ontsluitingsprojecten	34	321	86	424
%	8,0	75,7	20,3	100,0
Aantal betrokken personen in VTE	23	26,6	27	71,65
%	32,1	37,2	37,7	100,0
Aantal dagen besteed aan ontsluiting	705	4010	1040	5455
%	12,9	73,5	19,1	100,0

In de periode 2000-2004 werden 1717 toegangen of een gemiddelde van 343,4 toegangen per jaar geproduceerd. Zoals uit navolgend overzicht blijkt, lag de nadruk op de toegangen op het niveau van het archiefbestanddeel, de inventarissen en beknopte toegangen. Samen vertegenwoordigen zij 84 % van de ontsluitingsinstrumenten.

Jaarlijks gemiddelde van het aantal toegangen voltooid in 2000-2004 per type toegang

Soorten toegang	Dept. I Brussel	Dept. II Vlaanderen	Dept. III Wallonië	Totaal Rijksarchief	%
Archievenoverzichten	2,8	1,0	0,6	4,4	0,9
Inventarissen	8,6	44,2	9,6	62,4	17,4
Beknopte toegangen	12,4	174,2	42,2	228,8	66,6
Nadere toegangen	0,8	12,4	18,2	31,4	8,9
Andere	0,8	1,4	14,2	16,4	4,7
Totaal	25,4	232,2	84,8	343,4	100,0
%	7,4	67,9	24,7	100,0	

⁸ *Archievenoverzichten* geven aan welke archiefbestanden in een bepaalde archiefbewaarplaats aanwezig zijn en welke hun gebruiksmogelijkheden zijn. Zij geven nauwelijks informatie over afzonderlijke archiefnummers. Ontsluiting op bestanddeelniveau is de functie van de *toegangen*. De meest gedetailleerde, wetenschappelijk onderbouwde vorm is de *inventaris*. Hij is systematisch ingedeeld en voorzien van een inleiding waarin de archiefvormer en het bestand synthetisch worden beschreven. Voor niet alle archieven zijn dergelijke toegangen beschikbaar of nodig. *Beknopte toegangen* zijn een generaliserende term voor alle ontsluitingsinstrumenten die niet aan alle criteria van een inventaris voldoen, zoals overdrachtslijsten en plaatsingslijsten. Zij hebben een tijdelijk karakter en kunnen na bewerking tot inventaris promoveren. *Nadere toegangen* tenslotte vormen het derde, meest gedetailleerde ontsluitingsniveau. Zij maken afzonderlijke akten of dossiers toegankelijk in repertoria, indices en regestenlijsten.

Op een gemiddelde jaarproductie in 2000-2004 van 343 toegangen werden 25 toegangen (7,4 %) door departement I (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief Anderlecht) gerealiseerd. Departement II (Vlaamse Rijksarchieven) stond voor 233 toegangen gemiddeld per jaar (67,9 %) terwijl departement III (Waalse Rijksarchieven) verantwoordelijk was voor een jaarlijks gemiddelde van 84,8 toegangen (24,7 %).

1.5.2 ARCHIEVENOVERZICHTEN EN DE IMPLEMENTATIE VAN ARCHEION

In principe moet ieder Rijksarchief over een min of meer gedetailleerd overzicht van zijn archieven beschikken. De overzichten van de Rijksarchieven van Antwerpen (E. Houtman), Beveren (M. Preneel), Brugge (M. Vandermaesen deel IV) naderen hun voltooiing. Die van de Rijksarchieven van Bergen (L. Honnoré), Gent (W. Buntinx) en Hasselt (R. Nijssen) zijn nog in bewerking. In Anderlecht (R. Depoortere), Kortrijk (H. Van Isterdael en M. Therry) en Leuven (H. Van Isterdael) wordt voorlopig met een beknopt overzicht gewerkt. Het overzicht van de archieven van het Koninklijk Paleis wordt permanent geactualiseerd en zal eerlang in gedrukte vorm verschijnen (G. Janssens).

De voorbereiding van de archievenoverzichten vormde de gepaste aanloop naar de implementatie van het archiefbeheerssysteem ABS/Archeion in de Rijksarchieven in de provinciën. Ter voorbereiding van de introductie van Archeion werden in alle Rijksarchieven lijsten met types rekken en kasten opgesteld, werden ongeïventariseerde "staartjes" bij archiefbestanden onder handen genomen en werden, waar nodig, de toegangen gesplitst en van een uniek toegangsnummer voorzien.

1.5.3 GIDSEN EN ZOEKWIJZERS

Het pas opgerichte Rijksarchief Anderlecht stelde in 2002 het publiek een zoekwijzer in het Nederlands en het Frans ter beschikking. Het Rijksarchief te Saint-Hubert maakt het onderzoek voor genealogen een stuk gemakkelijker door zijn *Guide des sources de la recherche généalogique*.

Een wetenschappelijke onderzoeksgids wordt in het Rijksarchief te Leuven opgezet voor de studie van de collegearchieven uit de vroegmoderne tijd onder de leiding van E. Put en uitgevoerd door J. Van der Eycken (zie verder onder projectonderzoek).

1.5.4 INVENTARISSEN EN BEKNOPTE TOEGANGEN

Het hoofddoel inzake archiefontsluiting is het globaal toegankelijk maken van archieven op het niveau van de archiefbestanddelen (dossiers, mappen met gelijksoortige stukken, delen en banden) en niet op stuksniveau. Voor deze laatste optie verwijzen we naar de volgende paragraaf over nadere toegangen.

Typisch voor het toegankelijk maken van archieven is het bewerkingsproces dat aan de redactie van de toegang voorafgaat. Archieven worden eerst geordend volgens een wetenschappelijk verantwoorde ordeningsmethode. Dit is vaak een langdurig proces dat veel geduld en doorzettingsvermogen vergt maar niet meteen waarneembaar is in het eindproduct. In de navolgende tabellen wordt dan ook onvoldoende recht gedaan aan dit voorbereidend werk.

De jaarlijkse productie uitgedrukt in aantal toegangen kan nogal schommelen: 291 in 2001 tegenover 418 in 2004. Ook de departementen kennen sterk wisselende jaartotalen: de productie van departement I schommelt tussen 17 (2000) en 37 (2004), departement II tussen 196 (2003) en 288 (2004) en departement III tussen 63 (2000) en 115 (2002). Het Rijksarchief van Beveren met 26,8% van de gerealiseerde toegangen is de koploper, gevolgd door de Rijksarchieven van Hasselt en Antwerpen, met respectievelijk 22,3 en 10,0 %. In Wallonië stond het Rijksarchief te Eupen aan kop met 9,7 %. Het Algemeen Rijksarchief volgt met 5,9 %. Het Rijksarchief te Bergen halt 3,9 %.

Overzicht van het aantal toegangen voltooid in 2000-2004 per Rijksarchief

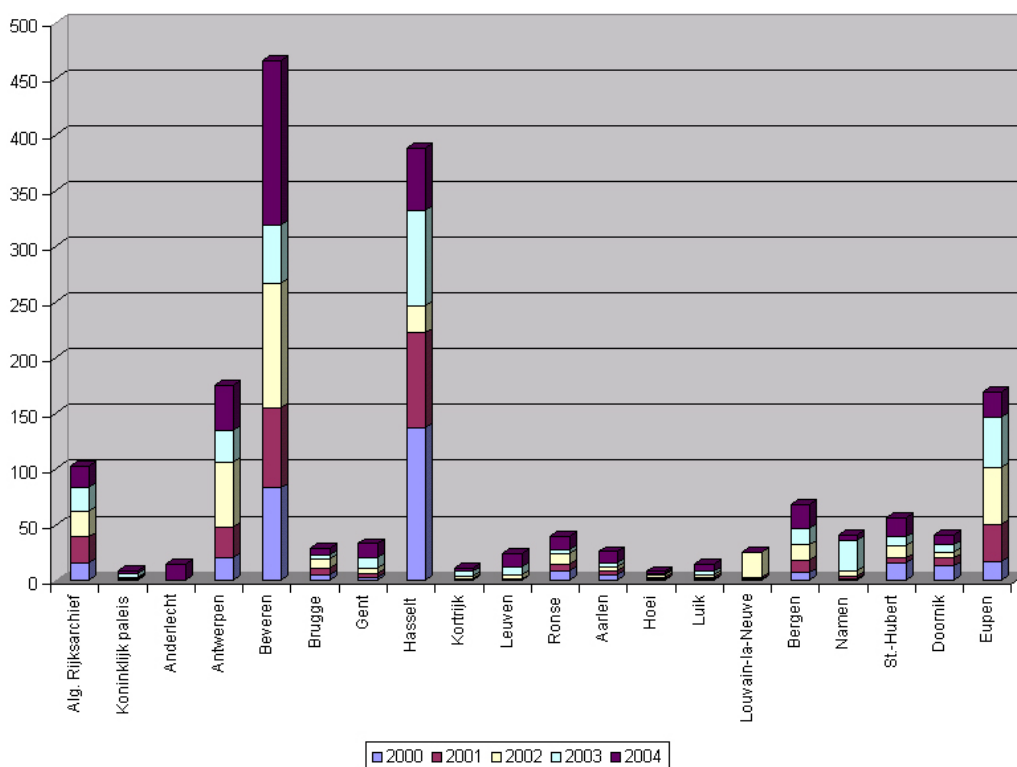
Archiefdienst	2000	2001	2002	2003	2004	Gem	%
Alg. Rijksarchief	16	23	23	22	19	20,6	5,9
Koninklijk paleis	1	1	1	3	3	1,8	0,5
Anderlecht					15	[7,5] ⁹	[0,9] ¹⁰
Totaal dept. I	17	24	24	25	37	25,4	7,3
Antwerpen	21	27	58	29	40	35,0	10,0
Beveren	83	72	112	52	147	93,2	26,8
Brugge	5	6	8	4	6	5,8	1,7
Gent	3	3	5	10	12	6,6	1,9
Hasselt	137	85	24	86	56	77,6	22,3
Kortrijk	1	1	2	4	3	2,2	0,6
Leuven	1	0	4	7	12	4,8	1,4
Ronse	9	6	9	4	12	8,0	2,3
Totaal dept. II	260	200	222	196	288	233,2	66,9

⁹ Rijksarchief te Anderlecht werd geopend op 22 oktober 2002. Gemiddelde berekend over 2003 en 2004.

¹⁰ Percentage berekend op het vijfjaarlijks gemiddelde (3,0) teneinde het totaal voor departement I niet te wijzigen.

Aarlen	5	4	3	4	10	5,2	1,5
Hoei	1	2	2	1	2	1,6	0,3
Luik	1	2	2	3	7	3,0	0,9
Louvain-la-Neuve	1	2	22	0	0	5,0	1,4
Bergen	7	11	14	15	21	13,6	3,9
Namen	2	2	5	27	5	8,2	2,4
St.-Hubert	16	4	11	8	17	11,2	3,2
Doornik	13	7	5	7	9	8,2	2,4
Eupen	17	33	51	46	22	33,8	9,7
Totaal dept III	63	67	115	111	93	89,8	25,8
Totaal Rijksarchief	340	291	361	332	418	348,4	100,0

Een betere indicator voor de ontsluitingsactiviteiten is het aantal strekkende meter archief dat door middel van inventarissen en beknopte toegangen werd toegankelijk gemaakt. In de periode 2000-2004 werd gemiddeld in het Rijksarchief per jaar 4.523 strekkende meter ontsloten. De jaarcijfers konden echter nogal schommelen maar 2004 was alleszins een topjaar met 8.198 strekkende meter.

In navolgende tabel werd een speciale plaats ingeruimd voor de archiefploegen die in 2001 door het ministerie van Justitie in het leven werden geroepen om de achterstanden inzake ontsluiting en overdracht van rechtbankarchief weg te werken. Zij werden geleid en begeleid door K. Velle, M. Vandermaesen, K. Van Honacker en M. Van der Eycken. Onder hun leiding werd jaarlijks gemiddeld 855 str. m. (met een piek van 2.130 str. m. in 2002) gerechtelijk archief toegankelijk gemaakt.

Gemeten in strekkende meter springen de ontsluitingsresultaten van de Rijksarchieven van Beveren (26,3 %), Hasselt (7,9 %) en Bergen (7,3 %) in het oog. Het Rijksarchief Beveren startte in 2001 een campagne om de overdrachtslijsten van de bestanden van het Ministerie van Financiën te herwerken tot volwaardige inventarissen. Voor archiefvormers in de provincies West-Vlaanderen, Antwerpen en Oost-Vlaanderen zijn de werkzaamheden voltooid en werden publicaties voorbereid. Van de langlopende inventarisatieprojecten die niet in 2004 werden afgerond verdient de inventarisatie van het bestand Mercy-Argenteau door S. Dubois (Rijksarchief Luik) te worden vermeld omwille van zijn brede internationale context.

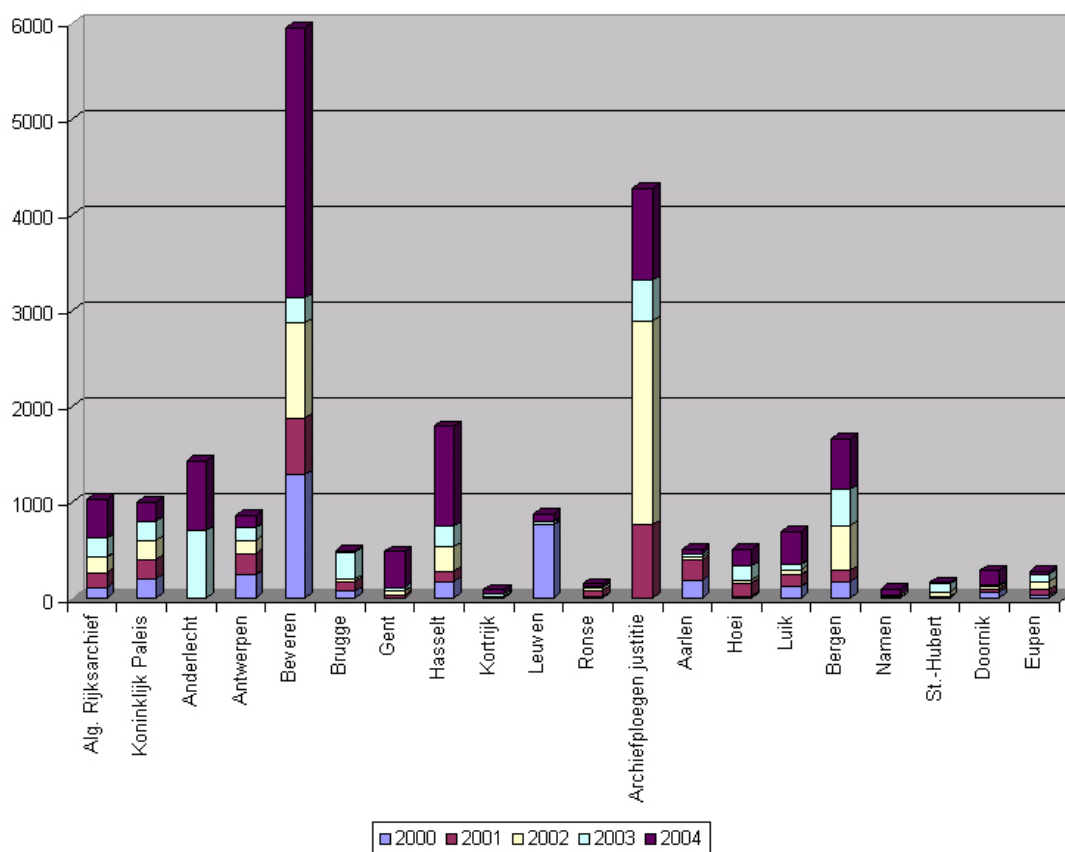
Overzicht van het aantal strekkende meter archief ontsloten door middel van inventarissen, beknopte toegangen en plaatsingslijsten voltooid in 2000-2004 per Rijksarchief¹¹

Archiefdienst	2000	2001	2002	2003	2004	Gem	%
Alg. Rijksarchief	110	153	160	200	410	207	4,6
Koninklijk Paleis	200	200	200	200	201	200	4,4
Anderlecht				700	729	[715] ¹²	[6,3] ¹³
Totaal dept. I	310	353	360	1100	1340	692	15,3
Antwerpen	244	217	142	130	131	173	3,8
Beveren	1289	592	987	265	2821	1191	26,3
Brugge	69	102	22	288	10	98	2,2
Gent	0	32	36	42	373	96	2,1
Hasselt	170	110	252	218	1042	358	7,9
Kortrijk	0	1	15	22	45	17	0,4
Leuven	766	0	4	21	87	175	3,9
Ronse	8	71	32	6	31	29	0,7
Totaal Rijksarchieven	2546	1125	1489	991	4538	2138	47,3
Archiefploegen justitie		766	2130	416	961	855	18,9
Totaal dept. II	2546	1891	3619	1408	5499	2993	66,2
Aarlen	188	217	30	30	43	102	2,2
Hoei	16	143	31	140	180	102	2,2
Luik	121	117	58	53	347	139	3,1
Bergen	172	112	475	373	527	331	7,3
Namen	0	0	9	21	62	18	0,4
St.-Hubert	8	3	50	89	10	32	0,7
Doornik	64	31	19	20	156	58	1,3
Eupen	26	57	89	73	35	56	1,2
Totaal dept. III	595	680	761	799	1359	838	18,5
Totaal Rijksarchief	3451	2924	4740	3306	8117	4523	100,0

¹¹ Zonder Louvain-la-Neuve.

¹² Gemiddelde berekend over 2003 en 2004.

¹³ Percentage berekend op het vijfjaarlijks gemiddelde (286) teneinde het totaal voor departement I niet te wijzigen

Voor het jaar 2004 werd een meer gedetailleerd onderzoek ingesteld naar de dat jaar toegankelijk gemaakte archieven. Daarbij werden volgende parameters onderzocht: het aantal nieuw gecreëerde archiefnummers, het bijkomend volume archief in strekkende meter¹⁴ dat ontsloten werd en de omvang van de nieuw geredigeerde toegangen uitgedrukt in het aantal bladzijden omgerekend in gestandaardiseerde A4 pagina's.¹⁵

Uit de navolgende tabel valt af te lezen welke archieven bij voorrang werden ontsloten, hoe diepgaand die ontsluiting was en hoe gedetailleerd zij werden beschreven. Het aantal archiefnummers per strekkende meter is immers een goede indicator voor de graad van ontsluiting. De beschrijvingsdiepte is dan weer omgekeerd evenredig met het aantal beschrijvingen per gestandaardiseerde pagina.

¹⁴ Het verschil in de totalen tussen de opgave in strekkende meter voor 2004 in de voorgaande tabel (8117 str. m.) en in de navolgende tabel (7833 str. m.) is te wijten aan een verschillende interpretatie van wat als een toegang kan worden beschouwd. Omwille van de vergelijkbaarheid met de andere parameters (aantal archiefnummers en omvang van de toegang) werd dit laatste cijfer behouden.

¹⁵ Een pagina van een klein formaat inventaris (klein in octavo) werd omgerekend à rato van 0,52 van een A4 pagina.

Overzicht van de in 2004 ontsloten bestanden naar type archiefvormer

Type archiefvormer	Aantal str. meter ontsloten	Aantal geïndexeerde archiefnummers	Aantal archiefnummers per str. m.	Aantal pagina A4	Aantal nrs. per pagina
Overheidsinstellingen tot 1795					
Centrale overheden van de Nederlanden	79	2765	34,9	184	15,0
Regionale en bovenlokale overheden	51	4458	87,4	383	11,6
Lokale overheden	276	10713	38,8	848	12,6
Totaal	406	17936	44,2	1415	12,7
%	5,2	7,9		12,0	
Overheidsinstellingen vanaf 1795					
Rechtbanken	1720	23505	13,7	830	28,3
Centrale departementen federale regering	464	12375	26,7	648	19,1
Centrale departementen deelstaten	292	18096	62,0	563	32,1
Buitendiensten federale regering.	2842	51222	18,0	1674	30,6
Buitendiensten deelstaten	63	2109	33,6	113	18,7
Provincie	27	494	18,6	13	37,7
Gemeenten	120	2344	19,5	131	17,9
Totaal	5527	110145	19,9	3972	27,7
%	70,6	48,5		33,7	
Notarissen	815	7885	9,7	272	29,0
%	10,4	3,5		2,3	
Privaatrechtelijke instellingen en personen					
Kerkelijke instellingen (inb. kerkfabrieken)	344	45854	133,1	3917	11,7
Particuliere organisaties en bedrijven	430	24526	57,0	643	38,2
Families	160	13194	82,7	1239	10,6
Politici	25	1546	61,8	82	18,8
Totaal	959	85120	88,7	5881	14,5
%	12,2	37,5		50,0	
Collecties					
Parochieregisters en burgerlijke stand	85	4569	53,8	147	31,1
Andere (kaarten, topografische atlas, ...)	40	1483	37,0	84	17,6
Microfilm, foto, audio	0	74		0	
Totaal	125	6126	49,0	231	26,5
%	1,6	2,7		2,0	
Algemeen totaal	7833	227212	29,0	11771	19,3
%	100,0	100,0		100,0	

De notariële minuten worden in de regel zeer globaal ontsloten. Vaak volstaat een nummer per deel of doos wat een gemiddelde van ongeveer 10 archiefnummers per strekkende meter oplevert. Zij worden ook erg beknopt beschreven. Op een A4-pagina staan gemiddeld 29 archiefbeschrijvingen.

De archieven van contemporaine instellingen bestaan voor een groot deel ook uit grote series. Zij behoeven geen verdere opsplitsing dan 20 nummers per strekkende meter (pakken van gemiddeld 5 cm. dik). Zij worden bijgevolg ook erg algemeen beschreven. Op een standaardpagina treft men ca. 30 archiefbeschrijvingen aan.

De archieven van overheidsinstellingen van het Ancien régime en de particuliere archieven worden daarentegen in veel kleinere eenheden opgesplitst en veel gedetailleerder beschreven. De overheidsarchieven van voor 1795 halen gemiddeld ongeveer 40 nummers per strekkende meter of een opsplitsing tot doorsnee mappen

met een dikte van 2,5 cm. Hun beschrijving is ook veel gedetailleerder: per inventarispagina worden gemiddeld 12,7 archiefnummers beschreven. Particuliere archieven en in het bijzonder kerkarchieven worden uitgesplitst in nog kleinere eenheden van ongeveer 90 nummers per strekkende meter (de kerkarchieven halen zelfs 133 nummers per strekkende meter). Op een inventarispagina worden gemiddeld ca. 15 beschrijvingen weergegeven.

1.5.4 NADERE TOEGANGEN

Zolang niet alle archieven volgens de minimumnormen zijn ontsloten, zijn nadere toegangen waarin afzonderlijke akten of dossiers in detail worden beschreven, geen prioriteit voor de instelling.

Niettemin zijn nadere toegangen op onderdelen van bestanden het middel bij uitstek om archieven beter toegankelijk te maken. Bepaalde series uit het Ancien régime, zoals de briefwisseling van de Raad van State en Audiëntie, die door H. Deceulaer (Algemeen Rijksarchief) wordt geïnventariseerd, zijn daarvan een sprekend voorbeeld. Hetzelfde geldt voor de toegangen op de archieven van de Grote Raad van de Nederlanden door M. Oosterbosch (Algemeen Rijksarchief) en de analytische toegang op het archief van de Raad van Luxemburg door P. Hannick (Rijksarchief Aarlen). In het Rijksarchief te Luik loopt een project om de akten en contracten van de Luikse schepenbank te indiceren (zie onder projectonderzoek).

In enkele Rijksarchieven wordt technisch en administratief personeel ingezet om nadere toegangen te maken, zoals de contemporaine rechtbankarchieven (Rijksarchief Namen).

Elders zijn nadere toegangen voornamelijk het werk van vrijwilligers. Vooral de Rijksarchieven Brugge en Antwerpen zijn op dit vlak erg actief. Voorbeelden zijn de indices op het notariaat (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief Antwerpen), de analyses op boedelbeschrijvingen of akten van nalatenschappen en voogdijrekeningen (de Rijksarchieven Antwerpen, Brugge, Leuven en Ronse), aangiften van successie (Rijksarchief Hoei), parochieregisters (Rijksarchief Antwerpen), de huwelijksakten (Rijksarchief Brugge), de schepenakten (Rijksarchief Antwerpen) en overlijdensberichten (Rijksarchieven Antwerpen en Namen).

1.5.5 INHOUDELIJKE VOORBEREIDING VAN VERFILMINGS- EN DIGITALISERINGSPROJECTEN

Digitaliseringsprojecten vergen een minutieuze inhoudelijke voorbereiding. Vooral de identificatie en archivalische beschrijving zijn van groot belang voor het welslagen van de hele onderneming. In 2004 werd de beschrijving van de verzameling parochieregisters van de provincie Antwerpen door E. Houtman afgerond.

De in 2002 door R. Willockx aangevatte voorbereiding van de digitalisering van de parochieregisters van het arrondissement Dendermonde werd in 2004 nagenoeg afgewerkt.

1.5.6 DIGITALISERING VAN TOEGANGEN

In de Centrale directie van het Rijksarchief loopt onder de naam "Retro-conversie" een groot opgezet landelijk project om alle toegangen van het Rijksarchief digitaal beschikbaar te stellen. In de eerste fase werden toegangen van het Algemeen

Rijksarchief ingevoerd. Daarnaast werd de retro-conversie van de inventarissen van de notarisminuten van alle Rijksarchieven aangevat. Beide projecten dienen in 2005 te worden voortgezet.

Inmiddels namen ook diverse Rijksarchieven initiatieven om hun handschriftelijke toegangen in een digitale vorm te gieten. Deze conversie is reeds ver gevorderd in de Rijksarchieven van Doornik en Brugge. In de Rijksarchieven van Anderlecht, Beveren en Hoei lopen projecten van beperktere omvang. In het Rijksarchief Antwerpen worden door vrijwilligers de bestaande repertoria op de minuten van 19de-eeuwse notarissen in een databank opgeslagen.

1.5.7 CATALOGISERING VAN BIBLIOTHEEK EN GEDRUKT ARCHIEF

1.5.7.1 Geautomatiseerde bibliotheekcatalogus

De titelbeschrijving verloopt in de centrale bibliotheek volledig geautomatiseerd met het bibliotheekstelsel VUBIS. In afwachting van de overschakeling van alle Rijksarchieven op dit bibliotheekstelsel blijft het zich behelpen met vaak al meer dan tien jaar oude, zelf ontworpen (in WP en later in Word en Access) of niet-geïntegreerde programma's (ISIS en Biblius5).

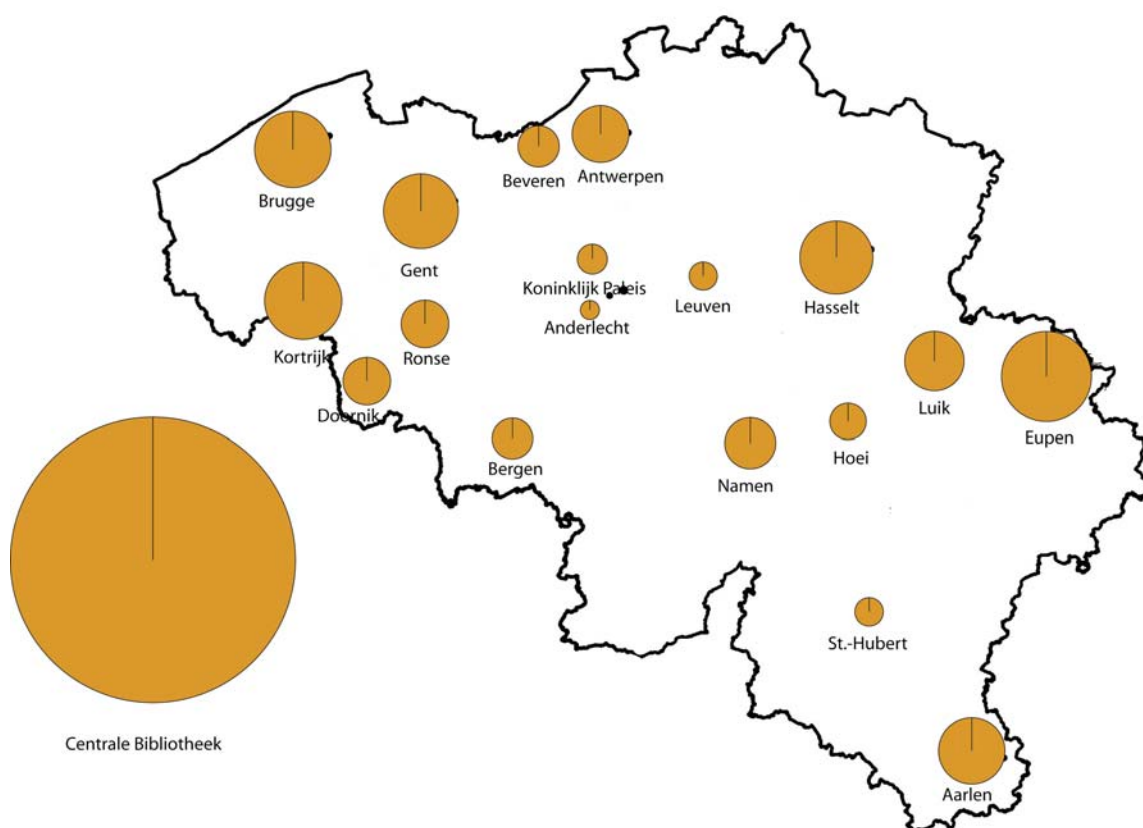
De veralgemeende introductie van VUBIS werd in 2004 voorbereid. In een eerste fase werd de migratie van Vubisweb naar VubisSmart gerealiseerd. Dit hield eveneens de invoering van UNIMARC, de internationale standaard voor titelbeschrijvingen in. De analyse van de huidige beschrijvingen en de conversie naar Unimarc werd voorbereid en opgevolgd door R. Van der gracht (diensthoofd Bibliotheek) en L. Verachten (Centrale Directie). Tegelijkertijd werden de databases voor de bibliotheekcatalogi van de Rijksarchieven aangemaakt en werd een nieuwe versie van de webcatalogus uitgetest.

1.5.7.2. Stand van de catalogisering

Staat van de ontsluiting van de bibliotheken in 2004 per Rijksarchief

Archiefbewaarpplaats	Aantal catalogustitels		Omvang collectie in str. meter	
	Aantal	%	str. meter	%
Centrale Bibliotheek	240000	53,1	10030	58,9
Dept. I Brussel				
Koninklijk Paleis	5372	1,2	111	0,7
Anderlecht	1525	0,3	45	0,3
Totaal	6897	1,5	156	0,9
Dept. II Vlaanderen				
Antwerpen	8500	1,9	400	2,3
Beveren	6330	1,4	211	1,2
Brugge	18286	4,0	720	4,2
Gent	14500	3,2	688	4,0
Hasselt	19770	4,4	659	3,9
Kortrijk	15061	3,3	737	4,3
Leuven	4093	0,9	98	0,6
Ronse	6789	1,5	280	1,6
Totaal	93329	20,6	3793	22,3

Dept. III Wallonië				
Aarlen	18000	4,0	545	3,2
Hoei	2350	0,5	164	1,0
Luik	12349	2,7	435	2,6
Bergen	6900	1,5	205	1,2
Namen	9630	2,1	321	1,9
St.-Hubert	5000	1,1	100	0,6
Doornik	6154	1,4	279	1,6
Eupen	51725	11,4	1000	5,9
Totaal	112108	24,8	3049	17,9
Totaal Rijksarchief	452334	100,0	17028	100,0

De centrale bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief en de bibliotheken van de Rijksarchieven in de provincie beschikken over een omvangrijke collectie voornamelijk historische, administratieve en juridische werken. Bovenstaande tabel getuigt van hun rijkdom.

De 17.028 strekkende meter bibliotheekmateriaal die als ontsloten wordt opgegeven, vertegenwoordigt 70,7 % van de totale collectie (24.078 str. m.). Dit gunstige resultaat is voornamelijk op conto van de centrale bibliotheek te schrijven. Zij is de enige die quasi volledig is gecatalogiseerd. Voor departement I bedraagt het ontsluitingspercentage 23,6 % (156 op 660 str. m.). Voor departement II en III is dat respectievelijk 59,9 % (3.793 op 6.331 str. m.) en 43,2 % (3.049 op 7.058 str. m.).

Aangroei van de catalogus van de bibliotheek in de periode 2000-2004 en in 2004

	Gemiddelde 2000-2004				2004			
	Titelbeschrijvingen		in str. meter		Titelbeschrijvingen		in str. meter	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Centr. Bibliotheek	8758	47,9	291,9	53,1	6394	46,6	213,1	55,7
Dept. I Brussel								
Koninklijk Paleis	125	0,7	2,5	0,5	177	1,3	3,5	0,9
Anderlecht					1000	7,3	38,5	10,1
Totaal	888	4,9	24,9	4,5	1177	8,6	42,0	11,0
Dept. II Vlaanderen								
Antwerpen	293	1,6	6,2	1,1	304	2,2	7,0	1,8
Beveren	146	0,8	5,0	0,9	52	0,4	2,6	0,7
Brugge	415	2,3	2,3	0,4	126	0,9	1,2	0,3
Gent	158	0,9	5,3	1,0	84	0,6	2,8	0,7
Hasselt	108	0,6	3,6	0,7	113	0,8	3,8	1,0
Kortrijk	265	1,5	3,8	0,7	401	2,9	6,3	1,7
Leuven	1324	7,2	44,1	8,0	793	5,8	26,4	6,9
Ronse	218	1,2	7,3	1,3	175	1,3	5,8	1,5
Totaal	2928	16,0	77,5	14,1	2048	14,9	56,0	14,6
Dept. III Wallonië								
Aarlen	177	1,0	5,4	1,0	0	0,0	0,0	0,0
Hoei	82	0,4	4,0	0,7	36	0,3	1,9	0,5
Luik	118	0,6	6,2	1,1	200	1,5	7,0	1,8
Bergen	93	0,5	2,0	0,4	92	0,7	1,9	0,5
Namen	200	1,1	1,5	0,3	203	1,5	1,5	0,4
St.-Hubert	741	4,1	24,7	4,5	105	0,8	3,5	0,9
Doornik	73	0,4	2,1	0,4	76	0,6	2,1	0,5
Eupen	4224	23,1	109,7	19,9	3379	24,6	53,8	14,1
Totaal	5709	31,2	155,5	28,3	4091	29,8	71,7	18,7
Totaal Rijksarchief	18282	100,0	549,9	100,0	13710	100,0	382,8	100,0

1.6 DIENSTVERLENING¹⁶

1.6.1 RAADPLEGING IN DE LEESZAAL

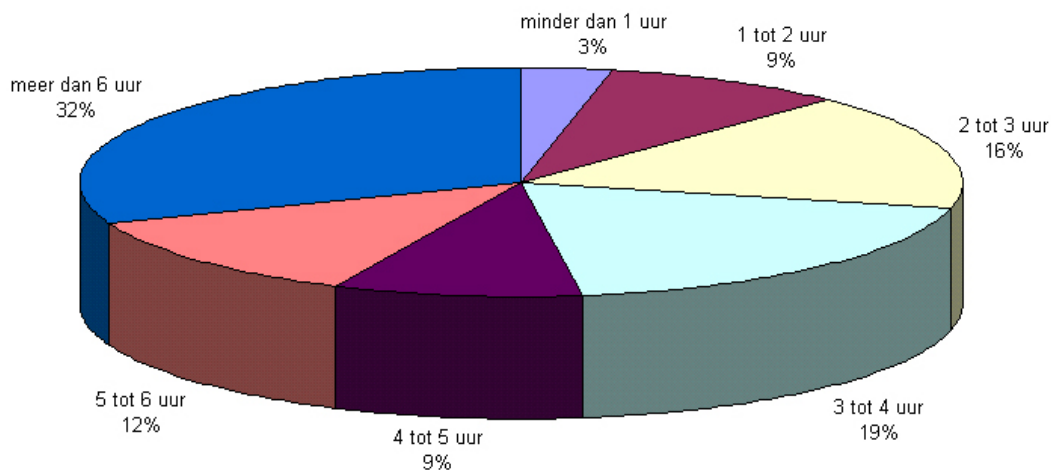
1.6.1.1 Openingsuren

De leeszaal van de Rijksarchieven in de provincie zijn geopend van dinsdag tot vrijdag doorlopend van 8.30 tot 16.30 uur en op zaterdag van 8.30 tot 12.00 en van 13.00 tot 16.00 uur. In de vakantiemaanden juli en augustus zijn de leeszaal gesloten tijdens de middagpauze (12.00 tot 13.00 uur) en op zaterdag. De leeszaal waren in 2004 tenminste 1754 uur toegankelijk voor het publiek. Doordat de leeszaal van het Algemeen Rijksarchief ook op maandag een volledige dag van 8.30 tot 16.30 uur is geopend, bedraagt het aantal openingsuren er 2171.

¹⁶ Men dient er rekening mee te houden dat de gegevens voor de publieke dienstverlening door het Rijksarchief Louvain-la-Neuve begrepen zijn in de cijfers van het Algemeen Rijksarchief voor wat de raadpleging van originele documenten betreft en in deze van het Rijksarchief te Anderlecht voor de microfilms.

Wat was de bezettingsgraad van de leeszaal in 2004? Om een exact idee te kunnen vormen over de tijd die een lezer in de leeszaal doorbrengt werd in 2004 gedurende zes over het jaar gespreide dagen een steekproef georganiseerd in de Vlaamse Rijksarchieven.¹⁷ Het resultaat wordt samengevat in navolgende tabel.

Dagbezetting: aantal uren dat een lezer in een Rijksarchief werkzaam is in de leeszaal

Dagbezetting	minder dan 1 uur	1 tot 2 uur	2 tot 3 uur	3 tot 4 uur	4 tot 5 uur	5 tot 6 uur	meer dan 6 uur	Totaal
Gemiddelde dagbezetting	0,8	2,1	3,9	4,5	2,2	2,9	7,3	23,7
%	3,4	8,9	16,6	18,9	9,4	12,1	30,7	100,0

Op de zes steekproefdagen waren in doorsnee per Rijksarchief 23,7 personen aanwezig. Het meest opmerkelijke feit is wel dat een derde van de bezoekers – zeven lezers per dag – meer dan 6 uur onderzoek doen. Korte bezoeken (even kort tijdens de middagpauze of onverrichter zake weer naar huis) zijn eerder een zeldzaamheid. Gemiddeld duurt een werkbezoek aan het Rijksarchief vierenhalf uur. Geëxtrapoleerd naar de 88.781 werkbezoeken in 2004 betekent dit concreet dat de lezers bijna 400.000 uren in onze leeszaal hebben doorgebracht.

1.6.1.2 Personeel betrokken bij de leeszaaldienst

Voor een minimumbezetting voor het veilig en publieksvriendelijk functioneren van een archiefleeszaal zijn drie personen onontbeerlijk: één voor de dienstverlening en begeleiding van de lezers, één voor het toezicht en één voor het aanhalen en wegbergen van de stukken. Deze minimumnorm kan enkel in het Algemeen Rijksarchief worden gehaald. Deze structurele onderbezetting houdt ongetwijfeld veiligheidsrisico's in of schaadt de klantgerichte dienstverlening.

¹⁷ Gebaseerd op een steekproef gehouden in de Rijksarchieven van departement II op dinsdag 23.03, woensdag 12.05, donderdag 24.06 en donderdag 12.08 (vakantieperiode), vrijdag 24.09 en zaterdag 27.11.2004. 1141 personen namen aan de steekproef deel.

Om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen neemt elk wetenschappelijk personeelslid van het Algemeen Rijksarchief sedert 2004 deel aan een beurtrol in de leeszaal om desgevraagd deskundig advies te kunnen verstrekken.

De zaterdagdienst vergt een grote inspanning van het personeel. Deze dienst kan in verschillende Rijksarchieven worden verlicht dank zij de inzet van vele tientallen vrijwilligers (zie aldaar).

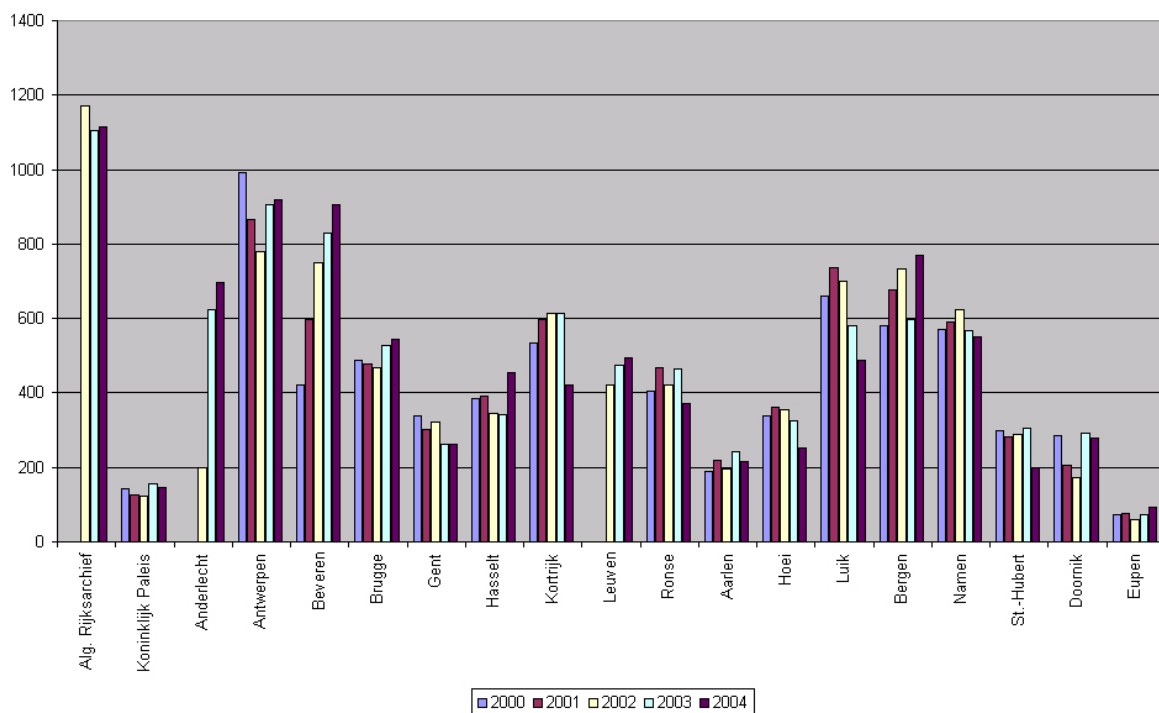
1.6.1.3 Lezerspubliek

Op 1 januari 2004 werd een nieuwe toepassing voor de aanmaak van lezerskaarten in gebruik genomen. Vanaf die datum ontvangen de lezers in alle rijksarchieven een gestandaardiseerde toegangkaart met daarop naast de klassieke identificatiegegevens een foto en een barcode (Lucie Verachten, Centrale Directie).

In alle Rijksarchieven samen werden in 2004 gemiddeld 9176 betalende lezers geregistreerd. In werkelijkheid is het aantal lezers een stuk hoger.¹⁸

In departement I is de stijging van 1.494 (2002) naar 1.956 (2004) onmiskenbaar. Het aantal lezers is in de Vlaamse Rijksarchieven in de periode 2000-2004 licht stijgend van 3.560 (2000) naar 4.417 (2003) met een lichte daling naar 4.372 (2004). Het lezersaantal in de Waalse Rijksarchieven is vrij stabiel: van 2.997 (2000) naar 3.153 (2001) met nadien een lichte terugval naar 2.977 (2003) en 2.848 (2004).

Ontwikkeling van het aantal geregistreerde lezers (2000-2004)

¹⁸ Een lezerskaart geeft recht op raadpleging in alle Belgische Rijksarchieven, zodat een bezoeker zich slechts op één plaats een lezerskaart hoeft aan te schaffen. Bovendien is het de gewoonte om geen lezerskaart uit te schrijven voor een éénmalige opzoeking (akten opgevraagd door een landmeter, een notaris of een burger die zijn rechten wil bewijzen). De omvang van deze onderregistratie kan nog onvoldoende in kaart worden gebracht. Archeion moet daar verandering in brengen.

Archiefdienst	2000	2001	2002	2003	2004	% 2004
Dept. Brussel						
Alg. Rijksarchief			1170	1104	1114	12,1
Koninklijk Paleis	143	125	124	157	145	1,6
Anderlecht			200	623	697	7,6
Totaal			1494	1884	1956	21,3
Dept. II Vlaanderen						
Antwerpen	992	867	779	905	920	10,0
Beveren	421	598	751	829	905	9,9
Brugge	488	479	467	528	544	5,9
Gent	338	303	322	263	262	2,9
Hasselt	384	390	344	342	455	5,0
Kortrijk	533	596	615	613	422	4,6
Leuven			421	473	493	5,4
Ronse	404	467	422	464	371	4,2
Totaal	3560	3700	4121	4417	4372	47,6
Dept. III Wallonië						
Aarlen	188	220	197	242	217	2,4
Hoei	340	363	356	326	252	2,7
Luik	660	738	701	580	488	5,3
Bergen	582	677	732	596	770	8,4
Namen	570	589	623	566	550	6,0
St.-Hubert	300	282	288	304	199	2,2
Doornik	284	207	172	291	278	3,0
Eupen	73	77	60	72	94	1,0
Totaal	2997	3153	3129	2977	2848	31,0
Totaal Rijksarchief			8744	9278	9176	100,0

Departement I (Brussel) ontving in 2004 21,3 % van de geregistreerde bezoekers in zijn leeszalen. Departement II (Vlaamse Rijksarchieven) telde in dat jaar 47,6 % van alle geregistreerde bezoekers en departement III (Waalse Rijksarchieven) registreerde 31 % van het totaal. Bijna de helft van alle bezoekers (48 %) werd ingeschreven in vijf van de negentien leeszalen: Algemeen Rijksarchief (12,1 %) en de Rijksarchieven te Antwerpen (10 %), Beveren (9,9 %), Bergen (8,4 %) en Anderlecht (7,6 %).

Het is niet mogelijk een verfijnde opgave te doen van de motieven waarom een lezer een bepaald onderzoek wil doen. Bij de inschrijving gebeurde het opnemen van het doel van een bezoek in de verschillende Rijksarchieven onvoldoende systematisch. De profielschets van de bezoeker moet dus beperkt blijven tot de grove indeling in genealogisch geïnteresseerden en de andere bezoekers.

Aantal genealogen en andere bezoekers in 2004

Departementen	Aantal genealogisch geïnteresseerden	Aantal andere bezoekers	Percentage genealogen
Departement I	494	1462	25,2
Departement II	3334	1038	76,3
Departement III	2148	700	75,4
Rijksarchief	5976	3200	65,2

Doordat het Algemeen Rijksarchief geen genealogische bronnen beschikbaar stelt, ligt het percentage van de genealogische bezoekers voor departement I laag. Het Rijksarchief Anderlecht haalt 70,1 %, wat vergelijkbaar is met het aandeel van deze bezoekersgroep in Vlaanderen (76,3 %) en Wallonië (75,4 %). Nauwkeuriger klantenonderzoek is dus noodzakelijk.

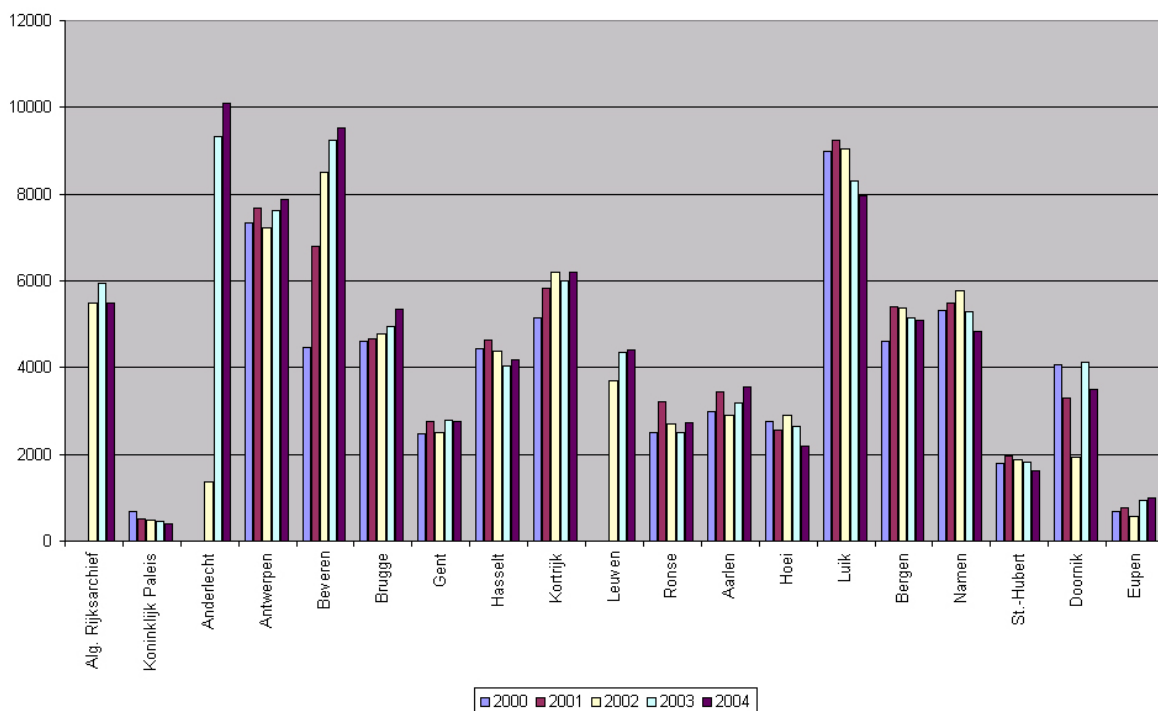
1.6.1.4 Werkbezoeken

Een werkbezoek is een geregistreerd bezoek van één bezoeker op één dag. Dit gegeven is minder eenduidig dan het aantal geregistreerde lezers. Uit navolgende tabel blijkt dat een gemiddelde lezer in 2004 bijna 10 bezoeken aan een Rijksarchief heeft gebracht.

De afwijkingen tussen de Rijksarchieven zijn echter erg groot. Uitschieters zijn de Rijksarchieven te Anderlecht met 7,6 % van de lezers en 11,4 % van de werkbezoeken (14,5 per lezer), Luik met 5,3 % van de lezers en 9,0 % van de werksessies (16,3 per lezer) en Kortrijk met 4,6 % van de lezers en 7,0 % van de sessies (14,7 per lezer). In de meeste Rijksarchieven schommelt het aantal werksessies rond de 7 à 8 bezoeken per jaar wat overigens op een grote trouw van het publiek wijst.

Het aantal werkbezoeken neemt van jaar tot jaar toe. Van een geraamd totaal van 73.000 in 2000 naar ca. 78.000 in 2002 naar bijna 89.000 werksessies per jaar in 2003 en 2004.¹⁹ Van de 88.781 werksessies in 2004 hadden er 18,7 % plaats in één van de archiefleeszalen van departement I (Brussel). In de Vlaamse Rijksarchieven werden 48,1 % van de werkbezoeken geregistreerd. De Waalse Rijksarchieven totaliseerden 33,2%.

Aantal werkbezoeken van de lezers in 2000-2004

¹⁹ het aantal werksessies in het Algemeen Rijksarchief in de jaren 2000 tot 2002 werd nadelig beïnvloed door de sluiting van de microfilmleeszaal in het Algemeen Rijksarchief en de overbrenging van de collectie naar het Rijksarchief te Anderlecht.

Archiefdienst	2000	2001	2002	2003	2004	2004	
						Aantal bezoeken per lezer	%
Dept. I Brussel							
Alg. Rijksarchief			5502	5933	5499	4,9	6,1
Koninklijk Paleis	687	518	482	447	410	2,8	0,5
Anderlecht			1366	9314	10083	14,5	12,1
Totaal			7350	15694	15992	8,2	18,7
Dept II Vlaanderen							
Antwerpen	7347	7668	7210	7613	7870	8,6	8,8
Beveren	4475	6793	8500	9231	9521	10,5	10,6
Brugge	4619	4669	4780	4942	5359	9,9	6,0
Gent	2462	2772	2512	2776	2769	10,6	3,1
Hasselt	4430	4629	4384	4041	4194	9,2	4,7
Kortrijk	5152	5840	6203	6014	6194	14,7	6,9
Leuven			3687	4353	4410	8,9	4,9
Ronse	2514	3208	2702	2505	2731	7,4	3,1
Totaal	30999	35579	39978	41475	43048	9,8	48,1
Dept. III Wallonië							
Aarlen	2972	3448	2898	3192	3549	16,4	4,0
Hoei	2761	2559	2908	2639	2181	8,7	2,4
Luik	8982	9228	9041	8306	7959	16,3	8,9
Bergen	4605	5402	5372	5135	5091	6,6	5,7
Namen	5308	5496	5764	5279	4823	8,8	5,4
St.-Hubert	1800	1953	1880	1821	1623	8,2	1,8
Doornik	4058	3288	1927	4114	3508	12,6	3,9
Eupen	671	767	570	951	1007	10,7	1,1
Totaal	31157	32141	30360	31437	29741	10,4	33,2
Totaal Rijksarchief			77688	88606	88781	9,7	100,0

De centrale bibliotheek bedient een eigen leeszaal. In 2004 vonden er ongeveer 519 werkbezoeken door externe lezers aan de bibliotheekleeszaal plaats.²⁰

1.6.1.5 Geraadpleegde documenten en microfilms

Hoewel het aantal geraadpleegde archiefnummers en microfilms een indicator van primordiaal belang is voor de activiteit van de instelling, moet dit verslag deze gegevens schuldig blijven. De manier waarop in de diverse Rijksarchieven de aanvragen geregistreerd werden, was zo verschillend dat een homogene statistiek van het aantal geraadpleegde archiefnummers onmogelijk was. Ook hier moet de implementatie van Archeion in de nabije toekomst redding brengen. In afwachting verschaft de steekproef in de Vlaamse Rijksarchieven een benaderend beeld.²¹

²⁰ De bibliotheek werd niet opgenomen in de bovenstaande cijfers voor het Algemeen Rijksarchief. De bibliotheek is in de eerste plaats bedoeld als een werkbibliotheek voor personeelsleden van alle Rijksarchieven. In het totaal werden in 2004 2919 bezoeken genoteerd.

²¹ Zie hierboven voor de dagen waarop de steekproef werd gehouden.

Gemiddeld aantal geraadpleegde archief- en microfilmnummer in een steekproef in 2004 voor de Rijksarchieven in Vlaanderen

Rijksarchief	Aanvragen originele archiefnummers	Geraadpleegde Doosjes microfilms	Fotokopieën van klappers en originele	Geraadpleegde inventarissen	Geraadpleegde boeken en tijdschriften	Totaal aantal geraadpleegde eenheden
Antwerpen	19,3	157,7	93,5	17,5	42,7	330,7
Beveren	28,4	291,2	80,0	12,8	5,3	417,7
Brugge	89,5	99,2	7,0	19,6	10,5	225,8
Gent	61,3	1,5	0	11,0	2,8	76,6
Hasselt	60,6	33,0	65,0	38,5	8,6	205,7
Kortrijk	20,3	116,0	38,8	20,5	16,6	212,23
Leuven	4,2	104,6	15,0	9,7	21,6	155,1
Ronse	10,2	46,7	52,7	4,0	11,7	125,3
Totaal	293,8	849,9	352	133,6	119,8	1749,1

Indien men deze gemiddelden extrapoleert, er rekening mee houdend dat het daggemiddelde van 293,8 aanvragen van originele archiefnummers ongeveer 46,6 % vertegenwoordigt, bekomt men een jaartotaal (220 dagen) van 138.703 originele archiefnummers. Naar analogie zou het aantal (meestal in zelfbediening beschikbare) microfilms op 401.240 microrollen kunnen geschat worden. Het aantal eveneens in zelfbediening beschikbare klappers en fotokopieën wordt geraamd op 166.180 eenheden. Het raadplegen van archieven veronderstelt de voorafgaande raadpleging van inventarissen, per jaar zo'n 63.073. Het aantal ingekeken boeken en tijdschriftafleveringen zou, steeds volgens dezelfde extrapolatie, 56.558 eenheden bedragen. In het totaal zouden in het Rijksarchief per jaar zo'n 825.755 archiefnummers, microfilms, klappers, inventarissen en boeken en tijdschriften worden geconsulteerd.

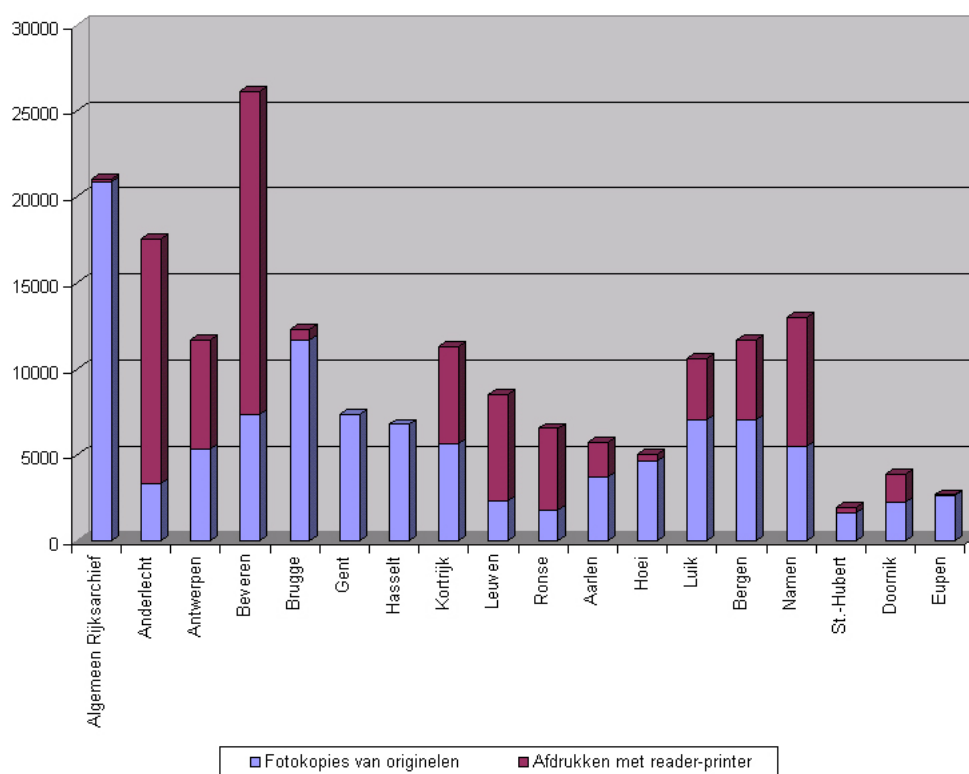
De belangstelling van de gebruiker blijkt vanzelfsprekend uit de soorten archieven die hij/zij aanvraagt. Het is eveneens wachten op de implementatie van Archeion om daarvan een landelijk beeld te kunnen geven.

Op grond van de resultaten van een telling in het Rijksarchief Antwerpen komt men voor 2004 (totaal 375 aanvragen) tot volgende, zeer voorlopige vaststellingen: lokale overheden uit het Ancien régime 36 %; hedendaagse gemeentearchieven 13 %; provinciearchief 12 %; notariaat 21 %; kerkarchief 6 %; familiearchief 3 %, kaarten en plattegronden 2 % en andere (o.m. boeken en tijdschriften) 7 %.

1.6.2 REPRODUCTIE VAN DOCUMENTEN

Het reproduceren van documenten hoort bij de dienstverlening aan het publiek. Niettemin voert het Rijksarchief een restrictief beleid indien het fotokopiëren het originele document zou kunnen beschadigen. Archieven daterend van vóór 1500, charters, archieven die zijn ingebonden en kaarten en plannen worden niet gefotokopieerd.

Aantal reproducties afgeleverd in 2004 per Rijksarchief

Archiefdienst	Fotokopies van originelen	Afdrukken met reader-printer	Totaal	%
Departement I Brussel				
Algemeen Rijksarchief	20883	160	21043	11,2
Anderlecht	3312	14224	17536	9,6
Totaal	24195	14484	38579	21,0
Departement II Vlaanderen				
Antwerpen	5345	6328	11673	6,4
Beveren	7324	18788	26112	14,2
Brugge	11708	600	12308	6,7
Gent	7337		7337	4,0
Hasselt	6779		6779	3,7
Kortrijk	5627	5667	11294	6,2
Leuven	2353	6172	8525	4,6
Ronse	1777	4760	6537	3,6
Totaal	48250	42315	90565	49,3
Departement III Wallonië				
Aarlen	3741	1960	5701	3,1
Hoei	4650	360	5010	2,7
Luik	7028	3570	10598	5,8
Bergen	7077	4633	11710	6,4
Namen	5525	7480	13005	7,1
St.-Hubert	1655	300	1955	1,1
Doornik	2228	1650	3788	2,1
Eupen	2610	75	2685	1,5
Totaal	34514	19938	54452	29,7
Totaal Rijksarchief	106959	76637	183596	100,0

In het totaal werden 183.596 reproducties van documenten afgeleverd: 106.959 van originele documenten en 76.637 afdrukken van microfilms via de reader-printer. In bijna alle Rijksarchieven gebeurt de betaling door middel van een betaalkaart.²²

Tussen 2000 en 2004 vertoonden de totalen aanzienlijke schommelingen. Over het algemeen was de trend stijgend tot 2003. In 2004 zette zich een terugval in die ongetwijfeld te wijten was aan de mogelijkheid die de bezoeker werd geboden om zelf een digitale opname te maken.

1.6.3 VERSTREKKEN VAN INLICHTINGEN

Het personeel van het Rijksarchief is intensief bezig met het beantwoorden van mondelinge en schriftelijke vragen. Voornamelijk door de popularisering van e-mail is de vraag spectaculair toegenomen. Mondelinge verzoeken via de telefoon, eveneens erg frequent, worden niet geregistreerd. Navolgende tabel geeft een overzicht over de schriftelijke vragen.

Aantal beantwoorde verzoeken om inlichtingen in 2004

Archiefdienst	Aantal beantwoorde verzoeken	%
Departement I Brussel		
Algemeen Rijksarchief	2492	20,9
Koninklijk Paleis	277	2,3
Anderlecht	1324	11,1
Totaal	4093	34,4
Departement II Vlaanderen		
Antwerpen	764	6,4
Beveren	1631	13,7
Brugge	834	7,0
Gent	333	2,8
Hasselt	510	4,3
Kortrijk	371	3,1
Leuven	229	1,9
Ronse	159	1,3
Totaal	4831	40,6
Departement III Wallonië		
Aarlen	329	2,8
Hoei	114	1,0
Luik	374	3,1
Bergen	973	8,2
Namen	577	4,8
St.-Hubert	133	1,1
Doornik	406	3,4
Eupen	83	0,7
Totaal	2989	25,1
Totaal Rijksarchief	11913	100,0

²² Als gevolg van de betaling met de Xafax-betaalkaarten in sommige Rijksarchieven heeft de berekening van het aantal kopieën en de opsplitsing tussen klassieke fotokopieën en reader-printerafdrukken een benaderend karakter.

De uitgaande briefwisseling van niet-administratieve aard kon op grond van de telling in het Rijksarchief Antwerpen voor het jaar 2004 als volgt worden gepreciseerd:

Behandelde onderwerpen	Brieven zonder afleveren van een reproductie	Brieven met afleveren van een reproductie	Totaal
Algemeen, genealogisch. en historisch	312	55	367
Notarissen, landmeters e.d.	97	174	271
Toezicht op archiefvormers	98	0	98
Andere	28	0	28
Totaal	535	229	764

1.6.4 UITLENING AAN UNIVERSITEITSBIBLIOTHEKEN EN ARCHIEFINSTELLINGEN

In 2004 werd de ontlening aan universiteitsbibliotheken omwille van veiligheidsrisico's teruggeschroefd. Studenten dienen de documenten voortaan in het dichtstbijzijnd Rijksarchief te raadplegen. Uitleningen voor oefeningen onder de leiding van een hoogleraar blijven mogelijk.

Jaarlijks gemiddelde van de ontleningen aan Universiteitsbibliotheken en archiefinstellingen in 2000-2004

Archiefdienst	Aantal ontleningen	Aantal ontleende nummers	%
Departement I Brussel			
Alg. Rijksarchief en RA Anderlecht	149,2	789,8	22,0
Departement II Vlaanderen			
Antwerpen	49,6	350,0	9,7
Beveren	49,0	1537,0	42,8
Brugge	34,0	203,0	5,6
Gent	8,0	96,0	2,7
Hasselt			0,0
Kortrijk	13,6	223,4	6,2
Leuven			0,0
Ronse	1,6	6,6	0,2
Totaal	155,8	2416,0	67,2
Departement III Wallonië			
Aarlen	1,0	8,0	0,2
Hoei	25,0	164,0	4,6
Luik	51,8	203,2	5,7
Bergen			0,0
Namen			0,0
St.-Hubert	0,8	11,8	0,3
Doornik	78,6	387,0	10,8
Eupen	0,8	1,0	0,0
Totaal	79,4	388,0	10,8
Totaal Rijksarchief	384,4	3593,8	100,0

Langdurige uitlending aan provinciale en gemeentelijke archiefinstellingen

Het Rijksarchief te Gent gaf een deel van het archief van de Gemeente Sleidinge in 2000 in bruikleen voor intensieve raadpleging n.a.v. gemeentelijk project "Geschiedenis van Sleidinge"

1.6.5 DIGITALE DIENSTVERLENING

Via intranet worden diverse hulpinstrumenten digitaal ter beschikking gesteld. Woordenboeken, encyclopedieën, zoekinstrumenten, biografische woordenboeken, ... en andere elektronische publicaties (gepubliceerd op CD of DVD) zijn via BIBCD on-line raadpleegbaar in alle rijksarchieven (Centrale Bibliotheek - Informaticadienst Centrale Directie)

In augustus 2004 werd door de Bibliotheek een nieuwe vorm van dienstverlening gestart. De inhoudsopgaven van de meest geraadpleegde archieftijdschriften worden via intranet aangeboden (Centrale Bibliotheek).

1.7 VALORISATIE EN PROMOTIE

1.7.1 PUBLIEKSWERKING

Voor zover de personeelsbezetting het toelaat worden in enkele Rijksarchieven rondleidingen gehouden. De bezoekersgroepen zijn zeer divers: historische en heemkundige kringen, studenten geschiedenis en archivaliek (o.m. studenten van de Archivschule in Marburg), klassen met middelbare scholieren, binnen- en buitenlandse collega's (stadsarchieven van Antwerpen en Gent). Ze werden in 2004 onthaald in het Algemeen Rijksarchief (Algemene Diensten en Centrale Directie) en de Rijksarchieven Anderlecht, Antwerpen, Brugge, Doornik, Eupen, Hasselt, Hoei, Leuven, Luik, Namen, Saint-Hubert.

De Erfgoeddag die jaarlijks door de Vlaamse gemeenschap wordt georganiseerd is een unieke gelegenheid om zich samen met alle andere archief- en documentatiediensten aan het grote publiek te presenteren. Bij deze gelegenheid werden in de Vlaamse Rijksarchieven rondleidingen georganiseerd, voordrachten gehouden en kleine interne tentoonstellingen opgezet over familiegeschiedenis, het thema van de erfgoeddag van 2004. In het Rijksarchief te Kortrijk werd naast de gewone activiteiten nog een gezinsspel met genealogische opzoeken ingelast. Thema's voor de diverse tentoonstellingen waren b.v. de huisraad van de wevers (Rijksarchief Ronse), stambomen uit het archief van de oude universiteit van Leuven (Rijksarchief Leuven), een familiegeschiedenis geïllustreerd met oude familiefoto's en archiefdocumenten (Rijksarchief Beveren), de familieportretten (Rijksarchief Brugge). Vooral in de Rijksarchieven van Brugge (750 bezoekers) en Gent (1250 bezoekers) zijn de erfgoeddagen een groot succes.

In het Rijksarchief werd in de jaren tachtig en negentig een serie pedagogische dossiers opgezet in samenwerking met de inspecteurs van het Franstalig onderwijs. Het dossier dat P. Conrardt, gedetacheerd leraar, in 2004 afwerkte voor de geschiedenis van Verviers was voorlopig het laatste deel in de reeks.

1.7.2 TENTOONSTELLINGEN

1.7.2.1 Organisatie van tentoonstellingen

Naar aanleiding van de viering van 175 jaar België en 25 jaar Federalisme werd in het Algemeen Rijksarchief een tentoonstelling georganiseerd onder de titel « De Belgische vertoning. Symbolen, ritens en mythes. La Belgique en scène. Symboles, rituels, mythes (1830-2005) » Het concept werd vastgelegd door een wetenschappelijk comité waarvan, behalve personen uit het Rijksarchief, ook Ch. Kesteloot (SOMA) en R. Boeyen (Legermuseum) deel uitmaakten. Het materiaal werd verzameld en geselecteerd door S. Dubois (Rijksarchief Luik) en J. Janssens (Algemeen Rijksarchief). Zij schreven ook de teksten van de catalogus. De scenografie van de tentoonstelling werd verzorgd door E. Collin en zijn equipe. De tentoonstelling zelf loopt in 2005.

Soms geven Rijksarchieven die over een tentoonstellingszaal beschikken, onderdak aan reizende tentoonstellingen of aan tentoonstellingen die eerst elders waren opgebouwd. In 2004 was dit het geval voor het Rijksarchief te Aarlen dat van 16 november 2002 tot 1 oktober 2004 gastvrijheid verleende aan de tentoonstelling *Le rêve italien de la Maison de Luxembourg aux XIVe et XVe siècles*. Eind 2004 werd de Mechelse tentoonstelling *De Grote Raad. Moord, woordbreuk en andere schandalen* naar de inkomhal van het Algemeen Rijksarchief gehaald.

In samenwerking met het Förderverein des Archivwesens in der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens en de openbare parochiebibliotheek St. Nikolaus zette A. Minke (Rijksarchief te Eupen) een tentoonstelling op met als titel "*Wort Gottes, Heilige Schrift, Buch der Bücher. Bibeln und Literatur zur Bibel aus vier Jahrhunderten*".

1.7.2.2 Medewerking aan tentoonstellingen

Het Rijksarchief wordt veel gevraagd voor het uitlenen van stukken voor externe tentoonstellingen. Het Algemeen Rijksarchief werkte in 2004 mee aan volgende tentoonstellingen: *Minderbroeders van Diest* (Stad Diest); *Vluchten voor de Oorlog. Belgische Vluchtelingen in de Eerste Wereldoorlog* (In Flanders Fields Museum tSe Ieper); *Transistories. Een radioverhaal* (Stad Kortrijk); *Het Beleg van Oostende* (Stad Oostende); *Steenwegproject* (Gemeente Overijse), *De Grote Raad. Moord, woordbreuk en andere schandalen* (Stedelijke Musea Mechelen). Het Archief van het Koninklijk Paleis leende stukken uit voor de tentoonstelling *Colette* (Koninklijke Bibliotheek Albert I) en *Musik des Aufbruchs; Franz Schrecker. Grenzgänge – Grenzklänge* (Wenen. Jüdisches Museum). Het Rijksarchief Anderlecht gaf stukken in bruikleen aan de tentoonstelling *Made in Brussels. 300 ans de faïence et de porcelaine – 300 jaar faïence en porselein, 1650-1950* (Musea van de stad Brussel).

Het Rijksarchief Antwerpen stelde stukken beschikbaar van de tentoonstelling *200 jaar Code civil* (Brussel, Paleis der Natiën). Het Rijksarchief Beveren ontleende stukken aan de tentoonstellingen *Eugeen Van Migem (1808-1849), Bevers kanthandelaar en letterkundige* (Gemeentelijk Heemkundig Museum), *Platteland, Erfgoed en Identiteit: de winterjaarmarkt van Sint-Lievens-Houtem* (Cultureel Centrum De Fabriek te Sint-Lievens-Houtem) en *300 jaar Gentse Steenweg en 100 jaar tram* (Erpe-Mere). Het Rijksarchief te Brugge werkte mee aan volgende tentoonstellingen: *Onze-Lieve-*

Vrouw van Regula: een zwarte madonna voor Brugge (Memlingmuseum-Sint-Janshospitaal Brugge), *Oedelem in oude kaarten en plannen* (Gemeentehuis Oedelem), *De genealogische fictie van de familie Broucke* (Erfgoedcel Brugge), *The Founding Fathers* (Openbare bibliotheek Biekorf Brugge) en *Redding van het Nieuwpoorts archief 90 jaar geleden* (Stadshalle Nieuwpoort). Het Rijksarchief Gent leende stukken uit voor de tentoonstellingen *700 jaar Familie van Havre* (Wijnegem), *Het beleg van Oostende* (Oostende) en *Erf Goed Jaren Markt* (Sint-Lievens-Houtem). Het Rijksarchief te Hasselt was betrokken bij de tentoonstelling in *Het Hamel* te Lummen en het Rijksarchief Kortrijk werkte mee aan de voorbereiding van de tentoonstelling "*Transistories. Een radioverhaal*" over de geschiedenis van de gewestelijke radiozender (Kortrijk). Het deed voorbereidend onderzoek in het archief van Radio 2 West-Vlaanderen en stelde diverse documenten ter beschikking.

Het Rijksarchief te Aarlen leende documenten uit aan een tentoonstelling over pers en drukkers te Neufchâteau en aan de tentoonstelling *Rétrospective Jean Gaspar & Edouard Straus*, (Musée Gaspar, Aarlen). De tentoonstelling *Jean-Joseph Merlin et la fabuleuse histoire du patin à roulettes* (stad Hoei) kon rekenen op de inbreng van het Rijksarchief aldaar. Het Rijksarchief te Luik verleende zijn medewerking aan de tentoonstellingen *Los caminos que hicieron Europa: Santiago y su peregrinación* (Bratislava, Slowakije en Krakau, Polen) en *Le pays de Verviers* (Musée communal Verviers). Voor de tentoonstelling *Bicentenaire de la paroisse Sainte-Waudru* gaf het Rijksarchief Bergen documenten van de kerkfabriek in bruikleen. Het Rijksarchief te Saint-Hubert werkte mee aan twee tentoonstellingen: *Affiches notariales en Luxembourg* (Musée des Imprimés en Luxembourg, Redu) en *Sur les traces de Saint Hubert* (Service provincial de Diffusion et d'Action Culturelle en de Ateliers du Livre du Musée de Mariemont, Saint-Hubert). A. Minke en E. Herrebout (Rijksarchief Eupen) verleenden assistentie bij de tentoonstelling "Vanitas" (Internationale Kunstzentrums Ostbelgien, IKOB). Zij verzorgden de tentoonstellingscatalogus *Sterben und Tod im Laufe der Jahrhunderte*.

1.7.3 PUBLICATIES

Op het stuk van publicaties heeft het Rijksarchief een sterke reputatie. In de periode 2000-2004 werd dit imago alle eer aangedaan. In die vijfjarige periode zagen 760 publicaties het licht, hetzij 152 per jaar.

Het accent ligt volledig op het publiceren van toegangen op archieven. Archievenoverzichten en gidsen (2,8 %), inventarissen (38,0 %) en de serie toegangen in beperkte oplagen (28,0 %) hebben samen een aandeel van bijna 70 %. De overige 30 % zijn gepubliceerde archiefbeheersplannen en selectielijsten (6,2 %), de diverse series *Miscellanea archivistica* (*Manuale* 1,1 % en *Studia* 5,8 %) en de serie *Studia* (5,0 %). Diverse andere publicaties, voornamelijk reprints van oude uitgaven, maakten ongeveer 15 % van het fonds uit.

Aantal publicaties gerealiseerd in 2000-2004 per publicatiereeks

Publicatiereeks	Aantal publicaties	Jaar-gemiddelde	%
Overzichten en gidsen	21	4,2	2,8
Inventarissen	289	57,8	38,0
Toegangen in beperkte oplage	213	42,6	28,0
Archiefbeheersplannen en selectielijsten	47	9,4	6,2
Miscellanea archivistica. Manuale	8	1,6	1,1
Miscellanea archivistica. Studia	38	7,6	5,0
Studia	28	5,6	3,7
Quellen und Forschungen	2	0,4	0,3
Andere publicaties	114	22,8	15,0
Totaal	760	152	100,0

De 760 publicaties vertegenwoordigen een totaal van 69.231 gestandaardiseerde A4-pagina's, hetzij 13.846 pagina's gemiddeld per jaar.

Het aantal publicaties en hun omvang in gestandaardiseerde A4 pagina's werd, voor zover het mogelijk was, uitgesplitst per Rijksarchief.²³ Voor 136 publicaties op de 760 was dit niet mogelijk. Ze werden onder een gemeenschappelijke kop "Algemeen" gebracht (17,9 % van het aantal en 13,0 % van de omvang).

Iets meer dan 60 % van de publicaties staan op naam van personeelsleden van departement II (60,9 %). Qua omvang in aantal gestandaardiseerde pagina's vertegenwoordigen zij 68,1 % van het totaal aantal gepubliceerde pagina's. Archivarissen van departement I leveren voor aantal en omvang respectievelijk 15,5 en 12,6 %, de collega's van departement III respectievelijk 5,7 en 6,3 %.

Een bijzondere inspanning hebben het Rijksarchief te Beveren (24,6 van het totaal aantal publicaties en 36,6 % van het aantal pagina's), het Algemeen Rijksarchief (14,5 % van het aantal en 12,4 % van de omvang in pagina's) en het Rijksarchief Antwerpen (10,1 % van het aantal en 12,0 % van de pagina's) geleverd.

²³ De pagina's in klein formaat werden omgerekend a rato van 0,52 van een standaard A4-pagina.

Aantal en omvang van de publicaties gerealiseerd in 2000-2004 per Rijksarchief

Archiefdienst	Aantal publicaties		Aantal pagina's A4	
	Aantal	%	Aantal	%
Algemeen	136	17,9	8993	13,0
Departement I Brussel				
Algemeen Rijksarchief	110	14,5	8582	12,4
Koninklijk Paleis	1	0,1		
Anderlecht ²⁴	7	0,9	133	0,2
Totaal	118	15,5	8715	12,6
Departement II Vlaanderen				
Antwerpen	77	10,1	8333	12,0
Beveren	187	24,6	25367	36,6
Brugge	31	4,1	2309	3,3
Gent	12	1,6	2197	3,2
Hasselt	73	9,6	2837	4,1
Kortrijk	4	0,5	526	0,8
Leuven ²⁵	53	7,0	2869	4,1
Ronse	26	3,4	2719	3,9
Totaal	463	60,9	47156	68,1
Departement III Wallonië²⁶				
Aarlen	5	0,7	282	0,4
Hoei	1	0,1	404	0,6
Luik	3	0,4	485	0,7
Bergen	10	1,3	596	0,9
Namen	7	0,9	491	0,7
St.-Hubert	1	0,1	21	0,0
Doornik	7	0,9	469	0,7
Eupen	9	1,2	1617	2,3
Totaal	43	5,7	4367	6,3
Totaal Rijksarchief	760	100,0	69231	100,0

1.7.4 WEBSITE

Meer nog dan publicaties en tentoonstellingen is de Website het uitstraalraam van de instelling. In de loop van 2004 werd door L. Verachten (Centrale directie) een analyse gemaakt van de bestaande website en van de verbeteringen die daaraan zouden kunnen worden aangebracht. Op grond van deze vaststellingen werd een ontwerp van vernieuwde website voorbereid. Deze website moet in de toekomst een deel van de functie van de klassieke publicaties overnemen.

²⁴ Gerealiseerd in 2002-2004.

²⁵ In deze cijfers zijn de publicaties opgenomen die door H. Van Isterdael en E. Put gepubliceerd zijn, respectievelijk in Leuven, Ronse en Kortrijk en in Brussel.

²⁶ Het Rijksarchief Louvain-la-Neuve produceerde bovendien nog 13 inventarissen en 12 publicaties in beperkte toelage.

1.7.5 PROMOTIE VIA DE MEDIA

1.7.5.1 Medewerking aan uitzendingen op radio en televisie

Het Archief van het Koninklijk Paleis stond diverse malen ten dienste van de openbare (VRT; RTBF) en private TV-zenders (VTM; RTL-TVI) voor het leveren van documenten (archieff- en fotomateriaal) voor TV-uitzendingen i.v.m. de monarchie. Het aanslepen van het bouwdoos van het Rijksarchief Louvain-la-Neuve leverde eind januari 2004 stof voor een item in het televisiejournaal van RTBF. Op dezelfde zender gaf C. de Moreau de Gerbehaye in het nieuws van 29 februari 2004 uitleg over het schrikkeljaar. M. Libert gaf een interview aan TV Brussel op 18 mei over de verfilming van de burgerlijke stand.

M. Carnier verleende zijn medewerking aan het Radio 2-programma *Memo* op 13.12.2004 over het *Huwelijk van de graaf van Vlaanderen Boudewijn met de IJzeren Arm met Judith, dochter van de Franse koning, Karel de Kale*.

ROB (regionale TV Oost-Brabant) ging te rade bij M. Van der Eycken voor een programma naar aanleiding van het overlijden van prinses Juliana.

Het Rijksarchief te Beveren werkte mee aan een uitzending van Kanaal 3 en AVS voor een uitzending over de erfgoeddag waarbij ongeveer 5 minuten werden gewijd aan het Rijksarchief te Beveren en de tentoonstelling "Diep Geworteld" in het Cultuurcentrum Ter Vesten. In het kader van de reportagereeks *Overleven*, die loopt op Canvas, leverde het Rijksarchief te Beveren hulp bij de totstandkoming van een reportage over erfelijkheid en erfelijke ziekten, waarbij werd ingegaan op het verhaal van twee vrouwen die hun stamboom hadden opgesteld om erfelijke aandoeningen in hun familie te traceren. Het Algemeen Rijksarchief leverde Canvas documenten voor een reportage over de Belgische vluchtelingen in Engeland.

1.7.5.2 Promotie via de pers

G. Janssens gaf een interview aan het tijdschrift *Science Connection. Magazine van het Federaal Wetenschapsbeleid* (in het Nederlands en in het Frans), dat verscheen onder de titel "Het Archief van het Koninklijk Paleis. Behoeder van het geheugen van de monarchie".

Parlementaire vragen over het uitblijven van een positieve beslissing over de bouw van het nieuwe Rijksarchief te Louvain-la-Neuve vormden de aanleiding voor een interview in *Le Soir* met C. de Moreau de Gerbehaye.

M. Therry gaf diverse interviews voor kranten en tijdschriften n.a.v. van de reddingsoperatie van de dossiers van de Controle van de Vennootschapsbelasting Kortrijk 2 (De Standaard, Het Nieuwsblad, en Het Volk) en twee interviews over nood aan uitbreiding voor het Rijksarchief te Kortrijk (Het Volk en Het Nieuwsblad, ed. Kortrijk, Kortrijks Handelsblad en De Weekbode).

1.7.6 AUDIOVISUELE PRODUCTIES

In samenwerking met de Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix realiseerden het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief te Namen (D. Van Overstraeten en A. Vanrie) een fictiefilm die op DVD werd vastgelegd. "*L'affaire Jaubert*" werd gedraaid in het Algemeen Rijksarchief te Brussel en in het Rijksarchief te Namen. De film schetst aan de hand van een negentiende-eeuws proces de procesgang en tegelijk de levenscyclus van archieven en het werk van een archivaris.

1.8 ONDERZOEK

1.8.1 ARCHIEFWETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEK

1.8.1.1 Archiefwetenschappelijke bijdragen

G. Janssens publiceerde diverse bijdragen over archivalische onderwerpen: *Het archiefwezen in België*, in: *Vlaamse archief-, bibliotheek- en documentatiegids 2005; Archief en mensenrechten. Kaapstad, 21-25 oktober 2003*, in *Bibliotheek- en archiefgids*, 80 (2004), p. 38-41; *Les archives: la mémoire au coeur de la société démocratique*, in: *Pliegos de Yuste. Revista de cultura y pensamiento europeos*, 2 (2004), p. 47-58; *Samenwerking tussen archiefdiensten. Archiefrecht. Opleiding van archivariissen. Arnhem, 25 en 26 mei 2004*, in: *Bibliotheek- en archiefgids*, 80 (2004), p. 33-34.

Als reflectie op hun stage in Parijs schreven P.-J. Niebes *Rapport du stage technique international effectué à Paris en 2003 : compte rendu des visites de Missions des Archives nationales et de services d'archives* en L. Honnoré *Archives sociales, archives médicales, archives scientifiques. La pratique française. Compte rendu des visites de services d'archives effectuées dans le cadre du Stage technique international d'archives à Paris en 2004* en T. Scholtes, *Les archives en France et leurs publics: éléments d'une politique récoltés au stage technique international 2003* gepubliceerd in 2004. Ook de bijdrage van M. Trigalet, *Conserver et valoriser les archives notariales : les orientations actuelles du Minutier central des notaires de Paris*, Brussel, 2004 vormde de neerslag van zijn verblijf in Parijs.

M. Therry deed onderzoek, gaf een lezing en publiceerde een artikel over het *Belgisch auteursrecht en EU-richtlijn: gevolgen voor het beheren van klank- en beeldarchief* in *Bibliotheek- & archiefgids*, 80 (2004), p. 28-31.

E. Put en J. Vanhoutte publiceerden over de *Collegearchieven uit de vroegmoderne tijd: een werkinstrument in de steigers*, in: *Bibliotheek- en archiefgids*, 80 (2004), p. 18-22).

De medewerkers van het Rijksarchief te Beveren publiceerden in 2004 diverse studies over de aldaar berustende archieven : D. Vandaele, T. Haeck en C. Vancoppenolle, *Archieven van Registratie en Domeinen in het Rijksarchief te Beveren : Valorisatie en nieuwe aanpak* in: *Bibliotheek- en archiefgids*, 80 (2004), p. 3-9 en T. Haeck, *Een greep uit het aanbod van het Rijksarchief te Beveren-Waas: een archief met vele gezichten*, in: *Genealogie en Heraldiek in Vlaanderen*, 2004, p. 217-220. S. De Smet, P. Drossens, G. Leloup, B. Sas en C. Vancoppenolle presenteerden het IAVA-project in *IAVA op kruissnelheid: een stand van zaken*, in *Bibliotheek- en archiefgids*, 80 (2004), p. 14-19.

L. Honnoré en M. Libert schreven de resultaten van hun studiedag voor OCMW-secretarissen in *Conservation empirique ou gestion cohérente ? Les secrétaires de CPAS confrontés aux archives. Actes de la journée d'information relative aux archives des CPAS organisée par les Archives de l'État à Mons en collaboration avec la Section provinciale du Hainaut de l'Association wallonne des secrétaires de CPAS. Mons, 16 juin 2003*.

B. Desmaele, R. Depoortere en K. Velle bereidden een tekst voor over *Les archives de la police judiciaire. Les expériences des Archives de l'État*. R. Depoortere publiceerde diverse studies : *L'enquête de 1998 sur les archives des tribunaux correctionnels et des cours d'assises. Brève analyse* en *La consultation des archives judiciaires conservées aux Archives de l'État en Belgique: vers un règlement d'ordre intérieur*, beide in « Les Archives de l'État et les archives judiciaires. Eclairages sur la sélection, la conservation et la consultation des fonds contemporains », Brussel, 2004.

A. Minke schetste een beeld van het archiefwezen in de Duitstalige gemeenschap in *Fünfzehn Jahre staatliche Archivpflege in der Deutschsprachigen Gemeinschaft: eine Zwischenbilanz (1988-2003)*, in: *Gestalten und Entwicklungen. Hubert Jenniges zum 70. Geburtstag*, Löwen-St. Vith, 2004, S. 209-225.

1.8.1.2 Organisatie van en medewerking aan congressen, studiedagen en commissies

INTERNATIONAAL

Op het XXXVIe Congres van de Internationale Archiefraad te Wenen (20-26 aug. 2004) gaven diverse Belgische collega's een lezing. C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen Rijksarchief) heeft op de rondetafelconferentie « Coopération internationale en matière de protection contre le vol et le trafic illicite de documents d'archives », een uiteenzetting gegeven over *L'expérience belge récente en matière de restitution d'archives publiques*. Het exposé van G. Janssens handelde over *L'étude typologique des registres des résolutions d'autorités régionales et locales en Flandre (17e – 18e siècles)*. M. Oosterbosch hield er een lezing voor de sectie Notariële Archieven: *'La conservation des archives notariales en Belgique. Cadres institutionnels et juridiques'*. R. Depoortere schreef het rapport *Access to archives and data protection* voor het ICA-comité ICA/CLM.

Diverse leden van het wetenschappelijk personeel waren tot augustus 2004 actief in de comités van de Internationale Archiefraad: H. Coppens in *ICA/CDS Committee on descriptive standards*, R. Depoortere in *ICA/CLM Committee on archival legal matters* en L. Verachten in *ICA/CIT Committee on Information Technology*. Vanaf september 2004: M. Oosterbosch in *SAN Provisional Section on Notarial Records*.

L. Verachten is lid van het Europese DLM-netwerk (DLM Document Lifecycle Management) en van STAP (Stichting Archief Programmatuur Nederland).

M. Therry en E. Put leverden hun medewerking aan het jaarlijks Belgisch-Nederlands-Duits archiefsymposium, in 2004 georganiseerd door het Gelders Archief te Arnhem. M. Therry hield een lezing over *"Belgisches Urheberrecht, EU-Richtlinien und ihre Konsequenzen für Ton- und Bildarchive"* en E. Put over *Archivausbildung zwischen Theorie und Praxis: Belgische Erfahrungen*.

Op het IIe colloquium dat plaats had in het Centre des Archives du Monde du Travail in Roubaix op 4 en 5 maart 2004 en was georganiseerd door de *Groupement de recherche (GDR)* van het Franse CNRS onder de titel *Les entreprises françaises sous l'Occupation* hield M. Jacquemin een uiteenzetting met als titel *Eléments d'histoire de la seconde guerre mondiale puisés dans le fonds d'archives de la Société générale de Belgique conservés aux Archives générales du Royaume* (*Les archives des entreprises sous l'Occupation. Conservation, accessibilité et apport. Actes du IIème colloque ..*, ed. Hervé JOLY, Lille, 2005, p. 61-72).

Op de 14de Frans-Belgische studiedag in Douai op 10 juni 2004 hield C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen rijksarchief – Rijksarchief Louvain-la-Neuve) een lezing getiteld *L'État belge dans les salles de vente. Expériences récentes autour d'une vieille problématique*.

Tijdens het Internationaal archiefcongres « *Archives, archivistes, archivistique dans l'Europe du Nord-Ouest. (du moyen Âge à nos jours). Entre Gouvernance et Mémoire* » in het Centre des Archives du Monde du Travail te Roubaix op 2-4 december 2004 was de Belgische aanwezigheid prominent: M. Jacquemin, *Les fonds d'archives d'entreprises conservés aux Archives générales du Royaume*; E. Put, *La typologie des documents d'archives des temps modernes: un chantier en préparation*; S. De Smet,

Cooperation is the solution. The Belgian State Archives and the Ministry of Flanders ; A. Minke, Le métier d'archiviste en Communauté germanophone de Belgique ou comment sauvegarder la mémoire d'une minorité ; P.J. Niebes, Armand Louant, conservateur des Archives de l'État à Mons (1941-1970) et la reconstitution des collections après l'incendie du dépôt en 1940; M. Libert, L'image de l'archiviste dans la bande dessinée belge.

BINNENLAND

E. Put gaf een lezing over de archieftypologie op het VVBAD-symposium te Antwerpen: *De vorm voor de inhoud ? Een pleidooi voor bronnentypologie*. L. Verachten nam deel aan het panelgesprek 'focus op collectie en bestanden'.

Het Congres van de Association des cercles francophones d'histoire et d'archéologie de Belgique, Louvain-la-Neuve, 26-28 augustus 2004, mocht rekenen op een stevige vertegenwoordiging van het Rijksarchief : H. Deceulaer met *Nouvelles techniques pour vieilles archives. La re-inventorisation de l'Audience aux Archives générales du Royaume*, C. Six, *Archives du groupe Compagnie du Bois Sauvage et Entreprises et Chemins de fer en Chine*, A. Minke, *Le sauvetage des archives ecclésiastiques en Communauté germanophone ou le succès de la stratégie du dialogue*, M. Libert, *Les conditions de conservation aux Archives de l'Etat à Anderlecht* ; L. Druetz, *Charles Quint et l'histoire : un rapport ambigu*, P.-J. Niebes, *L'archiviste face à la vente d'archives*, T. Scholtes, *Les archives en France et leurs publics: éléments d'une politique récoltés au stage technique international*, R. Depoortere, *Les archives des services de police (tri, acquisition, accès). Les expériences des Archives de l'Etat avec les archives de la police judiciaire (1995-2003)*, B. Desmaele, *Les archives de la police judiciaire. Les expériences des Archives de l'État* en L. Verachten, *Valorisation van archieven en het gebruik van nieuwe technologieën in het Rijksarchief*.

Op de vierde Journée des archives onder het motto « De la communicabilité à l'accessibilité. La communication des archives », aan de UCL hield R. Depoortere een exposé over *La loi belge sur la protection des données personnelles : enjeux et conséquences pour les archivistes et les historiens*. B. Dumont beschreef er zijn ervaringen met archiefdiefstallen in *La protection des archives contre les actes de malveillance*.

De medewerkers van het Rijksarchief te Beveren organiseerden een studiedag op 26 januari 2004 onder het motto *Op kruissnelheid ... twee jaar IAVA : een stand van zaken* voor het wetenschappelijk personeel van Departement II. P. Drossens en B. Sas hielden een uiteenzetting voor het Forum Afgestudeerden Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer (FAAD) in de VUB: *IAVA. Een initiatief voor het Vlaamse Overheidsarchief*.

Het Rijksarchief te Aarlen organiseerde in zijn gebouw in samenwerking met het Institut archéologique du Luxembourg te Aarlen en de Amis de l'histoire à Luxembourg een studiedag onder de titel *La comptabilité des forges luxembourgeoises du XVIIIe siècle comme source historique*.

Op de studiedag 'Hogere Rechtspraak in de Nederlanden' van de Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis te Mechelen beschreef M. Oosterbosch *Het archief van de Grote Raad van Mechelen: mogelijkheden en beperkingen*.

1.8.2 PROJECTONDERZOEK

In het Rijksarchief lopen diverse meerjarige projecten gefinancierd met eigen middelen of gesubsidieerd door de POD Wetenschapsbeleid. De projecten hebben betrekking op onderzoek dat onmogelijk door het statutair wetenschappelijk personeel kan worden uitgevoerd. Het heeft betrekking op de instellingenstudie, op de repertoriëring en prospectie van archiefbronnen en op de indicering van archief door middel van een databank.

1.8.2.1 Institutioneel onderzoek

Het project *Loonse instellingen* (MO/32/005), onder de leiding van M. Van der Eycken (Rijksarchief Hasselt) en uitgevoerd door G. Souvereyns, werd in 2003 afgesloten. De meeste teksten werden door G. Souvereyns aangeleverd, maar moeten nog worden nagezien, aangepast en persklaar gemaakt.

Het project *Pouvoirs politiques au comté de Namur* (MO/32/009) staat onder de leiding van C. de Moreau de Gerbehaye (Algemeen Rijksarchief). Het startte in 2003. C. Henin (Algemeen Rijksarchief) heeft een tiental notities opgesteld met betrekking tot de financiële en domaniale instellingen en enkele gerechtelijke instituties. P. Majérus (Algemeen Rijksarchief) heeft zich in hoofdzaak toegelegd op de totstandkoming van een wetgevende database aan de hand van de plakatencollectie van het Rijksarchief te Namen.

Het project "*Instellingenstudie en Archiefbeheer Vlaamse Administratie*" wordt gefinancierd met eigen middelen van het Rijksarchief (art. 342). Het loopt van 3 november 2001 tot 31 oktober 2005 onder de leiding van H. Coppens en Ch. Vancoppenolle. Het project werd uitgevoerd door S. De Smet, P. Drossens, J. Derwael, T. Haeck (vanaf 1 december 2004), G. Leloup, B. Sas (tot 30 april 2004), V. Soens (tot 31 november 2004) en D. Vandaele (vanaf 1 mei 2004). Het project behelst het institutioneel onderzoek naar ontstaan, organisatie, taken en bevoegdheden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Samen met de archivariissen van departement II redigeerden de medewerkers archiefbeheersplannen en selectielijsten en bestudeerden zij de archiefvorming binnen de afdelingen van de Vlaamse administratie. De medewerkers verleenden advies en schreven richtlijnen inzake archiefbeheer. Diverse administraties en afdelingen implementeerden het opgestelde archiefbeheersplan.

Het project "*Institutioneel onderzoek over het beleidsdomein onderwijs*" wordt gefinancierd door de POD Wetenschapsbeleid in het kader van de aanwerving van bijkomende onderzoekers (project 00205). Het wordt uitgevoerd in het Rijksarchief te Beveren. Ch. Vancoppenolle is de promotor en P. Drossens stond in voor de uitvoering. Dit project vormt een afsplitsing van het IAVA-project en beoogde in de eerste plaats een studie van de taakontwikkeling en de archiefvorming van het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het project was jaarlijks hernieuwbaar en liep uiteindelijk voor een periode van drie jaar. P. Drossens werkt verder op het beleidsdomein onderwijs.

Het project over de invloed van de politiehervorming op archiefvorming en archiefbeheer onder de titel "*The Police Reform in Belgium and the Archives*" is een project van

Wetenschapsbeleid (MO/32/13 en art. 210) voor de periode 1 januari 2004 tot 31 december 2005. Het staat onder de leiding van K. Velle en het onderzoek wordt uitgevoerd door A. Coppieters (tot 30 november 2004) en V. Soens (vanaf 1 december 2004). Het project doet institutioneel onderzoek naar ontstaan, organisatie, taken en bevoegdheden van de geïntegreerde politie. Een geactualiseerde selectielijst voor de lokale politie moet één van de producten zijn. Verder verlenen de projectmedewerkers advies en verstrekken richtlijnen inzake archiefbeheer. Het institutioneel onderzoek is in uitvoering. De nodige contacten met de archiefvormers zijn gelegd en de concept-selectielijst is in bewerking.

Onder de leiding van R. Depoortere loopt het vierjarig project *Les juridictions administratives en Belgique depuis 1795 : histoire, organisation, compétences et fonctionnement* (DWTC-project MO 76). Als onderzoekers fungeren I. Sirjacobs et H. Vanden Bosch. Het project stelt zich tot doel een systematisch en exhaustief historisch repertorium van de administratieve jurisdicties sedert 1795 op te stellen gevolgd door een syntheseswerk over dit onderwerp. Daarnaast wil het project alle archieven die gevormd werden door administratieve rechtscolleges opsporen en beschrijven.

Les institutions de la Région bruxelloise : histoire, organisation, compétences et fonctionnement (DWTC-project MO 03) loopt over twee jaar. Een bijkomende onderzoeker voor één jaar werd toegekend. Promotor is R. Depoortere. Onderzoekers zijn D. Parée, P. Van Camp, X. Claus et A. Kesenne. Het project beoogt een historisch repertorium van alle instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk gewest, hun ontstaan en organisatie, in het bijzonder van de Brusselse agglomeratie. Er is ook een archiefluik verbonden aan het project.

1.8.2.2 Prospectie en registratie

Het Rijksarchief te Leuven coachte het Wildiersproject 3 FWO 02/G.0265.03, waarvan de financiering werd voortgezet door DWTC, *Repertorium van de Latijnse scholen en hun archieven in de Zuidelijke Nederlanden (ca. 1500 - 1795)* met als promotor E. Put en co-promotor M. D'hoker. Het project werd uitgevoerd door J. Van der Eycken, J. Vanhoutte en enkele vrijwilligers. De doelstelling van dit project is het opstellen van een systematisch repertorium van de Latijnse scholen uit de Zuidelijke Nederlanden en van het archiefmateriaal dat ze nagelaten hebben. Dit moet resulteren in een naslagwerk dat bestaat uit een instellingenrepertorium en een archiefgids. Afwerking wordt voorzien in 2005.

De Belgische landbouw in een stroomversnelling. Prospectie, ontsluiting en valorisering van landbouwarchieven en -getuigenissen (1800-2000) is een DWTC-project (MO/32/012) aangevraagd door het Rijksarchief en het Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (KU Leuven). Promotor is E. Aerts, co-promotor Y. Segers (ICAG, K.U.Leuven). De uitvoering werd toevertrouwd aan W. Lefebvre. Het project loopt in het Rijksarchief te Leuven. Het heeft een drievoudig doel: 1° het doorvoeren van een prospectie naar archieven met betrekking tot de landbouw bewaard in zowel publieke als privaatrechtelijke archiefinstellingen, overheidsdiensten, onderzoeks- en onderwijscentra en beroeps- en belangenverenigingen, 2° het opsporen van landbouwarchieven bij particulieren en 3° het aanleggen van een mondelinge getuigenissendatabank, die de leemten in het bestaande archiefmateriaal helpt

opvullen. Het eerste luik van dit project loopt van januari 2004 tot december 2005 en werd grotendeels besteed aan het opstellen van een gids voor landbouwarchieven. In januari 2006 wordt een tweede projectluik gestart, waarbij het opsporen en verwerven vanarchieven bij particulieren en het afnemen van interviews centraal zullen staan.

Het project "*Exploratie van de bedrijfsarchieven in het Algemeen Rijksarchief als basis voor de studie van de internationalisering van de Belgische financiële sector in de periode 1870-1918*" (MO/32/007) had als voornaamste doel anderhalve kilometer van bedrijfsarchieven die na de Eerste Wereldoorlog gesekwestreerd werden, toegankelijk te maken voor historisch onderzoek. De ordening was in de loop der jaren volledig verstoord en het archief had niet de nodige aandacht gekregen. De archiefvormers en hunarchieven moesten geïdentificeerd en beschreven worden. Het doel van het project, een volledig archievenoverzicht van dit fonds en een beschrijving van de respectievelijke bestanden, wordt tegen september 2005 (einddatum van het project) bereikt. Hoewel het project in het Algemeen Rijksarchief wordt afgewerkt, is Ch. Vancoppenolle promotor en verantwoordelijk voor het begeleiden van de inventarisatie van de sekwesteraarchieven en, samen met C. Carrein, voor het samenstellen van een gids voor de studie van de financiële sector in Brussel in de periode 1870-1918. De uitvoerder van het onderzoek is F. Romano (Algemeen Rijksarchief).

Het project *Registratie en valorisatie van de bedrijfsarchieven als bron voor de industrialisatie in West-Vlaanderen* is een project van de POD Wetenschapsbeleid (MO/32/011). M. Nuyttens is promotor en Ch. Vancoppenolle en E. Van Haute zijn de co-promotoren. De uitvoering is toevertrouwd aan J. Derwael. Het project wil een inventaris opstellen van dearchieven van bestaande en gefailleerde ondernemingen in West-Vlaanderen. Daartoe werd een enquête georganiseerd, waarop ongeveer 18% van de aangeschreven ondernemingen (textiel-, metaal- en voedingssector) reageerden. Er worden eveneens een aantal overdrachten gerealiseerd: Dewulf, Sofinal-Cotesa, FLV, De Meestere, Claessens V.A.

1.8.2.3 Database Luikse schepenakten

Onder de titel *Création d'une base de données informatique de l'équivalent des répertoires d'hypothèques actuels à partir des registres aux Œuvres des Échevins de Liège* leidt het Rijksarchief Luik een project van het F.R.F.C. (convention 2.4.544.04) waarvoor behalve het Rijksarchief ook het Ministère de la région wallonne-Division du patrimoine en de Université de Liège-Département des Sciences historiques als promotor optreden. In dit tweejarige project wordt het onderzoek uitgevoerd door S. Denoel. Het doel van dit project is de ontsluiting van de akten en contracten van de schepenen van Luik (Œuvres des Échevins), één van de rijkste bestanden van het Rijksarchief. Een ontsluiting via een database is daartoe het aangewezen middel. In december 2004 waren ca. 9000 akten uit 38 registers voor de periode 1409-1480 ingevoerd.

1.8.3 OCCASIONEEL HISTORISCH ONDERZOEK

E. Houtman deed voorbereidend onderzoek naar het kaartmateriaal en het domeinbezit van de abdij van Sint-Bernards te Hemiksem met het oog op de publicatie van de kaartboeken van deze abdij.

In het kader van de voorbereiding van de constructie van het nieuwe gebouw voor het Rijksarchief te Brugge deed B. Roose een bouwhistorisch onderzoek betreffende het vroegere dominicanenklooster te Brugge.

1.8.4 VOORBEREIDING VAN DOCTORATEN

Twee doctorandi, J. Janssens en J. Der Kinderen, bereiden in het Algemeen Rijksarchief een doctoraat voor gefinancierd in het raam van de Onderzoeksacties, Actie 2 Doctoraten van de POD Wetenschapsbeleid.

Sinds november 2001 werkt J. Janssens op het doctoraatsproject 'Onderwijs en opvoeding in de *Écoles centrales*', dat in oktober 2005 ten einde loopt. Promotor vanwege het Rijksarchief is H. Coppens. Promotoren vanwege de KU Leuven zijn M. D'hoker en E. Put. In 2004 deed hij onder meer onderzoek in het Rijksarchief te Antwerpen en de stadsarchieven van Mechelen, Leuven en Maastricht, de handschriftenkabinetten van de KULeuven, de Université de Liège en de Bibliothèque Chiroux te Luik en in de Archives Nationales te Luxemburg. Na een uitdieping van de literatuurstudie bereidde hij de redactie van het proefschrift voor. In het kader van het project over de Centrale Scholen nam hij op 10 december 2004 in Antwerpen deel aan het congres 'Abdijbibliotheken: heden, verleden en toekomst'. Hij gaf er een lezing met de titel 'De bibliotheken van de *Écoles centrales*: van boekendepots tot openbare bibliotheken'. In het raam van de beperkte inschakeling in de dienst (20 %) werkte hij in 2004 mee aan de voorbereiding van de tentoonstelling '*De Belgische Vertoning. Symbolen-Rituelen-Mythen. 1830-2005*', die naar aanleiding van de 175ste verjaardag van de Belgische onafhankelijkheid en de 25ste verjaardag van het federalisme in 2005 in het Algemeen Rijksarchief te Brussel zal lopen.

Het onderwerp van het proefschrift van Jeroen Der Kinderen luidt: *Zuid-Nederlandse notabelen in de vertegenwoordigende instellingen en de administratie van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (WI/32/E01)*. Jeroen Der Kinderen trad in dienst vanaf 1 oktober. In de laatste drie maanden van 2004 heeft hij voornamelijk gewerkt aan het opstellen van een uitgebreid overzicht van bronnen en literatuur. Voor de door hem geselecteerde personen en/of hun familie heeft hij de bronnen en de bestaande literatuur in kaart gebracht. Bovendien heeft hij een literatuurlijst gemaakt die verschillende onderwerpen en deelaspecten behandelt, waarvoor hij diverse bibliotheken en archieven heeft bezocht. Tevens is hij begonnen met de voorbereiding van het eerste deel van zijn onderzoek, met name het onderdeel over de politieke instellingen van het Verenigd Koninkrijk. Hij is beperkt (maximum 20 %) ingeschakeld in de afdeling contemporaine archieven van het Algemeen Rijksarchief.

2. MIDDELEN

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de middelen die het Rijksarchief ter beschikking heeft om zijn taken uit te voeren.

2.1 PERSONEEL

2.1.1 ORGANISATIESTRUCTUUR

In 2004 werd de instelling geleid door een waarnemend Algemeen rijksarchivaris, eerst van 1 januari tot 30 april door Daniel Van Overstraeten, departementshoofd van departement III Waalse Rijksarchieven, en van 1 mei tot 31 december door Herman Coppens, departementshoofd van departement II Vlaamse Rijksarchieven. C. de Moreau de Gerbehaye vervulde de functie van plaatsvervanger van de Algemeen rijksarchivaris tijdens diens afwezigheid.

Op departementsniveau fungeerden sedert 1 juni G. Janssens, M. Van der Eycken en André Vanrie als waarnemende hoofden van respectievelijk departement I, II en III. Voor het algemeen beleid werd overleg gepleegd in een stafvergadering met de drie dienstdoende departementshoofden en C. de Moreau de Gerbehaye. In de departementen I en II kwamen enkele keren departementsvergaderingen bijeen.

Het Rijksarchief bestaat uit drie departementen: departement I (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in het Brussels Hoofdstedelijk gewest), departement II (Rijksarchieven in de Vlaamse provinciën) en departement III (Rijksarchieven in de Waalse provinciën). Departement I heeft 6 afdelingen, departement II 5 afdelingen en departement III 6 afdelingen.

In departement I is slechts één afdeling van de zes bemand met een afdelingshoofd. G. Janssens, afdelingshoofd, heeft de leiding van het Archief van het Koninklijk Paleis. Om het hoofd te kunnen bieden aan de talloze organisatorische problemen ten gevolge van de langdurige vacatures in het Algemeen Rijksarchief werden vanaf 1 juni 2004 de afdelingen hersteld en werden dienstdoende afdelingshoofden aangesteld: M. Oosterbosch als diensthoofd voor de Overheidsarchieven van het Ancien régime, P.-A. Tallier als diensthoofd van de contemporaine overheidsarchieven en L. Janssens als diensthoofd van de particuliere archieven. L. De Mecheleer behield de leiding van de gemeenschappelijke diensten. L. Verachten werd belast met de leiding van de Centrale directie. R. Depoortere is sedert 2002 belast met de leiding van het Rijksarchief te Anderlecht.

In het departement II, de Rijksarchieven in de Vlaamse provinciën, is er één afdeling per provincie. Sommige afdelingen bestaan uit meer dan één Rijksarchief: de afdeling West-Vlaanderen (M. Nuyttens) met zetels in Brugge en Kortrijk (diensthoofd M. Therry), de afdeling Oost-Vlaanderen (N.) met zetels in Gent (diensthoofd W. Buntinx), Beveren (diensthoofd C. Van Coppenolle) en Ronse (diensthoofd B. Augustyn); de afdeling Antwerpen met zetel te Antwerpen (E. Aerts, wnd. diensthoofd K. Van Honacker), de afdeling Vlaams-Brabant met zetel te Leuven (H. Van Isterdael) en de afdeling Limburg met zetel te Hasselt (M. Van der Eycken).

Het departement III, de Rijksarchieven in de Waalse provinciën, bestaat uit zes afdelingen: de afdeling Henegouwen (B. Desmaele) met zetels in Doornik en Bergen (diensthoofd P.-J. Niebes, verantwoordelijke nieuw gebouw L. Honoré), de afdeling Namen met zetel te Namen (A. Vanrie), de afdeling Luik (B. Dumont) met zetels te Luik en te Hoi (diensthoofd L. Druez), de afdeling Luxemburg (P. Hannick) met zetels in Aarlen en Saint-Hubert (diensthoofd T. Scholtes) en de afdeling Eupen voor de Duitstalige Gemeenschap (A. Minke). De afdeling Waals-Brabant werd opgericht bij ministerieel besluit van 17 december 1999 met zetel in Louvain-la-Neuve. In afwachting van de verhuizing berusten de Waals-Brabantse bestanden en collecties in het Algemeen Rijksarchief waar zij onder het beheer staan van het afdelingshoofd (C. de Moreau de Gerbehaye).

2.1.2 TAAKVERDELING

Omwille van de gedecentraliseerde structuur van het Rijksarchief is ieder afdelingshoofd en diensthoofd verantwoordelijk voor een brede waaier aan werkzaamheden. Het hoofd is verantwoordelijk voor het algemeen beheer van zijn dienst (briefwisseling, statistieken, ...), voor het personeelsmanagement en in het bijzonder voor de taakverdeling van het personeel en het opvolgen daarvan, voor het financieel beheer in het bijzonder voor de budgetbewaking en het toezicht op boekhouding door de hulp-rekenplichtige. Hij of zij doet de planning van aankopen van uitrusting en meubilair, volgt eventuele nieuwbouwplannen en onderhoudswerken op in nauw contact met de Regie der Gebouwen. Hij is de eindverantwoordelijke voor de uitvoering van de kerntaken van het Rijksarchief binnen zijn dienst (toezicht en prospectie, bestandsbeheer en behoud, ontsluiting, dienstverlening en valorisatie). Hij of zij vertegenwoordigt de dienst op departements- en diensthoofdenvergaderingen en andere bijeenkomsten binnen en buiten het Rijksarchief. Voorts onderhoudt hij contacten met provinciale en lokale besturen en met andere erfgoedinstellingen binnen zijn ressort. Het werk van een diensthoofd is niet beperkt tot het beheer van zijn afdeling en dienst. Hij/zij neemt daarnaast een deel van het toezicht voor zijn rekening en maakt zelf ook archief toegankelijk.

Alle andere wetenschappelijke personeelsleden delen met het diensthoofd een aantal beheersverantwoordelijkheden. Vooral ook omdat het technisch personeel volledig door de dienstverlening en het materieel behoud is opgeslorpt, is het wetenschappelijk personeel verplicht een aantal taken van administratieve aard, het beheer van de bibliotheek en een groot deel van de briefwisseling op zich te nemen. Zij staan in de eerste plaats in voor de ontsluiting, het toezicht op publieke archiefvormers, de prospectie en acquisitie van archieven, de kwaliteitsbewaking van de dienstverlening in de leeszaal, de valorisatie en het wetenschappelijk onderzoek.

De archivariissen zetten zich maximaal in voor provinciaal en regionaal overleg onder vakgenoten. De Antwerpse archivariissen zijn verenigd in KAPA die nauw samenwerkt met de Noord-Brabantse KAN. De Vlaams-Brabantse en Brusselse archivariissen treffen elkaar in BRAK, waarin het Rijksarchief te Leuven een centrale rol speelt. In West-Vlaanderen is het West-Vlaams Archiefplatform actief. De collega's uit het Waasland ontmoeten elkaar in hun eigen overlegorgaan, het Waas Archievenoverleg (WAO).

Voor administratieve taken, boekhouding, behoud en conservering, het beheer van de archiefmagazijnen en de publieke dienstverlening in de leeszaal doet de instelling een beroep op het administratief en technisch personeel. Enkel in de Centrale

directie hebben de administratieve en technische medewerkers een gespecialiseerde opdracht, zoals secretariaat en archiefbeheer, personeelsbeheer, boekhouding, huismeester ("econoom"), vervoer, gebouwen, publicaties en drukkerij, micro-filming, ICT, retro-conversie van toegangen, digitalisering, centrale bibliotheek, e.a.

Het onderhoudspersoneel heeft als taak het schoonmaken van het gebouw, in het bijzonder het archiefdepot en het opgeslagen archief. Zij voeren ook eenvoudige behoudswerkzaamheden uit. Omwille van het acute personeelsgebrek in sommige Rijksarchieven in de provinciën worden ze ook ingeschakeld in de leeszaaldienst. In vergelijking met de vloeroppervlakte van de depots, het aantal en de oppervlakte van de kantoren zijn de onderhoudsmedewerkers sterk onderbemand. Hij of zij dient per week gemiddeld 320 vierkante meter leeszaal en kantoren en in de loop van het jaar gemiddeld 2200 vierkante meter vloeroppervlakte in de archiefdepots te onderhouden (zie hierna).

2.1.3 STAAT VAN HET PERSONEEL

Op 31 december 2004 beschikte het Rijksarchief over 197 personeelsleden om zijn taken uit te voeren: 35 % (69 personen) wetenschappelijk personeel, 48 % (95 personen) administratief en technisch personeel en 17 % (33 voltijdse eenheden) onderhoudspersoneel.

Statuut van het personeel	Centrale directie	Dept. I. Brussel	Dept. II. Vlaanderen	Dept. III. Wallonië	Totaal Rijksarchief	%
Leidinggevend personeel		1	4	6	11	5,6
Niet-leidinggevend statutair wetenschappelijk personeel	1	12	12	7	32	16,2
Contractueel wetenschappelijk personeel	7	6	9	4	26	13,2
Totaal wetenschappelijk personeel	8	19	25	17	69	34,9
%	12	28	36	25	100	
Administratief en technisch personeel	31	14	25	25	95	48,2
%	33	15	26	27	100	
Onderhoudsmedewerkers in VTE	6	7	10	10	33	16,8
%	18	22	30	30	100	
Totaal aantal personeelsleden	45	40	60	52	197	100,0
%	23	20	30	26	100	

De verdeling over de verschillende diensten en departementen is als volgt: 45 (23 %) in de centrale directie, 40 (20 %) in departement I (Brussel), 60 (30 %) in departement II (Vlaanderen) en 52 (26 %) in departement III (Wallonië).

Volgens de personeelsformatie van 11 oktober 2002 zouden in het Rijksarchief 21 personen een leidinggevende functie moeten bekleden. In werkelijkheid zijn het er maar 11. Volgens datzelfde Koninklijk Besluit zijn 42 formatieplaatsen voorzien voor het niet-leidinggevend statutair wetenschappelijk personeel. Er zijn er maar 32 in dienst. In enkele gevallen vullen contractuele wetenschappelijke personeelsleden de lacunes aan die zijn ontstaan door de langdurige wervings- en bevorderingsstop. De meeste contractuele wetenschappers zijn echter aangesteld voor de uitvoering

van historisch-wetenschappelijke projecten en zijn niet of slechts beperkt inzetbaar voor de vervulling van taken zoals toezicht, ontsluiting en beschikbaarstelling. De twee doctorandi, die in deze effectieven zijn meegeteld, werken niettemin voor 20 % voor de instelling.

De 76 formatieplaatsen voor administratief en technisch personeel en de 2 voor beheerspersoneel zijn grotendeels ingenomen. Aanvullend konden in diverse statuten contractuele personeelsleden worden aangeworven zodat in totaal 95 administratieve en technische medewerkers in dienst zijn.

Het onderhoudspersoneel ten getale van 33 voltijdse eenheden – heel wat onderhoudsmedewerkers werkt deeltijds – is uitsluitend contractueel aangeworven.

2.1.4. OPLEIDING EN VORMING

De opleiding en permanente vorming wordt gecoördineerd door twee opleidingsverantwoordelijken, met name voor de Nederlandstalige personeelsleden door H. Coppens, nadien H. Van Isterdael en voor de Franstalige personeelsleden door R. Depoortere.

2.1.4.1 Organisatie van opleidingen

In 2004 werd gewerkt aan de voorbereiding van een opleiding “klantvriendelijkheid” voor het personeel werkzaam in de leeszaal. H. Van Isterdael (Rijksarchief Leuven) had de leiding.

Een tweede project is een basiscursus materieel beheer die voor een beperkte groep archivariissen en technici zal worden opgezet (H. Coppens, H. Van Isterdael, R. Depoortere). De cursussen worden gegeven in 2005.

Gezien het belang van de kennis van Word en ter voorbereiding van de competentietesten werd een korte herhalingscursus Word via het intranet ter beschikking van het personeel gesteld. Deze cursus kan eveneens gebruikt worden in het kader van de permanente vorming van het personeel (L. Verachten).

Het Rijksarchief te Beveren organiseerde een interne opleiding voor wetenschappelijk en technisch personeel over het gebruik van de toegangen en de procedures van aanmelding, mutatie en overdracht van archief. Speciale aandacht ging naar opzoekingen in de archieven van de registratie- en hypotheekkantoren en in het notariaat (M. Preneel, T. Haeck en D. Vandaele).

Het Rijksarchief verleende zijn medewerking aan de opleiding *GGG Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer* (V.U.B) voor het begeleiden van studenten bij hun inventarisatieopdracht. De stage omvat ca. 300 uren per stagiair en loopt van november tot april of mei. Het Rijksarchief Gent begeleidde twee studenten. In het Rijksarchief te Leuven stond E. Put in voor de stagebegeleiding van één stagiair, H. Callewier, die nadien aan de slag kon in het Rijksarchief te Antwerpen.

2.1.4.2 Deelname aan opleidingen

Het personeel wordt aangemoedigd om bij OFO (Opleidingsinstituut van de Federale Overheid) vormingscursussen te volgen die aansluiten bij hun taken. Ter voorbereiding van de toekomstige cursussen klantvriendelijkheid (zie hierboven)

volgden M. Therry (Rijksarchief Kortrijk) en H. Van Isterdael (Rijksarchief Leuven) bij het OFO de cursus “Beter communiceren met collega’s en klanten”. M. Therry nam deel aan de training “Succesvol ambtenaar / Efficiënt werken”.

Archivarissen onder mandaat dienen in het raam van hun opdracht een aantal cursussen van OFO bij te wonen. E. Bodart (Rijksarchief Namen), M. Carnier (Rijksarchief Gent), L. Honnoré (Rijksarchief Bergen) en M. Preneel (Rijksarchief Beveren) volgden *Administratief Recht* en M. Carnier en M. Preneel ook nog *Grondwettelijk Recht*. L. Druetz en S. Dubois namen deel aan de cursussen *Access* en *Gesproken Nederlands*. S. Dubois volgde de cursus *Duits* en T. Scholtes de cursus *Nederlands in het beroepsleven*.

Het technisch en administratief personeel volgde vrij algemeen de cursus “postbak-oefening” met het oog op het afleggen van hun competentietest. Het personeel van niveau 4, inclusief het onderhoudspersoneel, nam deel aan de opleiding *Bedrijfs-theater “4 wordt D”*.

B. Holländer, W. Jousten, A. Pauls en Y. Souren namen deel aan een opleiding *Die Einrichtungen und die Funktionsweise der Deutschsprachigen Gemeinschaft*.

2.1.4.3 Deelname aan studiedagen in het raam van de opleiding en vorming²⁷

De archivarissen onder mandaat bezochten onder de leiding van M. Nuyttens en K. Van Honacker de Archiefschool te Amsterdam voor een symposium over ISAD(G)-archiefbeschrijving onder de titel “Opnieuw beschrijven”.

M. Therry en E. Huys namen deel aan het Internationaal colloquium “Vluchten voor de oorlog. Belgische vluchtelingen in WO I” in het Flanders Fields Museum te Ieper, en aan de studievoormiddag “Geautomatiseerde documentenbeheerssystemen bij West-Vlaamse lokale openbare besturen”, georganiseerd door het West-Vlaams Archievenplatform te Menen.

S. De Smet, P. Drossens en M. Preneel namen deel aan de VVBAD-studiedag *Focus op collecties en bestanden*, Antwerpen, 23 september 2004

Rijksarchivarissen hebben een actief aandeel in regionaal overleg waar telkens archivistische thema’s worden behandeld: de collega’s van Vlaams-Brabant, Brussel en Antwerpen namen deel aan de Brabantse archivarissendag in het Provinciehuis te Antwerpen, de archivarissen uit Oost- en West-Vlaanderen aan het *Vlaams-Zeeuws Archivarissenoverleg* te Gent en de collega’s van het Rijksarchief Hasselt aan het Benelimconvent te Roermond. De Franstalige collega’s hebben hun jaarlijks treffen in het kader van het Frans-Belgisch archievenoverleg dat in 2004 in Douai plaats vond.

2.1.4.4 Studiebezoeken aan buitenlandse archieven. Stages in het buitenland

Belangrijk voor de opleiding van Belgische archivarissen – voornamelijk voor de Franstalige – is de deelname aan de stage in Parijs. E. Bodart (Rijksarchief Namen), L. Druetz (Rijksarchief Hoei) en L. Honnoré (Rijksarchief Bergen) vormden in 2004

²⁷ Hier wordt geen melding gemaakt van de congressen en colloquia die reeds eerder werden vermeld.

de Belgische delegatie naar de *Stage technique internationale d'archives* te Parijs in de Archives nationales van 21 april tot 30 juni 2004.

De deelnemers aan het Internationaal Archiefcongres te Wenen namen de gelegenheid te baat om diverse archiefinstellingen (Haus-Hof- und Staatsarchiv, Hofkammerarchiv, Wiener Stadt- und Landesarchiv) te bezoeken.

2.1.5 VRIJWILLIGE MEDEWERKERS

Vrijwilligers kunnen nuttig werk verrichten op de terreinen waaraan het Rijksarchief met zijn huidige personeelsbezetting geen prioriteit kan verlenen. De inzet van vrijwilligers is uiterst nuttig voor het beter toegankelijkheid maken van het archief, voornamelijk door het maken van nadere toegangen op seriële archieven.

De Rijksarchieven te Antwerpen, Brugge en Kortrijk zijn op het vlak van de vrijwilligerswerking bijzonder actief. Ook in het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief te Anderlecht lopen duurzame vrijwilligersprojecten.

De acht vrijwilligers die werkzaam zijn in het Rijksarchief Antwerpen (G. Ceurvels, R. De Bie, G. De Lille, D. Kennivé, G. Küster, M. Schilders, G. Van Antwerpen, K. Van Baelen) voeren diverse ontsluitingsprojecten uit: het invoeren van de repertoria van notarissen uit de 19de eeuw in een databank, het maken van nadere toegangen op bestanden die alleen op die wijze raadpleegbaar kunnen gemaakt worden (b.v. de archieven van Minerva en de Verrekenkas Diamant) of op veel geraadpleegde bronnen zoals schepenakten, boedelbeschrijvingen, momberekeningen en akten van openbare verkopen uit de archieven van schepenbanken en militieregisters uit het provinciearchief. Voorts indiceren zij verzamelingen, zoals deze van de doodsbriefjes en de doop- en huwelijksaankondigingen. Een van de vrijwilligers zorgt permanent voor het digitaliseren van bestaande nadere toegangen (schepenakten van Olmen en de parochieregisters van Berchem). Deze medewerkers werken één tot twee dagen per week in het Rijksarchief en zetten hun werkzaamheden vaak thuis voort. Andere vrijwilligers, zeven in totaal (S. De Cat, T. De Loenen, R. Dillen, M. Leemans, W. Taeymans, E. Van Vooren en C. Verbeeck), werken voornamelijk thuis voor de analyse van notarisakten uit de 18de eeuw (Boom) en het aanmaken van nieuwe indices op de parochieregisters (Duffel, Lier, Meerle, Wiekevorst, Ekeren, Ravels, Weelde, Poppel) en op de registers van de burgerlijke stand (Koningshooikt).

Het Rijksarchief te Brugge kent een al even actieve vrijwilligerswerking. 95 vrijwillige medewerkers, helpen mee aan de realisatie van het project West-Vlaamse huwelijksakten. Sommige daarvan werken in het Rijksarchief, andere bij de diensten bevolking of burgerlijke stand. De meerderheid werkt echter thuis. Het hele project wordt vanuit het Brugse Rijksarchief door N. Cornille en M. Desmedt gecoördineerd. Dit project is inmiddels uitgedijd naar het Rijksarchief Kortrijk waar ook talrijke vrijwilligers hun medewerking verlenen.

In het Algemeen Rijksarchief blijft R. Doms als vrijwilliger vertaalwerk verrichten. Een groep vrijwilligers werkt er één dag per week aan de beschrijving van de 18de-eeuwse akten van notaris Paradis te Nijvel. Eveneens in het Algemeen Rijksarchief stelt X. Duquenne een beknopte plaatsingslijst op van een deel van het

Arenbergarchief. Voor het Rijksarchief te Anderlecht werkt hij aan de inventarisatie van de procesdossiers van de Raad van Brabant.

In de meeste Rijksarchieven nemen vrijwilligers een deel van de zaterdagdienst voor hun rekening. Zij vervangen de leeszaalverantwoordelijke wanneer deze de leeszaal moet verlaten. Ze kunnen bijspringen als het zeer druk is en zijn in staat maatregelen te treffen ingeval van nood (Antwerpen, Beveren, Brugge, Gent, Hasselt, Kortrijk, Namen).

2.2 GEBOUWEN

2.2.1. TOESTAND VAN DE GEBOUWEN

CENTRALE DIRECTIE EN DEPARTEMENT I (ALGEMEEN RIJKSARCHIEF EN RIJKSARCHIEF ANDERLECHT)

Het gebouw van het **Algemeen Rijksarchief** in de Ruisbroekstraat is nu bijna veertig jaar oud en nagenoeg volledig met archieven gevuld. Vooral de publieksruimten en de kantoren behoeven een dringende renovatie. Het Algemeen Rijksarchief heeft nog de beschikking over een hulpgebouw in de Hopstraat te Brussel. Dit gebouw van een voormalige drukkerij werd door de Regie der Gebouwen ingericht om tijdelijk archieven van de Europese Commissie (tot 2005) op te nemen en om als hulpdepot voor het Instrumentenmuseum en het Algemeen Rijksarchief te fungeren. De Regie der Gebouwen heeft concrete plannen om de bewaarcondities voor archieven te verbeteren en kantoren, een leeszaal en bijkomende depotruimte in te richten.

Het gebouw te **Anderlecht** werd in 2002 in gebruik genomen. Het voldoet echter niet aan de minimumeisen inzake bewaring van archieven. In afwachting van structurele verbeteringen dienen voortdurend aanpassingswerken (dakherstelling, centrale verwarming, brandvrije ruimten en deuren) te worden uitgevoerd.

DEPARTEMENT II - VLAAMSE RIJKSARCHIEVEN

Voor het Rijksarchief te **Antwerpen** bestaan sedert het begin van de jaren 1990 verbouwingsplannen. De depotruimte zal vergroten van 8 tot 22 strekkende kilometer en de leeszaal tot 120 zitplaatsen. Ook het aantal kantoren en polyvalente ruimten voor het publiek worden aanzienlijk uitgebreid. De plannen zijn klaar en de bouwvergunning werd verkregen. Het is nu wachten tot de nodige gelden worden vrijgemaakt.

Het Rijksarchief **Beveren** is gevestigd in een voormalige kazerne. Tussen 1973 en 1986 werden oude gebouwen afgebroken en nieuwe depots gebouwd. Het gebouw dat dienst deed als leeszaal en kantoorruimte bleef bewaard. Hoewel vier bouwfasen waren gepland, namelijk drie magazijnen en een gebouw met leeszaal en kantoorruimte, werden er tot op heden maar twee magazijnen (fase een en twee) gebouwd. Die zijn respectievelijk in 1977 en 1981 in gebruik genomen. Behalve de renovatie van het kantoor- en leeszaalgedeelte, gepland voor 2005, zijn geen nieuwe werken voorzien.

Het Rijksarchief **Brugge** dat eveneens tot de nok gevuld is, kijkt uit naar een nieuwe locatie aan de Predikherenrei, waar een archiefbewaarplaats voor 35 km. en ruime publieksvoorzieningen worden voorzien. De Regie der Gebouwen werkt de plannen verder uit.

In de loop van 2004 voerden de Regie der Gebouwen en het Rijksarchief besprekingen over de mogelijkheid om het Kouterpoort-gebouw (Savaanstraat 11, Gent) in te richten als vestiging van het Rijksarchief te **Gent**, nadat de diensten van de FOD Financiën dit gebouw zouden hebben verlaten. Inmiddels is het Rijksarchief te Gent nog altijd gehuisvest in het Geraard de Duivelsteen (13de eeuw) en het bijhorende administratiegebouw (1904), te kleine en voor eigentijds archiefbeheer hopeloos verouderde gebouwen. Het gelijkvloers met leeszaal en sanitair en de eerste verdieping van het administratiegebouw met een aantal kantoren zijn na de renovatie van 2002-2003 in voortreffelijke staat. De tweede verdieping, de trapzaal en de woning van de huisbewaarder in de kelder verdieping verkeren evenwel nog in een vervallen toestand. In 2004 werd een kamer als brandveilige ruimte verbouwd. Aan de daken van de donjon werden herstellingswerken uitgevoerd.

Het gebouw van het Rijksarchief te **Hasselt** is een modern en goed uitgerust archiefgebouw dat in 1999 in gebruik werd genomen.

De overeenkomst tussen de stad Kortrijk en de minister van Nationale Opvoeding en Cultuur van 7 april 1964, waarbij het Rijksarchief **Kortrijk** onderdak kreeg in een stadsgebouw, werd in maart 2003 door de stad opgezegd met het oog op het sluiten van een huurovereenkomst met de Regie der Gebouwen. In maart 2004 en maart 2005 werd de overeenkomst telkens voor de duur van één jaar verlengd, in afwachting van een nieuw akkoord. De stad laat onderzoeken of het programma van eisen, gebaseerd op het door het Rijksarchief opgestelde ruimtelijk behoeftenprogramma 2005-2015 in het bestaande gebouw kan gerealiseerd worden. In 2004 werden op kosten van de stad metingen en boringen gedaan in het depot ("boeken-toren") om na te gaan of de draagkracht van de vloeren voldoende is om de vaste rekken te vervangen door mobiele rekken. De uitslag van dat onderzoek was gunstig, mits zekere beperkingen. De onderhandelingen worden voortgezet in 2005.

De oprichting van het Rijksarchief te **Leuven** is een gevolg van de splitsing van de provincie Brabant in 1995. Het is gehuisvest op de gelijkvloerse verdieping van het Villerscollege, tevoren ook Carnoy-instituut genoemd. Het gebouw dateert van de jaren 1757-1764 en werd in de jaren 1991-1995 volledig gerenoveerd. Het werd in dienst genomen in december 2001. De magazijnruimte in het oude gebouw is beperkt en ten dele onbruikbaar als gevolg van vochtproblemen. De bouw van een nieuw archiefdepot van ca. 60 km. nadert zijn voltooiing. De binnenafwerking zal tenminste nog twee jaar tijd vergen. De hoop bestaat dat een gedeelte van het magazijn in 2007 in dienst zal kunnen worden genomen.

In uitvoering van het KB van 28 november 1963 gaf de stad **Ronse** onderdak aan een Rijksarchief voor het arrondissement Oudenaarde, vanaf 1964 gevestigd op de Hoge Mote en sedert 1993 in een school in de Van Hovestraat. Op 8 augustus 2003 werd de overeenkomst van 1964 tussen de stad Ronse en de staat opgezegd met dezelfde motivering als in Kortrijk. In 2004 waren de onderhandelingen met de stad over aanpassingswerken (uitbreiding van de magazijnruimte, de inrichting van kantoren boven de conciërgewoning, de verbetering van de veiligheid, de toegankelijkheid

van het gebouw voor gehandicapten en het installeren van een goederenlift) in ruil voor een huurcontract nog niet afgerond.

DEPARTEMENT III – WAALSE RIJKSARCHIEVEN EN RIJKSARCHIEF IN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Het Rijksarchief te **Aarlen** is gevestigd in een relatief nieuw gebouw dat werd betrokken in 1980.

Het Rijksarchief te **Luik** is gevestigd in een in 1986 opgericht gebouw dat twee jaar later in gebruik werd genomen. Dit moderne gebouw is voorzien voor de bewaring van 35 km. archief en uitgerust met een grote, luchtige leeszaal en diverse publieksruimten. In 2004 ondergingen luchtbehandeling en verwarming een onderhoudsbeurt.

In 2004 werd het nieuwe gebouw van het Rijksarchief te **Bergen** in Grands Prés zo goed als afgewerkt. Het moet onderdak bieden aan 36 km. archief en zal uitgerust worden met publieksvoorzieningen voor meer dan 100 lezers. Er is bovendien voorzien in een verdubbeling van de depotruimte. De verhuizing moet in 2005 plaats vinden.

Het Rijksarchief **Namen** werd in 1930 gevestigd in een industrieel gebouw. Ondanks de veelvuldige pogingen van de opeenvolgende diensthoofden om naar een nieuwe locatie te kunnen verhuizen, is het Rijksarchief er nog steeds in ondergebracht. Het is te klein en niet aangepast voor een rationeel archiefbeheer. Het Rijksarchief Namen is sedert een decennium niet meer in staat zijn wettelijke taken te vervullen. De Regie der Gebouwen is op zoek naar een oplossing.

Het Rijksarchief te **Saint-Hubert** kan beschikken over een derde van het gebouw van de oude abdij. De onderhoudskosten moeten gedeeld worden met de provincie Luxemburg en het Waals gewest die een deel van het gebouw huren.

Het Rijksarchief van **Doornik** is een arrondissementeel Rijksarchief in uitvoering van het Koninklijk Besluit van 1963. Het gebouw dat nu door de stad wordt ter beschikking gesteld voldoet niet langer qua opslagcapaciteit en publieksvoorzieningen. De stad stelt voor te verhuizen naar de gebouwen van de uitgeverij Casterman met een depotruimte van 12 à 15 km. op voorwaarde dat de Regie der Gebouwen de nieuwe locatie in huur neemt.

Het gebouw van het Rijksarchief te **Hoei** werd ter beschikking gesteld door de stad om er in uitvoering van het KB van 1963 een arrondissementeel Rijksarchief in onder te brengen. Het functioneren in een beschermd historisch pand dat structureel te klein is en niet aan de veiligheidsnormen beantwoordt, is niet vol te houden, ook niet na de kleine aanpassingswerken die de stad in 2004 liet uitvoeren.

Het Staatsarchiv in **Eupen** werd in 1988 opgericht in een gebouw van de stad Eupen. Sedert 2001 lopen onderhandelingen voor het huren van het bestaande gebouw die nog steeds niet zijn afgerond.

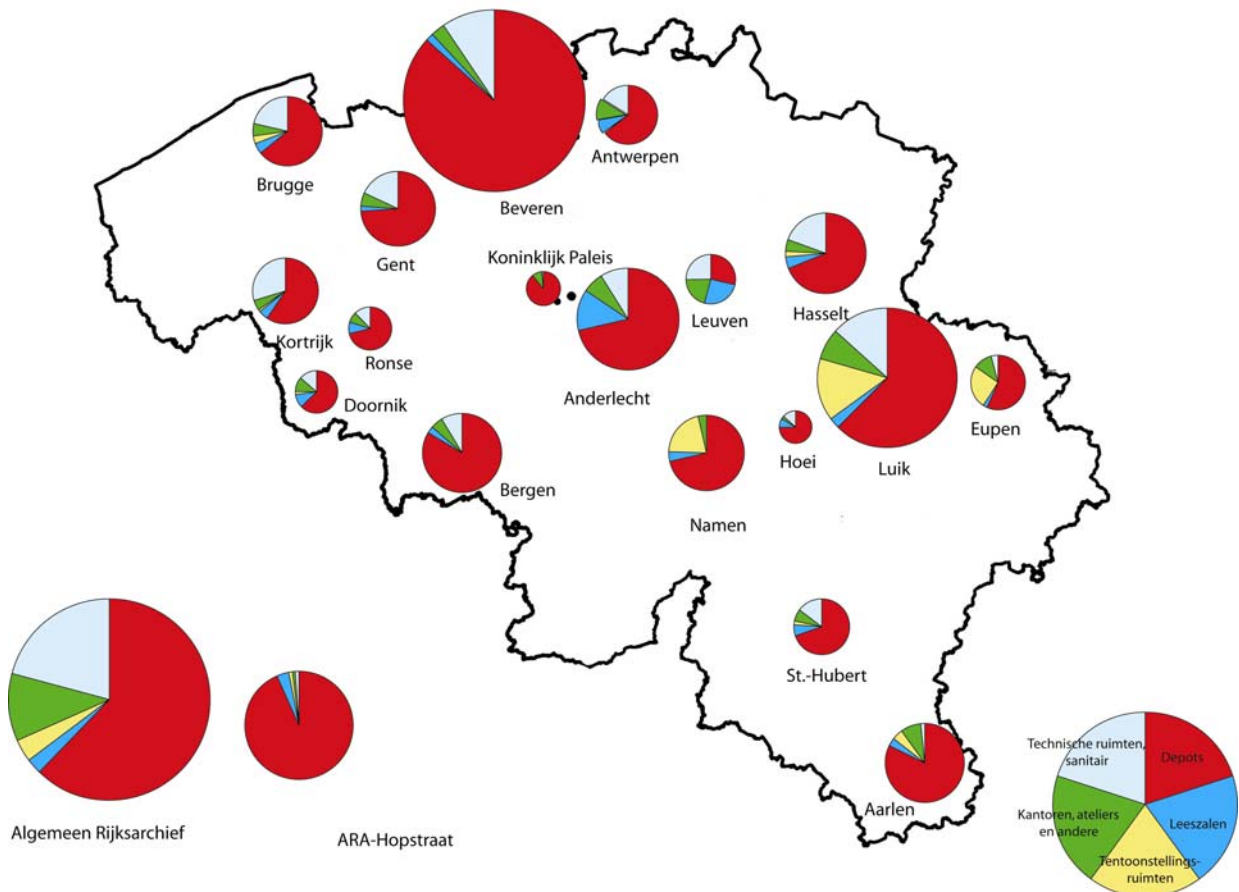
Het Rijksarchief in **Louvain-la-Neuve** werd in 1999 opgericht. De plannen voor de nieuwbouw zijn al klaar sedert 1998. De erfpachtovereenkomst tussen de Regie der

Gebouwen en de Université Catholique de Louvain werd gesloten in 2000. De werken zullen aanvangen begin 2005. De ingebruikneming is voorzien voor 2007.

2.2.2 VLOEROPPERVLAKTE

Alle gebouwen van het Belgische Rijksarchief beslaan samen iets meer dan honderdduizend (100.425) vierkante meter. Ongeveer driekwart (72,2 %) daarvan of 72.459 m² wordt ingenomen door magazijnen. De oppervlakte van de publieksruimten bedraagt 8.171 m² (8,1 %), zijnde 4.007 m² voor de leeszalen en 4.164 m² voor tentoonstellingszalen, ontvangstruimten en andere polyvalente ruimten. Kantoren, ateliers en ruimten voor archiefbewerking leggen beslag op 6.599 m². De resterende 13.195 m² (13,1 %) zijn technische ruimten, sanitair, gangen en liften. Qua vloeroppervlakte springen het Algemeen Rijksarchief (23.637 m²) en het Rijksarchief te Beveren (19.231 m²) er uit, op verre afstand gevolgd door het Rijksarchief van Luik (11.334 m²), het hulpdepot in de Hopstraat in Brussel (6.820 m²) en het Rijksarchief te Anderlecht (6040 m²). De overige archiefbewaarplaatsen hebben een oppervlakte van 4.000 tot 1.000 m².

Vloeroppervlakte van de gebouwen van het Rijksarchief op 31.12.2004²⁸

²⁸ De cijfers in cursief hebben een benaderend karakter.

Archiefbewaarplaats	Depots	Leeszalen	Tentoon- stellings- ruimten	Kantoren, ateliers en andere	Technische ruimten, sanitair	Totale opper- vlakte	%
Locaties te Brussel							
Algemeen Rijksarchief	14760	575	869	2544	4889	23637	23,5
ARA-Hopstraat	6375	246	72	62	65	6820	6,8
Koninklijk Paleis	601	65	0	0	10	676	0,7
Anderlecht	4315	795	0	395	535	6040	6,0
Totaal	26051	1681	941	3001	5499	37173	37,0
Dept. II Vlaanderen							
Antwerpen	1310	153	0	237	325	2025	2,0
Beveren	16692	271	0	454	1815	19231	19,1
Brugge	1802	141	100	159	598	2800	2,8
Gent	2400	77	0	188	583	3247	3,2
Hasselt	2615	170	83	181	732	3781	3,8
Kortrijk	1500	119	30	125	746	2520	2,5
Leuven	411	365	0	293	357	1425	1,4
Ronse	769	91	0	89	129	1078	1,1
Totaal	27499	1386	213	1725	5283	36107	36,0
Dept. III. Wallonie							
Aarlen	2998	116	162	302	58	3636	3,6
Hoei	462	54	0	20	81	617	0,6
Luik	7108	264	1656	825	1481	11334	11,3
Bergen	3052	101	0	177	313	3643	3,6
Namen	2374	141	685	119	0	3319	3,3
St.-Hubert	1269	112	42	124	267	1814	1,8
Doornik	662	107	22	117	142	1050	1,0
Eupen	984	45	443	189	71	1732	1,7
Totaal	18909	940	3010	1873	2413	27145	27,0
Algemeen totaal	72459	4007	4164	6599	13195	100425	100,0
%	72,2	4,0	4,1	6,6	13,1	100,0	

2.2.3 BERGCAPACITEIT VAN DE ARCHIEFDEPOTS

Het Belgisch Rijksarchief beschikt over een totale bergcapaciteit van bijna 296.000 strekkende meter legplanken. Doordat archieven en boekwerken niet altijd in aaneengesloten gehelen kunnen worden geplaatst, heeft men voor de berging van het totale bezit van 224 km (zie hierboven 1.3.1.1) bijna 235 km. legplanken nodig.

Voor acquisitie is dus nog een reserve beschikbaar van een goede 60 km. Generaliserend kan men stellen dat de Rijksarchieven voor bijna 80 % bezet zijn en dat 20 % beschikbaar blijft. De reserve van iets meer dan 60 km. is niet gelijk over het gehele land gespreid: 12 km is beschikbaar in Brussel (vnl. in het depot in de Hopstraat), bijna 30 km. in de Vlaamse Rijksarchieven (vnl. dank zij Beveren en Hasselt) en bijna 19 km. in de Waalse Rijksarchieven (vnl. in Aarlen en Luik). Het in 2005 in gebruik te nemen Rijksarchief van Bergen zal de druk in Wallonië enigszins kunnen verlichten.

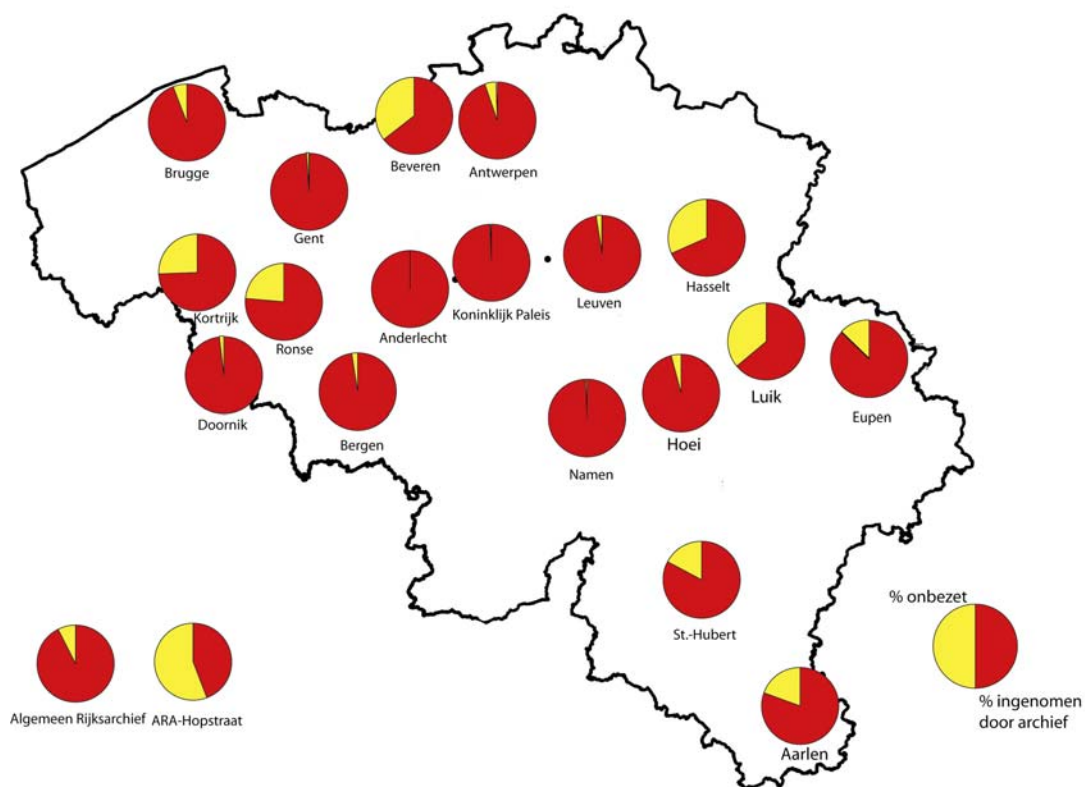
Bergcapaciteit van de Rijksarchieven in strekkende meter op 31.12.2004²⁹

Archiefbewaarplaatsen	Totale capaciteit in str. m.	Ingenomen door archief in str.m.	Reserve in str.m.	% ingenomen door archief	% onbezet	Oppervlakte van de depot-ruimten	Aantal str.m. archief opgeslagen per m ²
Locaties te Brussel							
Algemeen Rijksarchief	60112	55580	4532	92,5	7,5	14760	4,1
ARA-Hopstraat	13678	6063	7615	44,3	55,7	4944	2,8
Koninklijk Paleis	3500	3490	10	99,7	0,3	601	5,8
Anderlecht	17000	17000	0	100,0	0,0	4315	3,9
Totaal	94290	82133	12157	87,1	12,9	24620	3,8
Dept. II. Vlaanderen							
Antwerpen	5886	5586	300	94,9	5,1	1310	4,5
Beveren	64000	41251	22749	64,5	35,5	16692	3,8
Brugge	7691	7257	434	94,4	5,6	1802	4,3
Gent	8500	8414	86	99,0	1,0	2400	3,5
Hasselt	12921	8850	4071	68,5	31,5	2615	4,9
Kortrijk	5353	4000	1353	74,7	25,3	1500	3,6
Leuven	1312	1280	31	97,6	2,4	411	3,2
Ronse	3640	2790	850	76,6	23,4	769	4,7
Totaal	109303	79428	29874	72,7	27,3	27499	4,0
Dept. III. Wallonië							
Aarlen	18000	14500	3500	80,6	19,4	2998	6,0
Hoei	2300	2205	95	95,9	4,1	462	5,0
Luik	35000	22435	12565	64,1	35,9	7108	4,9
Bergen	13000	12700	300	97,7	2,3	3052	4,3
Namen	8211	8184	27	99,7	0,3	2374	3,5
St.-Hubert	11150	9250	1900	83,0	17,0	1269	8,8
Doornik	662	651	11	98,3	1,7	662	1,0
Eupen	3685	3217	468	87,3	12,7	984	3,7
Totaal	92008	73142	18866	79,5	20,5	18909	4,9
Algemeen totaal	295601	234704	60897	79,4	20,6	71028	4,2

Een goede indicator voor de efficiëntie van de berging is het aantal strekkende meter dat per vierkante meter kan worden opgeslagen. Op dit vlak kampen de Belgische Rijksarchieven met een aantal handicaps: de meeste gebouwen zijn verouderd en mobiele rekken in een compacte opstelling zijn nog zeldzaam. De gemiddelden liggen daardoor bijna alle onder de minimale norm van 5 à 7 strekkende meter per vierkante meter.

In de lineaire capaciteitsberekeningen is geen rekening gehouden met de kaartenkasten. Het Rijksarchief beschikt voor de berging van kaarten en tekeningen over 3821 laden van ca. 100 à 110 cm. breed, 80 à 100 cm. diep en 5 à 10 cm. hoog.

²⁹ De cijfers in cursief zijn een benaderende opgave.

Bergcapaciteit in kaartenkasten op 31.12.2004

Archiefbewaarplaats	Totaal aantal laden	Percentage gevuld met kaarten
Centrale directie en departement I. Brussel		
Algemeen Rijksarchief	1206	98,6
Koninklijk Paleis	216	97,7
Anderlecht	0	0,0
Totaal	1422	98,5
Departement II. Vlaanderen		
Antwerpen	295	54,9
Beveren	90	54,4
Brugge	370	97,3
Gent	99	100,0
Hasselt	135	49,6
Kortrijk	70	92,9
Leuven	24	62,5
Ronse	122	72,1
Totaal	1205	75,1
Departement III. Wallonië		
Aarlen	195	87,7
Hoei	10	100
Luik	90	87,8
Bergen	608	84,9
Namen	196	58,7
St.-Hubert	20	65,0
Doornik	20	95,0
Eupen	55	100,0
Totaal	1194	81,9
Totaal Rijksarchief	3821	85,9

2.2.3 DE PUBLIEKSRUIMTEN

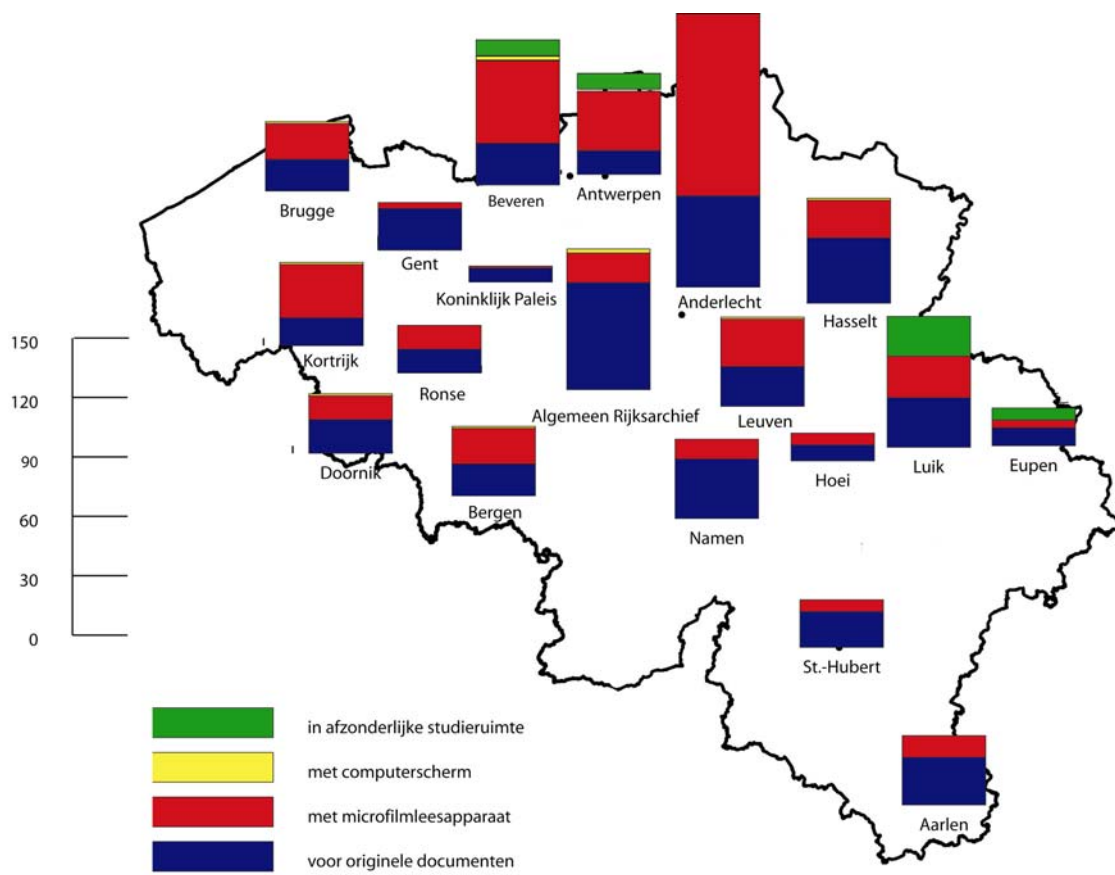
Het Rijksarchief te Anderlecht beschikt over de ruimste leeszaal met 138 zitplaatsen, gevolgd door het Rijksarchief te Beveren (73 zitplaatsen), het Algemeen Rijksarchief (71 zitplaatsen), de Rijksarchieven te Luik (66 zitplaatsen), te Hasselt (53 zitplaatsen) en te Antwerpen (51 zitplaatsen). De Rijksarchieven van Eupen en Hoei sluiten de rij met respectievelijk 19 en 14 zitplaatsen. In het totaal kan het Rijksarchief zijn klanten 827 zitplaatsen aanbieden.

Bijna de helft (403 of 48,7 %) van die 827 zitplaatsen vindt men in de klassieke leeszalen voor de consultatie van originele documenten. Een bijna even groot aantal zitplaatsen is voorzien van een leesapparaat voor microfilms (371 of 44,9 %). Het aantal zitplaatsen met een computerscherm is nog erg beperkt (11 of nauwelijks 1,3 %). In 2004 werd echter de digitale leeszaal voorbereid zodat hun aantal in de eerstvolgende jaren fors zal stijgen en dit wellicht ten nadele van de plaatsen met een microfilmapparaat.

Afzonderlijk studieruimten zijn nog zeldzaam maar bij de planning van nieuwe gebouwen worden steeds seminarieruimten en werkcellen voorzien.

Aantal zitplaatsen in de leeszalen op 31.12.2004

Archiefbewaarplaats	Aantal zitplaatsen						Oppervlakte van de leeszalen	Aantal m ² per zitplaats
	voor originele documenten	met microfilm-leesapparaat	met computerscherm	in afzonderlijke studieruimte	totaal	%		
Dept. I. Brussel								
Algemeen Rijksarchief	54	15	2		71	8,6	575,0	8,1
Koninklijk Paleis	7	1			8	1,0	65,0	8,1
Anderlecht	46	92			138	16,7	795,0	5,8
Totaal	107	108	2		217	26,2	1435,0	6,6
Dept. II. Vlaanderen								
Antwerpen	12	30	1	8	51	6,2	152,9	3,0
Beveren	21	42	2	8	73	8,8	270,6	3,7
Brugge	16	18	1		35	4,2	141,0	4,0
Gent	21	3			24	2,9	76,7	3,2
Hasselt	33	19	1		53	6,4	170,0	3,2
Kortrijk	14	27	1		42	5,1	119,0	2,8
Leuven	20	24	1		45	5,4	364,9	8,1
Ronse	12	12			24	2,9	91,2	3,8
Totaal	149	175	7	16	347	42,0	1386,2	4,0
Dept. III. Wallonië								
Aarlen	24	11			35	4,2	116,0	3,3
Hoei	8	6			14	1,7	53,8	3,8
Luik	25	21		20	66	8,0	264,0	4,0
Bergen	16	18	1		35	4,2	101,0	2,9
Namen	30	10			40	4,8	141,0	3,5
St.-Hubert	18	6			24	2,9	112,0	4,7
Doornik	17	12	1		30	3,6	107,0	3,6
Eupen	9	4		6	19	2,3	45,3	2,4
Totaal	147	88	2	26	263	31,8	940,1	3,6
Totaal Rijksarchief	403	371	11	42	827	100,0	3761,3	4,5
%	48,7	44,9	1,3	5,1	100,0			

2.3 UITRUSTING

Twee dossiers stonden op het voorplan in 2004: de aanschaf van hygrometers voor een betere controle van temperatuur en vochtigheid in de magazijnen en de aankoop van archiefscanners, die definitief de fotokopiemachines moeten vervangen. Het eerste dossier kon in 2004 worden afgerond. Het tweede zal in 2005 worden gerealiseerd.

Een belangrijke stap in de richting van de uitrusting voor de digitale leeszaal was de aankoop van een digitale readerprinter voor het Rijksarchief te Brugge.

De drukkerij werd uitgerust met een docutech (Xerox Nuvera 120), een toestel dat toelaat om print-on-demand opdrachten uit te voeren. Er werd eveneens een kleurenlaserprinter aangeschaft.

In het Rijksarchief zijn 169 PC's op het netwerk aangesloten: 79 in het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief Anderlecht, 59 in de Rijksarchieven van departement II (Vlaanderen) en 31 in de Rijksarchieven in departement III (Wallonië).³⁰ Daarnaast zijn in verschillende Rijksarchieven nog verouderde PC's in gebruik voor de invoer van gegevens door technici en vrijwilligers. Bovendien worden nog 14 draagbare PC's voor diverse doeleinden gebruikt.

In de Rijksarchieven Eupen, Hoei en Saint-Hubert werd netwerkbekabeling aangelegd.

De informaticadienst beheert dit informaticapark voor alle rijksarchieven van het land. De dienst beheert de e-mailserver en staat in voor het veiligheidsbeleid (logins, antivirus, firewall, enz.). De dienst staat ook in voor het onderhoud van het boekhoudprogramma PIA en voor installatie en onderhoud van het bibliotheekprogramma VUBIS en van het archiefbeheerssysteem ABS/Archeion. In afwachting van de volledige vernieuwing van de website werden aanpassingen aan de bestaande toepassing doorgevoerd en werd een analyse gemaakt voor de opbouw van de nieuwe site. De dienst ontwierp eveneens nieuwe toepassingen voor het intranet, o.m. BIBCD (woordenboeken direct raadpleegbaar op het intranet), geautomatiseerde aanmaak van bestelbons, ...

2.4 FINANCIËN

2.4.1 INKOMSTEN VAN DE VERSCHILLENDE RIJKSARCHIEVEN

Ieder Rijksarchief beschikt over een beperkt eigen budget dat het, mits een aantal beperkingen, autonoom kan beheren.

De voornaamste bron van inkomsten zijn de lezerkaarten die verkocht worden respectievelijk voor 15€ en 7.50 € (studenten). De lezerskaart geeft toegang tot alle Belgische Rijksarchieven gedurende één jaar. Een andere belangrijke ontvangstpost zijn de betalingen voor reproducties, zowel de gewone fotokopieën als de

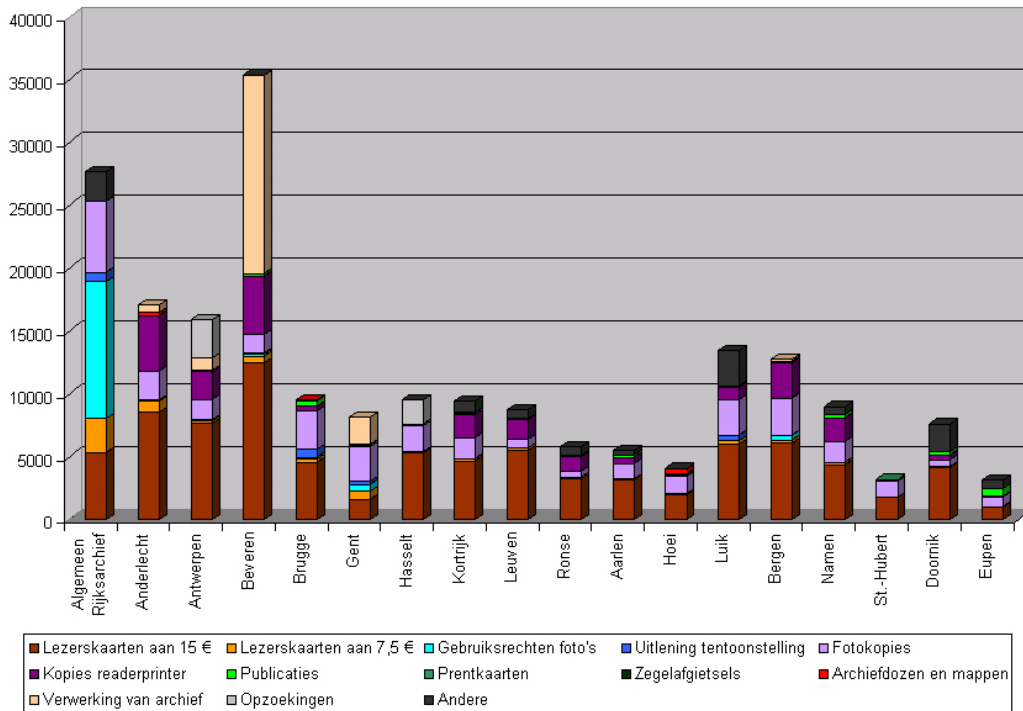
³⁰ In de Waalse Rijksarchieven worden de PC's nodig voor de invoer van Archeion in 2005 geïnstalleerd.

reproducties met de reader-printer. Verder zijn nog te vermelden de gebruiksrechten voor het reproduceren van documenten in een publicatie, de vergoedingen voor het uitlenen van stukken voor externe tentoonstellingen, de verkoop van publicaties, prentkaarten en zegelafgietsels. Verder zijn er nog inkomsten uit de incidentele verkoop van zuurvrije archiefdozen en mappen en de forfaitaire bedragen aangerekend voor de archiefbewerking voor rekening van derden (meestal administraties en notarissen). Terwijl het verstrekken van inlichtingen gratis is, wordt wel een vast tarief aangerekend voor het uitvoeren van vaak tijdrovende opzoekingen

Overzicht van de in 2004 gegenereerde inkomsten³¹

	Lezerskaarten aan 15 €	Lezerskaarten aan 7,50 €	Gebruiks- rechten foto's	Uitlening tentoonstelling	Fotokopies	Kopies reader-printer	Publicaties	Prentkaarten	Zegelafgietsels	Archiefdozen en mappen	Verwerking van archief	Opzoekingen	Andere	Totaal	%
Dept. I.															
ARA	5325	2708	10869	750	5642								2340	27634	13,4
Anderlecht	8550	840	111		2317	4410				262	550			17038	8,3
Totaal	13875	3548	10980	750	7959	4410				262	550			44672	21,7
%	31,1	7,9	24,6	1,7	17,8	9,9				0,6	1,2		5,2	100,0	
Dept. II															
Antwerpen	7650	173	0	124	1604	2260	61				964	3055		15889	7,7
Beveren	12435	570	125	100	1455	4681	194				15720		82	35363	17,2
Brugge	4560	248	135	625	3059	400	413			63				9502	4,6
Gent	1635	630	542	249	2704		153	46	38		2165			8160	4,0
Hasselt	5265	150			2036		135					1937	3	9525	4,6
Kortrijk	4635	180	20		1688	1826	111	30	28				912	9429	4,6
Leuven	5475	218			706	1530	94		8			6	695	8730	4,2
Ronse	3210	150	13		444	1190	77	3	3				679	5769	2,8
Totaal	44865	2318	834	1098	13695	11887	1237	79	75	63	18849	4997	2371	102368	49,8
%	43,8	2,3	0,8	1,1	13,4	11,6	1,2	0,1	0,1	0,1	18,4	4,9	2,3	100,0	
Dept. III.															
Aarlen	3165	45			1255	490	192						336	5249	2,7
Hoei	1965	75	7		1395	90	46	53		368			84	3998	2,0
Luik	5970	293		442	2811	1020	72	28					2778	10636	6,5
Bergen	6090	218	398		2935	2782	96	17	24	53	104			12716	6,2
Namen	4365	203			1657	1870	237		13			30	605	8373	4,4
St.-Hubert	1740	23			1271	150	4	2						3190	1,6
Doornik	4163	38			557	390	217						2215	5364	3,7
Eupen	990	23			809	38	584						665	2443	1,5
Totaal	28448	915	405	442	12690	6830	1447	19	117	421	104	30	6683	58550	28,5
%	48,6	1,6	0,7	0,8	21,7	11,7	2,5	0,0	0,2	0,7	0,2	0,1	11,4	100,0	
Rijksarchief	87188	6780	12218	2290	34345	23127	2684	98	192	746	19503	5027	11394	205590	100
%	42,4	3,3	5,9	1,1	16,7	11,2	1,3	0,0	0,1	0,4	9,5	2,4	5,5	100	

³¹ De verschillen in de opgaven door de Rijksarchieven en de jaarrekening van het Rijksarchief, zoals die door de dienst boekhouding wordt afgeleverd, werden in de kolom "andere" ingebracht.

In 2004 boekte de instelling 456.418 € eigen ontvangsten. 205.590 € daarvan zijn afkomstig van het Algemeen Rijksarchief en de diverse Rijksarchieven.³² De overige 250.825 € worden ingebracht door de gemeenschappelijke diensten van de instelling.

Door de Vlaamse Rijksarchieven van departement II werd 49,8 % van de 205.590 € ingebracht; 28,5 % kwam via de Waalse Rijksarchieven van departement III en 21,7 % werd geïncasseerd door de gemeenschappelijke diensten van het Algemeen Rijksarchief en door het Rijksarchief te Anderlecht.

Het Rijksarchief te Beveren stond in voor 17,2 % (35.363 €) van de inkomsten. Het Algemeen Rijksarchief (zonder de centrale administratie) bekleedt de tweede plaats met 227.634 € (13,4 %), gevolgd door het Rijksarchief te Anderlecht (17.038 € of 8,3 %), het Rijksarchief Antwerpen (15.889 € of 7,7 %), het Rijksarchief Luik (13.414 € of 6,5 %), het Rijksarchief Bergen (12.716 € of 6,2 %). De rijksarchieven te Hasselt (9.525 € 4,6 %), Brugge (9.502 € 4,6 %), Kortrijk (9.429 € 4,6 %), Namen (8.979 € 4,4 %), Leuven (8.730 € of 4,2 %), Gent (8.160 € of 4,0 %) en volgen daar meteen na. Het Rijksarchief te Doornik haalt 7.579 € of 3,7 %. Tussen 6.000 en 5.000 € schommelen de inkomsten van Ronse (5.769 € of 2,8 %), Aarlen (5.482 € of 2,7 %). Tussen 4.000 en 3000 € bevinden zich de Rijksarchieven te Hoei (4.082 € of 2,0 %), Saint-Hubert (3.190 € of 1,6 %) en Eupen (3.108 € of 1,5%).

Wat is de herkomst van die ontvangsten? De belangrijkste inkomstencategorie is ongetwijfeld de verkoop van lezerskaarten met 45,7 %. De fotokopies en de reproducties van een reader-printer staan op de tweede plaats met 27,9 %. De incidentele

³² Hierbij werd geen rekening gehouden met de opbrengst van de verkoop van archiefdozen ten bedrage van 44.463 € door het Rijksarchief te Beveren. Deze inkomsten zijn immers gelieerd aan de financiering van een project van sectie 1. Het Algemeen Rijksarchief boekte voor dezelfde periode 87.151 € en 12.178 € voor de verkoop van respectievelijk 72.750 dozen en 130.000 mappen.

verkoop van dozen en mappen en de bewerking van archief (waaronder ook verpakking) is goed voor 9,9 %. De gebruiksrechten en administratiekosten voor uitleeningen voor tentoonstellingen halen samen 7 %. De vergoedingen voor opzoekingen, die vnl. in Beveren en Hasselt worden aangerekend, staan voor 2,4 % van de ontvangsten. Diverse kleine inkomsten en varia vertegenwoordigen tenslotte 5,5 %.

Aantal in 2004 verkochte lezerskaarten, gebruiksrechten en afgeleverde reproducties

	Lezerskaarten aan 15 €	Lezerskaarten aan 7,50 €	Gebruiksrechten	Uitlening tentoonstellingen	Fotokopies	Kopies reader-printer
Dept. I. Brussel						
Algemeen Rijksarchief	355	361	361	6	20883	
Anderlecht	570	112	17		3.312	14.224
Totaal	925	473	378	6	24195	14224
%	15,9	52,2	92,0	37,5	24,1	21,6
Dept. II. Vlaanderen						
Antwerpen	510	23		1	5.345	9.040
Beveren	829	76		1	5820	18724
Brugge	304	33	2	5	11708	800
Gent	109	84	15	2	7337	
Hasselt	351	20			6779	
Kortrijk	309	24	3		5627	5667
Leuven	365	29			2353	153
Ronse	214	21	2		1777	4760
Totaal	2991	309	22	9	46746	39144
%	51,5	34,2	5,4	56,3	46,6	59,5
Dept. III. Wallonië						
Aarlen	211	6			3741	1960
Hoei	131	10	1		4650	360
Luik	397	40		1	1405	3264
Bergen	406	29	10		7.515	4.897
Namen	291	27			5.525	187
St.-Hubert	116	3			1659	150
Doornik	277	5			2228	1560
Eupen	66	3			2610	75
Totaal	1896	122	11	1	29333	12453
%	32,6	13,6	2,7	6,3	29,3	18,9
Totaal Rijksarchief	5811	906	411	16	100274	65821
%	100	100	100	100	100	100

In het totaal werden in 2004 6.117 lezerskaarten afgeleverd, waarvan 5.811 aan volle prijs (15 €) en 906 aan halve prijs (7,5 €). Het aantal aangerekende gebruiksrechten liep op tot 411, voornamelijk (92,0 %) ontvangen door de gemeenschappelijke diensten van het Algemeen Rijksarchief. Slechts 16-maal werden kosten aangerekend voor de uitlening van stukken voor tentoonstellingen. Het Rijksarchief leverde in het verslagjaar 166.095 kopieën van documenten af: 100.274 conventionele fotokopieën en 65.821 afdrucken van microfilmbeelden met de reader-printer.³³

³³ Als gevolg van de betaling met Xafax-betaalkaarten zijn de aantallen fotokopies en afdrucken ramingen.

2.4.2 SAMENVATTING VAN DE JAARREKENING³⁴

Het Rijksarchief boekte in 2004 5.367.566 € ontvangsten, waarvan 76,7 % afkomstig van de dotatie en 8,5 % van de eigen ontvangsten, samen goed voor 85,2 %. De resterende 14,8 % is afkomstig van toelagen (secties 1 tot 3). Het totaalbedrag lag iets hoger dan in 2003 maar was vergelijkbaar met de totale ontvangsten van 2002. De dotatie is alleszins constant gestegen tijdens de periode 2002-2004. Het zelfde kan niet gezegd worden van de eigen inkomsten die in 2002 een piek vertoonden en sedertdien gevoelig terugliepen.

Bij de uitgaven vertegenwoordigen deze op de dotatie en eigen middelen 80,4 %, de resterende 19,6 % zijn uitgavenposten op de secties 1 tot 3. Gezien het toelagekarakter van de secties 1 tot 3 is het verloop van inkomsten en uitgaven vastgelegd op deze secties erg wisselend.

	2002			2003			2004		
	Bedrag	index	%	Bedrag	index	%	Bedrag	index	%
ONTVANGSTEN									
Sectie 0 eigen ontvangsten	536556	118	10,1	450161	99	8,8	456418	100	8,5
Sectie 0 dotatie	3948000	96	74,5	4049000	98	78,8	4119000	100	76,7
Totaal sectie 0	4484556	98	84,6	4499161	98	87,6	4575418	100	85,2
Ontvangsten sectie 1	72532	57	1,4	83070	65	1,6	128045	100	2,4
Ontvangsten sectie 2	642774	117	12,1	436516	79	8,5	551105	100	10,3
Ontvangsten sectie 3	98507	87	1,9	119737	106	2,3	112997	100	2,1
Totaal alle secties	5298369	99	100,0	5138484	96	100,0	5367566	100	100,0
UITGAVEN									
Uitgaven sectie 0	3978339	102	74,3	3733058	96	78,7	3885688	100	80,4
Uitgaven sectie 1	624946	231	11,7	327184	121	6,9	270979	100	5,6
Uitgaven sectie 2	698588	121	13,0	514435	89	10,8	577920	100	12,0
Uitgaven sectie 3	53581	55	1,0	170349	176	3,6	96979	100	2,0
Totaal alle secties	5355455	111	100,0	4745027	98	100,0	4831566	100	100,0

Langs de uitgavenzijde staan de personeelskosten voor bijna de helft van alle uitgaven in 2004 : 2.336.169 € of 48,4 %. De werking van de instelling slurpt 1.9877.715 € of 41,1 % op. Naar uitrusting ging 291.962 € of 6,0 % en naar collectieverwerving 215.720 € of 4,5 %. De ontwikkelingen in de periode 2002-2003 laten zich aflezen uit navolgende tabel.

³⁴ Verklaring van de benaming van de vier secties conform het ministerieel besluit van 9 juli 2003: sectie 0 zijn de lopende en kapitaalverrichtingen gefinancierd door de algemene dotatie en de eigen ontvangsten zonder bestemming; sectie 1 zijn de verrichtingen gefinancierd door toegewezen ontvangsten; sectie 2 de verrichtingen gefinancierd door specifieke toelagen afkomstig van federale besturen en diensten; sectie 3 zijn de verrichtingen gefinancierd door andere publiekrechtelijke rechtspersonen en door contracten met particulieren.

UITGAVEN	Bedrag	index	%	Bedrag	index	%	Bedrag	index	%
PERSONEEL									
sectie 0	1492686	95		1566715	100		1570934	100	
sectie 1	257834	120		280076	130		215113	100	
sectie 2	439283	92		428464	90		476870	100	
sectie 3	35319	48		89939	123		73252	100	
totaal	2225123	95	41,5	2365194	101	49,8	2336169	100	48,4
WERKING									
sectie 0	2344601	121		1777799	91		1944536	100	
sectie 1	100916	1056		36263	379		9556	100	
sectie 2	27053	254		18399	173		10639	100	
sectie 3	18262	79		78266	341		22983	100	
totaal	2490831	125	46,5	1910727	96	40,3	1987715	100	41,1
UITRUSTING									
sectie 0	72603	47		159421	103		154498	100	
sectie 1	266197	575		10845	23		46310	100	
sectie 2	232252	257		67572	75		90411	100	
sectie 3		0		2146	288		744	100	
totaal	571052	196	10,7	239983	82	5,1	291962	100	6,0
COLLECTIES									
sectie 0	68449	32	1,3	229125	106	4,8	215720	100	4,5
Totaal alle secties	5355455	111	100,0	4745028	98	100,0	4831566	100	100,0

3. BIJLAGE : Publicaties 2004

Hamois. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Graux. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Heure. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Haut-le-Wastia. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Heer. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hastière-par-delà. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hanzinelle. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hastière-Lavaux. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Malvoisin. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Han-sur-Lesse. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Malonne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Gonrieux. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Maizeret. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Maizeroulle. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hanzinne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Ham-sur-Sambre. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Haillot. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Jamagne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hanret. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Havelange. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Jallet. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Isnes. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hulsonniaux. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Houx. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hour. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Le Mesnil. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lessive. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lustin. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Javingue (Sevry). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Grand-Manil. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Leignon (Corbion). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lesve. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lavaux-Sainte-Anne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Laneffe. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hingeon. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Marche-les-Dames. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Marchovelette. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lisogne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hermeton-sur-Meuse. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Gros-Fays. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Loyers (Lives). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Louette-Saint-Pierre. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Louette-Saint-Denis. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lonzée. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Longchamps (lez-Dhuy). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Honnay (Revogne). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Fronville. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hemptinne (Philippeville). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Furfooz. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Houdremont. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Jeneffe (en Condroz). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Lafôret. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Leuze (Longchamps). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Liernu. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Ligny. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Maillen. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Hemptinne (Eghezée). (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Gerin. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Grand-Leez. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Graide. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

Gourdinne. (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).

- Goesnes.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Godinne.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gesves.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gembloux.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Jemeppe sur Sambre.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Lives-sur-Meuse.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Jamagne.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Hogne.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gelbressée.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gedinne.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gochenée.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Houyet.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Gimnée.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- De Grote Raad : Moord, woordbreuk en andere schandalen.* (Educatieve dienst - Service éducatif Catalogi - Dossiers, 21).
- Furnaux.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- Jambes.* (Toegangen genealogie - Instruments de recherche généalogiques. I. Indices parochieregisters - Index des registres paroissiaux. Namur).
- [BERNARDO Y GARCIA L.], *État de l'ouverture à la recherche. XIII. Département I. Archives de particuliers relatives à l'histoire de la Belgique contemporaine (de 1830 à nos jours). 2e édition revue et augmentée.* (Miscellanea Archivistica. Studia, 161).
- [DE KEYZER W., DEPOORTERE R.], *Les Archives de l'État et les archives judiciaires. Éclairages sur la sélection, la conservation et la consultation des fonds contemporains.* (Miscellanea Archivistica. Studia, 162).
- AERTS E. (uitgave door/édition par), *Kwitanties van de Rekenkamers te Brussel = Acquits des Chambres des Comptes à Bruxelles.* (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 576).

BERNARDO Y GARCIA L.A., *Inventaire des archives de Pierre Harmel pour les années 1921-2000*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 355).

BODART E., *Les archives des fabriques d'église du doyenné de Namur : Rapport général d'inspection*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 163).

BODART E., *Guide des fonds et collections des Archives de l'État à Namur. II*. (Gidsen - Guides, 60).

BODART E., *Inventaire des archives des institutions de bienfaisance d'ancien régime à Namur conservées aux Archives de l'État à Namur (XIIIe-XVIIIe siècles)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Archives de l'État à Namur, 23).

BODART E., *La conservation des archives paroissiales en France : Rapport de travaux pratiques. Stage technique international d'archives. Direction des Archives de France (2004)*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 164).

BOTTERMAN X., NIEUS J.-F. et TALLIER P.-A., *Inventaire des archives de la Commission économique interministérielle (1934-1940 et 1947-1991) et du Comité des priorités (1944-1947)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 348).

CALLEWIER H., *Inventaris van de archieven van de jezuïetencolleges te Ieper, Kortrijk en Oudenaarde (1584-1773), en van ontoanger Le Maitre na de opheffing (1773-1787) met inbegrip van de archieven (1084-1698) van de geïncorporeerde abdij van Merkem, de priorij van Nieperke en de lazarij van Oudenaarde*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Kortrijk, 11).

CARNEL S., *Inventaire des archives du ministère de l'Agriculture : 1ere Direction générale : Office de la Reconstitution Agricole (1919-1926)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 353).

CARREIN K., *Inventaris van het archief van de Administratie der Douane en Accijnzen. Dienst Accijnzen (1884-1996)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 350).

CARTON DE TOURNAI F. et JANSSENS G., *Inventaire des archives de Joseph Pholien (1884-1968)*. (Inventarissen Koninklijk Paleis - Inventaires Palais Royaux, 4).

CEURVELS G., *Inventaris van het archief van de gemeente Minderhout (1806-1879)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Antwerpen, 51).

CEURVELS G. en DE LILLE G. (inleiding en bewerking door AERTS E.), *Inventaris van personeelsdossiers van de NV Minerva Motors 1919-1944*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Antwerpen, 53).

COPPENS H., *Archiefterminologie (AT2) : Nederlandse versie van de Terminologie archivistique en usage aux Archives de l'Etat en Belgique (1994) aangevuld met lijsten van redactionele vormen, ontwikkelingsstadia en uiterlijke vormen uit Archiefterminologie (1990) en met verwijzing naar Archiefterminologie voor Vlaanderen en Nederland (2003)*. (Miscellanea Archivistica. Manuale, 49).

DE GHELLINCK R., *Inventaire des archives de la Bourse de Bruxelles, 1846-1995*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 349).

DE LILLE G. (inleiding en bewerking door HOUTMAN E.), *Inventaris van het archief van de gemeente Heindonk (1817-1924)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Antwerpen, 52).

DE LILLE G. (inleiding en bewerking door HOUTMAN E.), *Inventaris van het archief van de gemeente Oppuurs (1804-1937)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Antwerpen, 50).

DE SMET S., *Inventaris van het archief van de schepenbank van Aspelare-Nederhasselt (1560-1796)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 105).

DE SMET S., *Inventaris van de archieven van de heerlijkheid Vlierzele (1726-1755), de schepenbank van Vlierzele-Bavegem (1479-1800) en de schepenbank van het Vrij-Eigendom (1604-1795)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 110).

DE SMET S. (m.m.v. BUNTINX W.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : afdeling Wegenbeleid en Beheer en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 7).

DE SMET S. (m.m.v. BUNTINX W.), *Beleidsdomein infrastructuur en mobiliteit : Archiefbeheersplan : afdeling Wegen en Verkeer Antwerpen, directie en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 6).

DE SMET S. (m.m.v. BUNTINX W.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : directoraat-generaal administratie Wegen en Verkeer*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 8).

DE SMET S. (m.m.v. BUNTINX W.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : afdeling Verkeerskunde en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 9).

DE SMET S. (m.m.v. VERSCHAEREN J.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : internationale luchthaven Oostende-Brugge*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 4).

DE SMET S. (m.m.v. VERSCHAEREN J.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : afdeling Personenvervoer en Luchthavens*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 5).

DE SMET S. (mmv VERSCHAEREN J.), *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan : internationale luchthaven Antwerpen*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 3).

DE SMET S. m.m.v. NUYTENS M., *Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening. Beleidsdomein Huisvesting : Archiefbeheersplan : afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen West-Vlaanderen*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 31).

DE SMET S. m.m.v. NUYTENS M., *Beleidsdomein Infrastructuur en Mobiliteit : Archiefbeheersplan DAB Vloot, Directie*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 30).

DECEULAER H. en DOCKX Y., *Ministerie van Volksgezondheid : Inventaris van de series koninklijke en ministeriële besluiten (1830-1978)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 352).

DERWAEL J. (m.m.v. VANCOPPENOLLE C.), *Beleidsdomein Onderwijs. Archiefbeheersplan Commissaris van de Vlaamse regering bij het Gemeenschapsonderwijs*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2).

- DERWAEL J., m.m.v. VANCOPPENOLLE C., *Beleidsdomein Onderwijs : Archiefbeheersplan : afdeling Coördinatie Onderwijspersoneel en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 20).
- DERWAEL J., m.m.v. VANCOPPENOLLE C., *Inventaris van het archief van de commissaris van de Vlaamse regering bij het Gemeenschapsonderwijs (1989-2002)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 102).
- DERWAEL J., m.m.v. VANCOPPENOLLE C., *Beleidsdomein Onderwijs : Archiefbeheersplan : afdeling Studietoelagen en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 21).
- DERWAEL J., VANCOPPENOLLE C., *Beleidsdomein Onderwijs : Archiefbeheersplan : afdeling CLB - Nascholing - Leerlingenvervoer en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 22).
- DESMAELE B., HUBAUT P. et LOISELET C., *Inventaire des archives de la prison de Tournai (1821-1975)*. (Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Tournai, 24).
- DEVOLDER K., *Inventaris van het archief van het bijhuis te Brussel van de Nederlandse N.V. Vereenigde Oliefabrieken, de latere Usines Vero (1913-1918), en van Ernest en Joseph Bemelmans (1906-1919)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 579).
- DEVOLDER K., *Inventaris van het archief van de Bond der Boterhandelaars en Botervoortbrengers van Brabant, erkende beroepsvereniging (1916-1919)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 577).
- DEVOLDER K., m.m.v. VERACHTEN L., *Publicaties van het Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën 1831-2003 Publications des Archives générales du Royaume et Archives de l'État dans les Provinces*. (Miscellanea Archivistica. Manuale, 50).
- DROSSENS P. (m.m.v. THERRY M.), *Beleidsdomein Wetenschap : Archiefbeheersplan : administratie Wetenschap en Innovatie*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 10).
- DROSSENS P. (m.m.v. VANCOPPENOLLE C.), *Beleidsdomein Onderwijs : Archiefbeheersplan : afdeling Hogescholen en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 12).
- DROSSENS P. (m.m.v. VANCOPPENOLLE C.), *Beleidsdomein Onderwijs : Archiefbeheersplan : commissaris-coördinator en commissarissen van de Vlaamse regering bij de hogescholen. Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek. Departement Onderwijs. Ministerie van Vlaamse Gemeenschap*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 11).
- DUQUENNE X., *Inventaire analytique de la correspondance générale du comte de Cobenzl (1718-1770) : Archives générales du Royaume, Secrétairerie d'Etat et de Guerre, nos 1053-1296 et 1299-1303*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 578).
- GYSELING M., CARNIER M. (geredigeerd door), *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en bisdom Gent tot eind 1801. Deel VII : Kerkelijk beleid van het bisdom (nrs. 34453-36840)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Gent, 71).

GYSELING M., CARNIER M. (gredigeerd door), *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en bisdom Gent tot eind 1801. Deel VI : Kerkelijk beleid van het bisdom (nrs. 31806-34452)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Gent, 70).

GYSELING M., CARNIER M. (gredigeerd door), *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en bisdom Gent tot eind 1801. Deel VIII : Kerkelijk beleid van het bisdom (nrs. 36841-38363)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Gent, 72).

HENIN C., *Les institutions publiques de la seconde occupation française (26 juin 1794-1er octobre 1795)*. (Studia, 101).

HONNORÉ L., *Les archives des communes de l'arrondissement judiciaire de Charleroi. Rapport d'inspection*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 158).

HONNORÉ L. et LIBERT M., *Conservation empirique ou gestion cohérente? Les secrétaires de CPAS confrontés aux archives*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 157).

JACQUEMIN M., *Inventaire des archives des cliniques Malibran et Solbosch (1902-1994)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 354).

JANSSENS, *Ministerie van het Brusselse Gewest : Serie Koninklijke Besluiten van de vergunningen en beroepen inzake het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, Titel I (1982-1983)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 365).

JANSSENS L., *Vlaamse Gemeenschap : Ministeriële Besluiten van de vergunningen en de beroepen inzake het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, titel I (1982-1983)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 366).

JANSSENS L., *Archieven van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie inventarissen 1 : Secretariaat-generaal van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie Koninklijke Besluiten (1861-1970) (nr. 356) ; Secretariaat-generaal van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie Ministeriële Besluiten (1920-1970) (nr. 357).; Directie van het personeel van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie Ministeriële Besluiten (1898-1960) (nr. 358).; Directie van het personeel van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie Koninklijke Besluiten (1908-1960) (nr. 359).; Administratie van de arbeidsveiligheid van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie Koninklijke Besluiten van de beroepen inzake het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, titel I (1948-1982) (nr. 360)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 356).

JANSSENS L., *Archieven van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. Serie inventarissen 2 : Commissie van beroep in zaken van werkloosheid. Processen-verbaal en adviezen van de regeringscommissarissen (1961-1971) (nr. 362).; Klachtencommissies in zaken van werkloosheid. Processen-verbaal (1964-1966, 1968-1970) (nr. 363).; Commissie van beroep ingesteld bij de pool van de zeelieden ter koopvaardij. Nederlandse Kamer. Processen-verbaal en adviezen van de regeringscommissaris (1965-1970) (nr. 364)*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 362).

LELOUP G. m.m.v. VAN HONACKER K., *Beleidsdomein Buitenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : directoraat-generaal administratie Buitenlands Beleid en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 32).

LELOUP G. m.m.v. VAN HONACKER K., *Beleidsdomein Buitenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : afdeling Buitenlands Beleid buiten Europa en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 34).

- LELOUP G. m.m.v. VAN HONACKER K., *Beleidsdomein Buitenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : afdeling Buitenlands Beleid binnen Europa*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 33).
- LELOUP G., m.m.v. VAN ISTERDAEL H., *Beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : afdeling Interlokale Samenwerking en Lokale Openbare Bedrijven*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 26).
- LELOUP G., m.m.v. VAN ISTERDAEL H., *Beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : afdeling Juridische Aangelegenheden en Verkiezingen en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 25).
- LELOUP G., m.m.v. VAN ISTERDAEL H., *Beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : afdeling Gemeenten, OCMW's en Provincies en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 24).
- LELOUP G., m.m.v. VAN ISTERDAEL H., *Beleidsdomein Binnenlandse Aangelegenheden : Archiefbeheersplan : directoraat-generaal administratie Binnenlandse Aangelegenheden en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 23).
- LUYCKX T., OREC L. en VAN HONACKER K. (eindredactie), *Inventaris van het archief van de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen. Burgerlijke rechtbank : Overdracht 2003 B (1887-1980)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 106).
- LUYCKX T., OREC L. en VAN HONACKER K. (eindredactie), *Inventaris van het archief van het Vredegerecht van Boom : Overdracht 2003 (1892-1972)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 107).
- MARÉCHAL G. en VAN DAMME I., *Provinciebestuur Brabant. R. Dienst 15 (Buurtwegen en werken inzake openbare gezondheid) = Gouvernement provincial du Brabant. R. Service 15 (Voirie vicinale et travaux d'hygiène publique) (1836-1968)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Archives de l'État Région de Bruxelles-Capitale, 86).
- MÜLLER F., *Der Tod in Eupen (1670-1790). Eine Studie des Todes und des christlichen Glaubens anhand von Testamenten gestern und heute*. (Quellen und Forschungen zur Geschichte der Deutschsprachigen Gemeinschaft, 2).
- NIEBES P.-J., *Inventaire des archives des justices de paix de l'arrondissement judiciaire de Charleroi*. (Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons, 82).
- NIEBES P.-J., *Les archives des justices de paix de l'arrondissement judiciaire de Charleroi. Rapport d'inspection*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 159).
- NIEBES P.-J., *Rapport du stage technique international d'archives effectué à Paris en 2003. Compte rendu des visites de missions des Archives nationales et de services d'archives*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 154).
- NIJSSSEN R., *Inventarissen van de archieven van de heren (1730-1793) en van de schepenbank (1577-1796) van Wimmertingen*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 75).
- NIJSSSEN R., *Inventaris van de archieven van de heren (1576-1788), van de schepenbank (1460-1788), van het laathof van Juncis (1659-1722) en van het pastoorshof in Kermt (1687), en regestenlijst van de oorkondenverzameling van Kermt (1391-1710)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 76).

- NIJSSEN R., *Inventaris van het archief van de schepenbank van Muizen (1636-1791)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 77).
- NIJSSEN R., *Inventaris van de archieven van de heren (1619-1728), van de schepenbank (1522-1778), van het Sint-Janshof (1525-1793) en van het cijnhof van Heysselt in Jeuk (1700-1714)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 79).
- NIJSSEN R., *Inventaris van de archieven van de schepenbank van Kerkom (1664-1796) en van het cijnhof van Corbie (1645-1689) aldaar*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 78).
- NIJSSEN R., *Inventarissen van de archieven van de schepenbanken en van de leen- en laathoven in Kortesseem en Wintershoven*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 74).
- NIJSSEN R. en VAN ISTERDAEL H., *Leenhof (1612-1624) en schepenbank Grazen (1543-1795)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 34).
- NUYTTENS M., *Inventaris van het archief van de familie de Pelichy en aanverwante families (Schenking Georges de Hemptinne en Miguel Gillès de Pelichy (2000). (1651). 1686 - 1965 (2000)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge, 56).
- NUYTTENS M., *Inventaris van het archief van de familie de Hooghe de la Gauguerie*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge, 58).
- NUYTTENS M., *Inventaris van het archief van de familie de Baenst en aanverwante families (1379-1708)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge, 57).
- OREC L. en VAN HONACKER K. (eindredactie), *Inventaris van het archief van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen : Overdracht 2004 (1850-1997)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 109).
- PUT E., *Inventaris van het archief van de Sint-Hubertusparochie en van de tafel van de H.-Geest te Wakkerzeel (1389-1984)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 33).
- PUT E. en TUYLS M., *Inventaris van het archief van de Sint-Paulusparochie te Opwijk (16de-20ste eeuw)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 39).
- PUT E. en TUYLS M., *Inventaris van het archief van de Sint-Martinusparochie te Tollembeek (16de-20ste eeuw)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 38).
- RASKIN R. en VAN DER EYCKEN M., *Inventaris van het archief van de familie de Corswarem en aanverwante families met inbegrip van losse archiefbescheiden betreffende de familie de Looz-Corswarem*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt, 80).
- ROMANO F., *Fonds des archives des séquestres XVIII. Inventaire des archives de la Société Anonyme belgo-hollandaise de Distributeurs Automatiques (Sobelho) (1909-1914)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 575).
- ROUFOSSE O., *Inventaire analytique de la collection des extraits mortuaires des soldats belges morts aux armées conservée au dépôt de l'Archives de l'État à Namur*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Archives de l'État à Namur, 22).
- SAS B., *Inventaris van de archieven van de Compagnie Indépendante des Tabacs Cinta (1920-1999), van haar zustermaatschappijen Caritas, Centrale voor Merkartikelen (1924-1988) en Mobim (1933-1993) en van haar dochtermaatschappij Veca Trading Company (1971-1999)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 108).
- SAS B. (m.m.v. AUGUSTIJN B. en VAN HONACKER K.), *Beleidsdomein Natuurbehoud en Landinrichting : Archiefbeheersplan : afdeling Natuur, hoofdbestuur en bijhorende raden en*

commissies. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 17).

SAS B. (m.m.v. NIJSSEN R.), *Beleidsdomein Natuurbehoud en Landinrichting : Archiefbeheersplan : afdeling Natuur, buitendienst Limburg en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 16).

SAS B. (m.m.v. NIJSSEN R.), *Beleidsdomein Leefmilieu. Archiefbeheersplan : afdeling milieuvergunningen, buitendienst Limburg*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 15).

SAS B. (m.m.v. NIJSSEN R.), *Beleidsdomein Natuurbehoud en Landinrichting : Beleidsdomein Leefmilieu. Archiefbeheersplan : afdeling Water, buitendienst Limburg. Administratie Milieu-, natuur-, land- en waterbeheer. Departement Leefmilieu en Infrastructuur. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 14).

SAS B. (m.m.v. VAN HONACKER K.), *Beleidsdomein Natuurbehoud en Landinrichting : Archiefbeheersplan : afdeling Bos en Groen, hoofdbestuur en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 18).

SAS B. (m.m.v. VAN HONACKER K.), *Beleidsdomein Natuurbehoud en Landinrichting : Archiefbeheersplan : afdeling Bos en Groen, buitendienst West-Vlaanderen en houtvesterij Brugge*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 13).

SAS B. m.m.v. VAN HONACKER K., *Beleidsdomein Leefmilieu : Archiefbeheersplan : afdeling Europa en Milieu*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 19).

SCHOLTES T., *Les archives en France et leurs publics: éléments d'une politique récoltés au stage technique international 2003*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 156).

SOENS V. m.m.v. HOUTMAN E. en PUT E., *Beleidsdomein Cultuur : Archiefbeheersplan : afdeling Beeldende Kunst en Musea en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 29).

SOENS V., m.m.v. HOUTMAN E. en PUT E., *Archiefbeheersplan : afdeling Algemene Administratieve Diensten Wetenschap, Innovatie en Media*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 27).

SOENS V., m.m.v. PUT E., *Beleidsdomein Cultuur : Archiefbeheersplan : afdeling Media en Film - cel Film en bijhorende raden en commissies*. (Archiefbeheersplannen en selectielijsten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 28).

THERRY M., *Inventaris van het archief Wilfried Martens. Deel 1 : Van de jeugdijaren tot de verkiezingen van 1978*. (Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume, 351).

TRIGALET M., *Conserver et valoriser les archives notariales: les orientations actuelles du Minutier central des notaires de Paris*. (Miscellanea Archivistica. Studia, 155).

VAN HONACKER K., *Inventaris van het archief van de Kamer van Ambachten en Neringen van Antwerpen : Overdracht 2003 (1950-2003)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Beveren, 283).

VAN HONACKER K., *Het archief van de families Blommaert, Verachter, van Beynstorp-van Tongeren en van Honsem (met archief van N. en J.-B. vander Steene) (1473-1871)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Antwerpen, 57).

- VAN ISTERDAEL H., *De archieven van de heerlijkheden Borchtlombeek (1494-1797) en Vrije Eigendom-Kattem (1636-1796)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 36).
- VAN ISTERDAEL H., *Archieven van de heer (1682-1817), het leenhof (1586-1796) en de schepenbank van Liedekerke-Denderleeuw (1541-1796)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 37).
- VAN ISTERDAEL H., *De archieven van de heer (1641-1774), de meierij Erembodegem, de schepenbank van Erembodegem-Teralfene (1364-1797) en van de heerlijkheid Van der Elst (1595-1787)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 103).
- VAN ISTERDAEL H., *Het archief van de heerlijkheid Welle-Iddergem (1632-1796) : Inventaris*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 104).
- VAN ISTERDAEL H. en CAUDRON F., *Aangiften van nalatenschap, kavelingen en wezenrekeningen van de meierij Erembodegem (Erembodegem, Welle, Iddergem en Teralfene), daarna de heerlijkheid Erembodegem-Teralfene (1580-1798)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Beveren, 281).
- VAN ISTERDAEL H. en SENTE F., *Parochiearchief Teralfene : Inventaris*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 35).
- VAN ISTERDAEL H. en TUYLS M., *Inventaris van het archief van de parochie Borchtlombeek (1755-1910)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven, 40).
- VAN ISTERDAEL H. m.m.v. TUYLS M., *Aangiften van nalatenschap, kavelingen en wezenrekeningen van Borchtlombeek (1554-1795)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Leuven, 88).
- VAN ISTERDAEL H. m.m.v. TUYLS M., *Aangiften van nalatenschap, kavelingen en wezenrekeningen van de heerlijkheid Welle-Iddergem (1694-1796)*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Beveren, 282).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventarissen van de archieven van het eerste (1795-1975) en het tweede (1795-1976) Kantoor der Registratie van Tielt en hun rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 100).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventarissen van de archieven van het eerste (1796-1974), het tweede (1943-1974) en het derde (1795-1960) Kantoor der Registratie van Oostende en hun rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 101).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventaris van het archief van het Kantoor der Registratie van Torhout (1795-1975) en zijn rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 99).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventarissen van de archieven van het eerste (1897-1963), het tweede (1800-1970) en het derde (1907-1969) Kantoor der Registratie van Kortrijk en van het Ontvangkantoor der Domeinen en Penale Boeten van Kortrijk (1852-1980) en hun rechtsvoorgangers, waaronder het Kantoor der Registratie en Domeinen van Avelgem*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 98).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventaris van het archief van het Kantoor der Registratie van Roeselare (1830-1976) en zijn rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 95).
- VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventaris van het archief van het Kantoor der Registratie en Domeinen van Roesbrugge-Haringe (1808-1953) en zijn rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 96).

VANDAELE D. (bewerkt door), *Inventarissen van de archieven van het eerste (1796-1975) en het tweede (1811-1981) Kantoor der Registratie van Menen en van het Kantoor der Registratie van Wervik (1808-1953) en hun rechtsvoorgangers*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Beveren, 97).

VANDEGHINSTE J. (red.), *Staten van goed van het Brugse Vrije. 1ste reeks : Klapper*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Brugge, 184).

VANDERMAESEN M., *Inventaris van de verzameling oorkonden van de abdij van Zoetendale te Maldegem (1215-1544)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge, 59).

VANDERMAESEN M., *Inventaris van de verzameling "Découvertes" (1100-1828)*. (Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge, 60).

VANDERVENNET M., *L'action des libéraux pour un enseignement public et laïque. Le cas de Mons (1860-1914)*. (Studia, 102).

VERHEEKE F., *Index van de microfilms van de volkstellingen en bevolkingsregisters (1796-1900) van gemeenten in de provincie Antwerpen*. (Toegangen in beperkte oplage - Instruments de recherche à tirage limité Rijksarchief te Beveren, 54).

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	3
1 TAKEN	5
1.1 Toezicht op openbare archiefvormers	5
1.2 Advisering van particuliere archiefvormers	12
1.3 Bewaring	15
1.4 Behoud	27
1.5 Ontsluiting	32
1.6 Dienstverlening	42
1.7 Valorisatie en promotie	52
1.8 Onderzoek	58
2. MIDDELEN	65
2.1 Personeel	65
2.2 Gebouwen	71
2.3 Uitrusting	80
2.4 Financiën	80
3. BIJLAGE: PUBLICATIES 2004	87